

Zaaknummer : 00575425
Ons Kenmerk : ODH-2021-00013792
Datum : 6 mei 2021

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E vergunningen@odh.nl
I www.odh.nl

Beschikking Waterwet

Onderwerp

Bij besluit van 28 januari 2010, kenmerk PZH-2010-152186391, hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op grond van de Waterwet aan Dunea een vergunning verleend voor het onttrekken van grondwater ten behoeve van de drinkwaterwinning op de locaties Berkheide en Berkheide/De Kom. Tevens is vergunning verleend voor het infiltreren van (diep en ondiep) water, ter aanvulling op het te onttrekken grondwater.

Op 26 februari 2020 hebben wij een aanvraag om vergunning ontvangen als bedoeld in artikel 6.4 van de Waterwet. De aanvraag betreft het wijzigen van bovengenoemde vergunning uit 2010 en heeft alleen betrekking op drinkwaterwinning 10 (Mientkant, deelgebied 3) van Dunea in het waterwingebied Berkheide. De begrenzing van het deelgebied waar de wijziging van de vergunning op ziet, is weergegeven in bijlage D3.4 bij deze beschikking. De aangevraagde wijziging is tweeledig:

- Dunea is voornemens drinkwaterwinning 10 te wijzigen. Beoogd wordt de capaciteit van drinkwaterwinning 10 te verhogen van maximaal 70 m³ grondwater per uur naar maximaal 90 m³ grondwater per uur. Verzocht wordt de vergunning op het vorenstaande te wijzigen, zodat de gewijzigde grondwateronttrekking (en daarmee indirect ook de infiltratie) kunnen worden uitgevoerd;
- Aan de waterwetvergunning uit 2010 zijn voorschriften verbonden. Een groot deel van deze voorschriften betreffen middelvoorschriften, waarbij vooral eisen worden gesteld aan de inrichting en het gebruik van deze inrichting (hoeveelheden te onttrekken en infiltreren (grond)water over een bepaald gebied gezien). Dergelijke voorschriften zien niet, of slechts in beperkte mate, op de samenhang tussen de drinkwaterwinning en omgevingsbelangen en daarmee de (mogelijke) effecten die de drinkwaterwinning op deze omgevingsbelangen heeft. Benodigde en/of gewenste ontwikkelingen in de bedrijfsvoering, vaak in relatie tot afstemming met omgevingsbelangen, worden regelmatig belemmerd door de opgelegde middelvoorschriften. Verzocht wordt dan ook om de voorschriften waar mogelijk aan te passen en te wijzigen in zogenoemde doelvoorschriften, waarbij wordt gestuurd op effecten op omgevingsbelangen. Dunea verzoekt deze doelvoorschriften in te laten gaan op het moment dat de aanpassing van drinkwaterwinning 10 is doorgevoerd.

Besluit

Gelet op het bepaalde in de Waterwet, de Provinciewet, de Algemene wet bestuursrecht, de Wet milieubeheer en het Regionaal Waterplan Zuid-Holland 2016 – 2021 besluiten wij:

- I. de vergunning in het kader van de Waterwet van 28 januari 2010, kenmerk PZH-2010-152186391, voor wat betreft ondiepe winningen in deelgebied 3 zoals weergegeven in bijlage D3.4 van dit besluit te wijzigen voor onbepaalde tijd;
- II. in te stemmen met de aangevraagde wijzigingen van drinkwaterwinning, onder de voorwaarde dat deze zullen worden uitgevoerd, in gebruik genomen en in gebruik gehouden conform hetgeen is aangegeven in de aanvraag (inclusief bijlagen en aanvullingen op de aanvraag);
- III. de voorschriften 1.1 t/m 1.4, 2.2, 2.6, 4.5, 5.1 t/m 5.4, 8.1 t/m 8.6, 9.1, 9.2, 10.1, 10.2, 12.2, 12.3, 13.1 en 13.2 van de waterwetvergunning van 28 januari 2010 voor wat betreft ondiepe winningen in deelgebied 3 in te trekken en te vervangen door de voorschriften D3.1.1 tot en met D3.10.5 zoals

opgenomen in deze beschikking, ingaande vanaf het moment dat de onder II bedoelde wijzigingen zijn doorgevoerd en in gebruik genomen;

- IV. bijlage 3 van de waterwetvergunning van 28 januari 2010 voor wat betreft ondiepe winningen in deelgebied 3 in te trekken, ingaande vanaf het moment dat de onder II bedoelde wijzigingen zijn doorgevoerd en in gebruik genomen;
- V. bijlage D3.4 toe te voegen aan de waterwetvergunning van 28 januari 2010;
- VI. de aanvraag van 26 februari 2020 (inclusief bijlagen), alsmede de aanvullingen van 9 november 2020 (inclusief bijlagen), onderdeel te laten zijn van deze beschikking.

Ondertekening

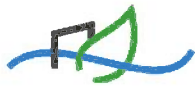
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Bijlage: Bijlage D3-4 Doelvoorschriftenvergunning Dunea (documentnummer ODH-2020-00157836)

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Bij besluit van 28 januari 2010, kenmerk PZH-2010-152186391, hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op grond van de Waterwet aan Dunea een vergunning verleend voor het onttrekken van grondwater ten behoeve van de drinkwaterwinning op de locaties Berkheide en Berkheide/De Kom. Tevens is vergunning verleend voor het infiltreren van (diep en ondiep) water, ter aanvulling op het te onttrekken grondwater.

Op 26 februari 2020 hebben wij een aanvraag om vergunning ontvangen als bedoeld in artikel 6.4 van de Waterwet. De aanvraag betreft het wijzigen van bovengenoemde vergunning uit 2010 en heeft alleen betrekking op de drinkwaterwinning 10 (Mientkant, deelgebied 3) van Dunea in het waterwingebied Berkheide. Deelgebied 3 is gelegen binnen cluster 2. De begrenzing van het deelgebied waar de wijziging van de vergunning betrekking op heeft, is weergegeven in bijlage D3.4 bij deze beschikking.

Drinkwaterwinning 10 ligt noordelijk van het munitiedepot "de Kom", nabij infiltratieplas 40-1 (van de 40-serie de meest noordelijke plas). De aangevraagde wijziging van de waterwetvergunning heeft betrekking op twee onderwerpen: het wijzigen van drinkwaterwinning 10 en het vervangen van de in de vergunning opgenomen middelvoorschriften door doelvoorschriften.

Wijziging drinkwaterwinning 10

Dunea verwacht dat de drinkwatervraag binnen haar leveringsgebied de komende decennia zal blijven groeien, waardoor de wincapaciteit in de toekomst dient te worden uitgebreid. Voor de regio Rotterdam – Den Haag – Leiden (de Zuidvleugel) is de verwachting dat 230.000 nieuwe woningen nodig zijn. In het leveringsgebied van Dunea zal daardoor het aantal inwoners groeien van 1,3 miljoen naar 1,5 miljoen inwoners in 2040. In het waterwingebied Berkheide ligt voor de komende jaren een grote capaciteitsopgave om aan de (toenemende) drinkwatervraag te kunnen blijven voldoen. Dunea heeft voor de periode 2018-2025 dan ook het Programma Berkheide gestart om dit waterwingebied maximaal in te kunnen zetten voor de stijgende drinkwatervraag. In dat kader is Dunea voornemens onder andere een optimalisatie uit te voeren voor drinkwaterwinning 10 om hier de capaciteit te kunnen vergroten. Dit zou genoeg drinkwater moeten opleveren voor 20.000 inwoners. Voor andere beoogde wijzigingen in het gebied Berkheide zullen separaat wijzigingen van de vigerende waterwetvergunning worden aangevraagd.

In de huidige situatie wordt drinkwaterwinning 10 al gebruikt ten behoeve van de drinkwaterproductie. De winning is aangelegd en in gebruik genomen in 2000. De functie van deze winning is het opvangen van het infiltratiewater, dat in de richting van de polders afstroomt. Het ontwerpdebiet van de winning is 70 m³ per uur. In de praktijk levert de winning tot op heden een lager debiet van circa 20 m³ per uur. Nabij de onttrekkingsputten van de winning liggen de infiltratieplassen 40-1. In deze plassen wordt door infiltratie van voorgezuiverd rivierwater een constant oppervlaktewaterpeil aangehouden. De infiltratie van dit water in de bodem zorgt voor de aanvoer van grondwater ten behoeve van de grondwateronttrekking.

Voor de optimalisatie van drinkwaterwinning 10 wordt beoogd het maximale onttrekkingsdebiet te verhogen van het ontwerpdebiet van 70 m³ per uur naar 90 m³ per uur. Door het toenemen van de capaciteit per uur zal de totale capaciteit van drinkwaterwinning 10 kunnen toenemen van circa 613.000 m³ per jaar in de huidige situatie tot circa 788.000 m³ per jaar in de toekomst. De kunstmatige infiltratiecapaciteit van de infiltratieplas zal door de beoogde wijziging naar verwachting ook toenemen.

Verzocht wordt de vergunning op het vorenstaande te wijzigen, zodat de gewijzigde grondwateronttrekking en daarmee indirect infiltratie kunnen worden uitgevoerd. Ook na de verhoging van de capaciteit per uur en per jaar zullen de in de vergunning opgenomen maximale onttrekkingshoeveelheden voor het wingebied

Berkheide niet worden overschreden. De aangevraagde wijziging van de vergunning heeft dus geen betrekking op deze maximale hoeveelheden voor het gehele gebied.

In aanvulling op de aanpassingen (direct) ten behoeve van de winning worden binnen het project nog een aantal andere wijzigingen/ingrepen beoogd. Het betreft hier onder andere het lokaal verlagen van maaiveld en gericht maaiveldbeheer ter verbetering van de kwaliteit (en mogelijk een plaatselijke uitbreiding) van het habitat Vochtige Duinvalleien.

Doelvoorschriften

De grondwateronttrekking en waterinfiltratie ter plaatse van de locaties Berkheide en Berkheide/De Kom vinden plaats op grond van de waterwetvergunning van 2010. Deze vergunning betrof een ambtshalve actualisatie van de vergunningensituatie, alsmede een samenvoeging van de separate vergunningen voor de locaties Berkheide en Berkheide/De Kom. De oude onttrekkings- en infiltratievergunningen voor Berkheide en Berkheide/De Kom stamden nog uit 1972 en 1980. In 2008 waren deze vergunningen al een keer gewijzigd, maar dat betrof alleen het toevoegen van een beëindigingsvoorschrift aan de vergunningen. Bij de actualisatie van de vergunningensituatie in 2010 zijn de vergunningen getoetst aan de op dat moment vigerende wet- en regelgeving en aan het beleid op het gebied van grondwaterbeheer. Ook zijn de voorschriften tegen het licht gehouden, waarbij is gekeken of de vergunde situatie nog overeenkwam met de feitelijke bedrijfsvoering. De voorschriften zijn tevens aangepast aan de voorschriften die in 2010 redelijkerwijs ook aan andere vergelijkbare grondwateronttrekkingen en infiltraties werden verbonden. Dit betekende in dit geval vooral een uitbreiding van monitorings- en rapportageverplichtingen.

De voorschriften in de vigerende vergunning uit 2010 zijn voornamelijk gericht op het vastleggen van de onttrekkings- en infiltratie-inrichting en bedrijfsvoering van Dunea op het moment van vergunningverlening. Zo zijn de ligging (en diepte) van de onttrekkingsputten en infiltratieplassen zoals op dat moment aanwezig verankerd in de voorschriften. Ook is een maximale onttrekkings- en infiltratiehoeveelheid opgenomen op basis van de (maximaal verwachte) bedrijfsvoering van Dunea op dat moment. Een ander voorbeeld is het opnemen van een aan te houden balans tussen de hoeveelheden onttrokken grondwater en geïnfilterd water. Dergelijke voorschriften noemen we middelvoorschriften.

Een voordeel van het toepassen van middelvoorschriften is dat deze objectief en makkelijk te controleren zijn, zowel door het bevoegd gezag, stakeholders als door Dunea zelf. Het is eenvoudig te controleren of een onttrekkingsput of peilbuis op de aangegeven locatie aanwezig is en met het aflezen van debietmeters kan worden gecontroleerd of de aangegeven maximale debieten niet worden overschreden. Toch kleven aan het toepassen van middelvoorschriften een aantal nadelen / beperkingen:

- Middelvoorschriften zijn niet (direct) gericht op het toezien op de samenhang tussen de drinkwaterwinning en de effecten op de omgeving en de daar aanwezige grondwatergevoelige omgevingsbelangen. Voor ieder onderdeel van de vergunning kan aan de daaraan gestelde voorschriften worden voldaan, terwijl wijzigingen binnen de gestelde bandbreedtes (dus conform de vergunning) kunnen leiden tot andere effecten op de omgeving. Een voorbeeld hiervan is een andere inzet van de verschillende winningen, waardoor de zwaarte van de winning binnen het gebied verschuift naar een ander deel. Een dergelijke wijziging kan binnen de bestaande vergunning worden uitgevoerd, zonder dat wordt getoetst of de effecten hiervan wel wenselijk zijn;
- Omgevingsfactoren spelen een belangrijke rol bij de impact die de waterwinning heeft op de omgeving. Voorbeelden zijn een (structurele) zeespiegelverandering of de verschillen in hoeveelheid neerslag over de seizoenen en jaren gezien. Een middelvoorschrift als bijvoorbeeld een vereiste (langjarige) balans tussen de hoeveelheden onttrokken grondwater en geïnfilterd water houdt geen rekening met dergelijke wijzigende omgevingsfactoren. In voorgenoemd geval zouden bij een verplichting om een gelijke hoeveelheid water te infiltreren in een langdurige periode waarin sprake is van een groot neerslagoverschot problemen kunnen ontstaan om het water nog te infiltreren zonder dat de infiltratieplassen overstromen. Niet alleen zou dit grote gevolgen hebben voor de drinkwaterwinning

- (onttrekkingsputten om de infiltratieplassen heen mogen nooit onder water komen te staan), maar mogelijk zouden hierdoor ook omgevingsbelangen kunnen worden geschaad;
- De drinkwaterwingebieden van Dunea (Solleveld, Meijendel, Berkheide en Berkheide/De Kom) liggen binnen aangewezen Natura 2000-gebieden. Natuur- en drinkwaterbelangen komen samen in deze gebieden, waarbij Dunea een belangrijke rol heeft in natuurontwikkeling, -beheer en onderhoud. Vanuit de rol als natuurbeheerder ontstaat bij Dunea soms de noodzaak of wens om de drinkwaterwinning (winningsmiddelen en/of bedrijfsvoering) te wijzigen ten behoeve van de bevordering of herstel van natuurwaarden. De wijzigingen kunnen vanuit een bepaald kader (bijvoorbeeld Wet natuurbescherming) zijn vereist, maar dit kan ook gestoeld zijn op door Dunea met stakeholders overeengekomen maatregelen. De in de waterwetvergunning opgenomen middelvoorschriften blijken in de praktijk vaak (te) beperkend om eventueel ten behoeve van natuurontwikkeling of -behoud te nemen maatregelen te kunnen uitvoeren, waaronder het verplaatsen van een aantal onttrekkingsputten vanuit het duin naar een locatie langs een onderhoudspad, dat niet binnen de vergunning kon worden uitgevoerd. De meeste bedenkbare beoogde wijzigingen vereisen een wijziging van de waterwetvergunning, ook in de gevallen dat alle betrokken partijen (Dunea en stakeholders) de beoogde wijziging met het oog op natuur als wenselijk en/of noodzakelijk zien en er geen sprake is van een negatief effect op omgevingsbelangen. Een wijziging van een vergunning betreft een langdurig en kostbaar traject. Gevolg is dat in sommige gevallen de gewenste wijziging dan uiteindelijk toch geen doorgang vindt. Een zelfde verhaal geldt voor overige omgevingsbelangen. Hier kunnen door betrokken partijen gewenste wijzigingen worden bemoeilijkt door de middelvoorschriften in de waterwetvergunning;
  - Dunea heeft de verplichting om binnen haar leveringsgebied voldoende drinkwater van goede kwaliteit te leveren. Om aan deze verplichting te kunnen voldoen is ten eerste goed beheer en onderhoud van winmiddelen noodzakelijk. In sommige gevallen is echter alleen goed onderhoud niet voldoende. Onttrekkingsputten kunnen verstopt raken, waardoor ze moeten worden vervangen. Herplaatsing kan echter niet op exact dezelfde plaats en moet op enige afstand. Een ander voorbeeld is dat de oevers van infiltratieplassen kunnen afkalven, waardoor de verblijftijd van het geïnfilterde water in de bodem tot aan het onttrekken te kort wordt. Onttrekkingsputten moeten dan vanuit de drinkwaterveiligheid worden verplaatst of de infiltratieplas moet worden aangepast. Middelvoorschriften werken bij wijzigingen ten behoeve van onderhoud van winmiddelen vaak te beperkend, omdat exacte locaties voor de winmiddelen zijn vastgelegd. Dit geldt ook op het moment dat Dunea de wens heeft om een winning te optimaliseren of uit te breiden. De vraag naar drinkwater neemt toe en zal dit naar verwachting in de toekomst ook blijven doen. Dunea moet adequaat in kunnen spelen op mogelijke toename (en ook fluctuatie) van de drinkwatervraag. Er wordt dan ook gezocht naar mogelijkheden om de winningen te optimaliseren en waar mogelijk uit te breiden. In sommige gevallen wordt beoogd alleen het gebruik van de bestaande winmiddelen aan te passen, in andere gevallen bestaat de wens nieuwe onttrekkingsputten en infiltratieplassen te realiseren en in gebruik te nemen. Op dit moment zijn de middelvoorschriften beperkend om wijzigingen door te voeren, ook als deze gering zijn en geen (nadelig) effect hebben op omgevingsbelangen. Dit betekent ook in deze gevallen een lang traject om te komen tot een wijziging van de vergunning.

Naar aanleiding van de ondervonden nadelen van de middelvoorschriften in de verschillende waterwetvergunningen van Dunea, zijn Dunea en de Omgevingsdienst Haaglanden in overleg getreden om na te gaan in hoeverre het mogelijk is om de voorschriften uit de waterwetvergunningen van Dunea te wijzigen, zodat zoveel als mogelijk wordt gestuurd op te behalen doelen. Dergelijke voorschriften noemen we doelvoorschriften. De te behalen doelen dienen te zijn gebaseerd op de aanwezige omgevingsbelangen, de effecten die (kunnen) optreden op deze omgevingsbelangen, alsmede op de eisen die redelijkerwijs aan de bedrijfsvoering van Dunea kunnen worden gesteld (ook in relatie tot de huidige bedrijfsvoering en de bedrijfsvoering in het verleden). Inzicht in de samenhang tussen drinkwaterwinning en omgevingsbelangen is hierbij cruciaal. Door het in de vergunningen opnemen van doelvoorschriften zullen deze vergunningen beter aansluiten bij de doelstellingen als bedoeld in artikel 2.1 van de Waterwet, kort gezegd bescherming van de omgevingsbelangen en het watersysteem. Onnodige belemmeringen bij ontwikkelingen in de omgeving zullen met adequate voorschriften worden beperkt. Overigens is het toepassen van

doelvoorschriften in lijn met de systematiek van de nieuwe Omgevingswet, die naar verwachting in werking zal treden op 1 januari 2022.

Tijdens de vooroverlegfase is een set (concept) doelvoorschriften uitgewerkt. Op een aantal bijeenkomsten zijn stakeholders geïnformeerd over het opgestarte doelvoorschriftenproject. Tweemaal is een (concept) set voorschriften voorgelegd aan een aantal stakeholders. Opmerkingen / reacties zijn verder meegenomen bij het opstellen van de doelvoorschriften.

Met onderhavige aanvraag tot wijziging van de vergunning verzoekt Dunea waar mogelijk de middelvoorschriften uit de vigerende vergunning te vervangen door doelvoorschriften. Het verzoek heeft alleen betrekking op het wijzigen van de voorschriften ten behoeve van drinkwaterwinning 10 (deelgebied 3, gelegen binnen cluster 2). Omdat de beoogde (en aangevraagde) wijzigingen van drinkwaterwinning 10 los staan van de wens om in de toekomst doelvoorschriften te mogen hanteren, wordt verzocht de nieuwe voorschriften pas in werking te laten treden na afronding van genoemde wijzigingen van drinkwaterwinning 10. Deze wijzigingen kunnen dus niet worden uitgevoerd onder voldoening aan deze doelvoorschriften.

Aanvraag

Bij de vergunningaanvraag van 26 februari 2020 zijn de volgende stukken gevoegd:

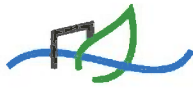
- Ingevuld OLO-formulier, Dunea, geen kenmerk, geen datum;
- Memo 'Toelichting aanvraag vergunningswijziging Cluster 2 – Deelgebied 3 winning 10', Dunea, geen kenmerk, 26 februari 2020;
- Kaart 'Herziening van de winvergunning van Dunea, Deelgebieden Meijndel en Berkheide', Dunea, geen kenmerk, 25 oktober 2018, definitief;
- Kaart 'Herziening van de winvergunning van Dunea, Deelgebied 3 (De Kom), Ligging infiltratie- en winmiddelen Dunea', Dunea, geen kenmerk, 13 november 2019, definitief;
- Memo 'Infiltratie- en winmiddelen Dunea in deelgebied 03 – De Kom', Dunea, geen kenmerk, 14 november 2019;
- Kaart 'Herziening van de winvergunning van Dunea, Deelgebied 3 (De Kom), Effecten van de bedrijfsvoering op de grondwaterstand bij een hoge drinkwatervraag.', Dunea, geen kenmerk, 25 februari 2020, definitief;
- Kaart 'Herziening van de winvergunning van Dunea, Deelgebied 3 (De Kom), Effecten van de bedrijfsvoering op de grondwaterstand bij een lage drinkwatervraag', Dunea, geen kenmerk, 25 februari 2020, definitief;
- Kaart 'Herziening van de winvergunning van Dunea, Deelgebied 3 (De Kom), Belangen en invloedsgebied van de drinkwaterproductie', Dunea, geen kenmerk, 26 februari 2020, definitief;
- Rapport 'Winning 10, Geohydrologische berekeningen, Royal Haskoning DHV, referentie WATBG4786R001F02WM, 16 mei 2019, Finale versie/1.0;
- Optimalisatie winning 10, Berkheide, Passende beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming, Bureau Waardenburg, rapportnummer 19 096, projectnummer 19-0081, 31 januari 2020.

Procedure

De uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en afdeling 13.2 van de Wet milieubeheer zijn toegepast op deze beschikking.

Op 9 november 2020 hebben wij van Dunea per e-mailbericht de volgende aanvulling op de aanvraag ontvangen:

- Rapport 'Winning 10 – Uitbreiding capaciteit, Geohydrologische berekeningen t.b.v. vergunning, Royal Haskoning DHV, referentie BG4786WATRP1912061323WM, 6 december 2019, Definitief/1.0;

- Rapport 'Optimalisatie winning 10, Berkheide, Passende beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming', Bureau Waardenburg, rapportnummer 19 096, projectnummer 19-0081, 25 september 2020.

Adviezen

Bij deze procedure hebben wij betrokken:

- Burgemeester en wethouders van de gemeente Katwijk;
- Dijkgraaf en hoogheemraden van het hoogheemraadschap van Rijnland.

Wij hebben van de gemeente Katwijk en het hoogheemraadschap van Rijnland binnen de gestelde termijn geen adviezen ontvangen.

Zienswijzen

De ontwerpbeschikking heeft ter inzage gelegen van 8 december 2020 tot en met 18 januari 2021.

Naar aanleiding hiervan zijn binnen de termijn zienswijzen ingebracht door de gemeente Katwijk en Mommers Rentmeesters & Adviseurs, namens Stichting Duindigt. In de zienswijze namens Stichting Duindigt was aangegeven dat het een pro forma zienswijze betrof. Naar aanleiding hiervan hebben wij Stichting Duindigt in de gelegenheid gesteld uiterlijk 29 januari 2021 de zienswijze van nadere gronden te voorzien. Op 2 februari 2021 hebben wij een nadere onderbouwing van de zienswijze ontvangen. Dit is later dan de door ons gestelde termijn, maar wel binnen de twee wekentermijn die redelijkerwijs dient te worden gesteld voor het leveren van nadere gronden bij zienswijzen. Wij hebben de zienswijze derhalve meegenomen bij onze overwegingen.

Zienswijze Katwijk

In haar zienswijze heeft de gemeente Katwijk een drietal opmerkingen naar voren gebracht:

1. *Controlemeetpunten voor verificatie van berekende invloedssfeer binnen het meetplan* - Gekeken naar de belangen van de gemeente Katwijk (ontwatering in bebouwd gebied), is er op basis van de berekende invloedssfeer in de bij de vergunningaanvraag gevoegde stukken geen aanleiding om bezwaar te hebben op de aangevraagde vergunningswijziging. Echter, in de stukken wordt wel geconcludeerd dat het meetregime tot op heden vaak onvoldoende was om gemeten grondwaterstandsfluctuaties te verklaren. Daarom kan worden gesteld dat ook de berekende invloedssfeer onzeker is. Om de modeluitkomsten en de effectberekeningen te verifiëren en samen vertrouwen in het model op te bouwen, zou gemeente Katwijk graag zien dat er vanuit de vergunning wordt meegegeven dat er (tijdelijke) controlemeetpunten buiten de berekende invloedssfeer moeten worden opgenomen, in de richting van de vastgestelde omgevingsbelangen. Voorstel gemeente Katwijk: in de doelvoorschriften wordt het gebied nu expliciet beperkt tot het 'gebied waarbinnen de binnen het betreffende deelgebied en overige deelgebieden uitgevoerde onttrekkingen en/of infiltraties kunnen leiden tot een beïnvloeding van de grondwaterstand en/of stijghoogten van minimaal 5 cm en/of sprake is van (mogelijke) wijziging van kwel of inzijging.' (voorschrift 3.3.4b). De gemeente stelt voor om een uitbreiding op dit artikel te maken, waarbij rekening gehouden wordt met bovenstaande onzekerheden in de modelberekeningen;
2. *Beschrijving gehanteerde uitgangspunten bij modelberekeningen ten aanzien van het meetplan* - In voorschrift 3.3.4 wordt een overzicht gegeven van de minimale vereisten voor het meetplan. Met name wanneer het om het vaststellen van alarmwaarden gaat, is het van belang dat de berekening navolgbaar is, en er overeenstemming is over de gehanteerde uitgangspunten. Daarbij is bijvoorbeeld van belang dat er is beschreven op welke meetpunten het model is gekalibreerd, maar ook welke waarde hiervoor is gehanteerd: bij stationaire modellen zal namelijk ook een representatieve statistiek bepaald moeten worden als kalibratiewaarde, zoals de GHG of GLG van de peilbuis. Voorstel gemeente Katwijk: ter beoordeling van de geschiktheid van het meetplan en verificatie van de modeluitkomsten, acht de gemeente het naast de reeds in het voorschrift

- benoemde onderdelen daarom van belang dat de gehanteerde randvoorwaarden en uitgangspunten bij modelberekeningen worden beschreven en waar nodig worden toegelicht;
3. *Informeren van stakeholders* - Vanuit de gemeente Katwijk bestaat de behoefte om de procedure rondom informeren en betrekken van bekende, relevante stakeholders bij alle punten waarbij de stakeholder inspraak kan geven, formeel in de doelvoorschriften vast te leggen. In veel van deze gevallen is dit al expliciet in de doelvoorschriften of de hierop beschreven toelichting genoemd. Rondom de artikelen betreffende het overschrijden van alarmwaarden wordt dit echter niet vermeld: voorschrift 3.3.7 en 3.3.8. De gemeente heeft de behoefte om bij overschrijding van de alarmwaarden uit het meetplan, die gericht zijn op voor de gemeente relevante omgevingsbelangen, als stakeholder geïnformeerd te worden door de Omgevingsdienst Haaglanden. Voorstel gemeente Katwijk: neem een procedure in voorschrift 3.3.7 en 3.3.8 op voor het informeren van de stakeholders bij het overschrijden van de alarmwaarden. Leg in een communicatieplan ook vast hoe er wordt gecommuniceerd met de stakeholders, zodat daar ook duidelijkheid over bestaat.

Met betrekking tot de door de gemeente Katwijk ingediende zienswijze merken wij het volgende op:

- Ad. 1 Het berekenen van hydrologische invloedsgebieden brengt zoals de gemeente Katwijk ook stelt inderdaad altijd bepaalde onzekerheden met zich mee. Dunea heeft een uitgebreid monitoringsmeetnet met vaak langjarige meetreeksgegevens tot haar beschikking. Daarnaast hebben ook alle boringen die (onder andere) zijn uitgevoerd ten behoeve van de drinkwaterwinning geleid tot een goed inzicht in de bodemopbouw tot in de wijde omtrek. Deze informatie is door Dunea verwerkt in haar grondwatermodel. Zeker voor wat betreft de ondiepere bodemlagen (waar de ondiepe winningen plaatsvinden waar onderhavige wijziging van de vergunning betrekking op heeft) heeft dit geleid tot een adequate inschatting van de hydrologische effecten van de winningen. Het blijft echter altijd een inschatting, de praktijk kan weerbarstiger zijn. Wij onderkennen dan ook het belang van goede monitoring en beschouwing van optredende effecten, vooral tijdens de eerste periode nadat Dunea een wijziging in de richting heeft aangebracht en/of een wijziging in de bedrijfsvoering heeft doorgevoerd. Zoals al eerder aangegeven, heeft Dunea een uitgebreid monitoringsmeetnet. Dit meetnet kan ook worden ingezet om binnen afzienbare tijd na doorgevoerde wijzigingen te evalueren of de daadwerkelijk optredende effecten groter zijn dan op basis van de modelberekeningen is verwacht. Indien dit het geval is, dient te worden onderzocht of deze grotere effecten toch kunnen leiden tot nadelige gevolgen op omgevingsbelangen. In het geval van een groter invloedsgebied dient hierbij specifiek te worden onderzocht of er omgevingsbelangen zijn die nu ineens wel zouden kunnen worden beïnvloed. Indien nodig dienen mitigerende maatregelen te worden genomen. Dunea was al voornemens de monitoring via het uitgebreide meetnet voort te zetten en goed zicht te houden op de optredende effecten in relatie tot de modelberekeningen. Deze controlemethodiek is in deze definitieve beschikking alsnog verwoord in de voorschriften en de toelichting hierop, zodat dit ook in de vergunning is geborgd;
- Ad. 2 Wij onderkennen het belang dat modelberekeningen navolgbaar dienen te zijn, zeker ook op het moment dat op basis hiervan alarmwaarden worden vastgesteld. Dit belang geldt niet alleen voor de provincie Zuid-Holland als bevoegd gezag, maar zeker ook voor stakeholders die willen controleren of hun belangen niet in het geding zijn. Wij hebben het voorstel van de gemeente Katwijk in dezen dan ook overgenomen. In de voorschriften is nu als voorwaarde opgenomen dat in een meetplan ook de gehanteerde randvoorwaarden en uitgangspunten bij modelberekeningen worden beschreven en waar nodig worden toegelicht;
- Ad. 3 Zoals de gemeente Katwijk al aangeeft, is in de doelvoorschriften voor een aantal processtappen binnen de nieuwe systematiek opgenomen dat zal worden gecommuniceerd met stakeholders. Dit is op het moment dat een meetplan wordt ingediend en het moment dat een wijzigingsmelding wordt ingediend. De voor het meetplan en wijzigingsmelding relevante stakeholders (degenen die een (mogelijk) belang hebben) zullen hierover worden geïnformeerd en kunnen, als zij hier aanleiding toe zien, hierop reageren. De gemeente Katwijk zou echter graag zien dat zij ook in het geval van over- en/of overschrijdingen van alarmwaarden (zoals beschreven in de voorschriften D3.3.7 en D3.3.8)

actief wordt geïnformeerd op het moment dat deze over- en/of overschrijdingen mogelijk het belang van de gemeente raken.

Wij kunnen ons voorstellen dat stakeholders geïnformeerd willen worden op het moment dat hun belangen (mogelijk) worden geraakt. Er is echter bij de over- en/of overschrijding van een alarmwaarde niet altijd sprake van een risico op het schaden van belangen. Zo is bij een overschrijding van een hoog alarmwaarde of overschrijding van een laag alarmwaarde wel sprake van het optreden van een niet-verwachte waarde, maar nog niet van een ontoelaatbaar negatief effect op omgevingsbelangen. Bij een overschrijding van een hooghoog alarmwaarde of overschrijding van een laaglaag alarmwaarde kan sprake zijn van een situatie waarbij een negatief effect op omgevingsbelangen optreedt, maar of daadwerkelijk schade optreedt hangt dan wel af van onder andere de duur van de over- of overschrijding. Bij een over- of overschrijding tijdens één enkel meetmoment is de kans dat schade dreigt voor omgevingsbelangen naar verwachting niet groot. Verder worden veel meetpunten digitaal bemeten en uitgelezen, wat bij storingen ook kan leiden tot een verkeerde, afwijkende waarde. Dergelijke storingen zullen naar verwachting snel worden opgemerkt en verholpen, maar er is dan wel een over- of overschrijding van een alarmwaarde bemeten. Het informeren van stakeholders heeft in dergelijke situaties onzes inziens geen meerwaarde.

Wij onderkennen het belang van het goed informeren van stakeholders, maar willen er voor waken dat bij iedere overschrijding van een alarmwaarde een administratieve last voor alle partijen ontstaat, ook als er geen sprake is van een risico op schade voor omgevingsbelangen. Wij zullen derhalve stakeholders informeren op het moment dat een overschrijding van een hooghoog alarmwaarde of overschrijding van een laaglaag alarmwaarde optreedt én op basis van een snel eerste onderzoek blijkt dat er (mogelijk) schade dreigt voor omgevingsbelangen.

Als laatste merkt de gemeente Katwijk op meerwaarde te zien in het opstellen van een communicatieplan, waarin wordt vastgelegd hoe wordt gecommuniceerd met stakeholders. Zoals al eerder aangegeven, vinden wij het goed informeren van stakeholders belangrijk. Dunea onderkent dit belang eveneens, dit blijkt onder andere uit de eerder georganiseerde bijeenkomsten en uit de informatie over (de stand van zaken omtrent) het doelvoorschriftenproject dat via de website van Dunea wordt gepresenteerd. Middels de opgestelde doelvoorschriften (en bijbehorende toelichting) is geborgd dat stakeholders op een aantal bepalende momenten worden geïnformeerd. Wij zien ook voordelen in het opstellen van een communicatieplan, maar zien het als een proces (een samenwerking) tussen Dunea, stakeholders en het bevoegd gezag om een dergelijk plan uit te werken. Wij willen ons gaan inzetten om tot een dergelijk communicatieplan te gaan komen, maar nemen een verplichting tot het hebben van dit plan niet op in de voorschriften. Een dergelijk plan moet op basis van wijzigende inzichten en betrokkenen in samenwerking kunnen worden gewijzigd. Een borging van het plan middels voorschriften zou deze mogelijkheden kunnen beperken. Uiteraard zullen wij een gezamenlijk opgesteld communicatieplan wel hanteren bij onze communicatie naar stakeholders.

Zienswijze Stichting Duindigt

In haar zienswijze heeft Stichting Duindigt (hierna: de stichting) een vijftal opmerkingen naar voren gebracht. Om verwarring te voorkomen zijn de opmerkingen doorgenummerd ten opzichte van de opmerkingen van de gemeente Katwijk. De opmerkingen van de stichting luiden als volgt:

4. *Aanwijzing van belanghebbenden en het rechtstreeks informeren in de procedure* - In de ontwerpbeschikking is in de overwegingen meermaals het belang van stakeholders aangegeven. Stakeholders zouden een belangrijke rol krijgen in de procedure om te komen tot de nieuwe doelvoorschriften, maar worden ook actief betrokken in de vervolgitwerking van meetplannen, wijzigingen, enzovoorts. De stichting is onder meer eigenaar van het perceel grond kadastraal bekend gemeente Wassenaar, sectie G, nummer 3430. Dit eigendom van de stichting is gelegen binnen de grenzen van het waterwingebied Meijendel/Berkheide, meer specifiek in cluster 2, deelgebied 3. Nu haar eigendomsrecht rechtstreeks door onderhavige ontwerpbeschikking wordt aangetast, valt naar het oordeel van de stichting op zijn minst te verwachten dat zij als stakeholder is

- geïdentificeerd en in de reeds jaren lopende procedure om te komen tot onderhavige ontwerpbeschikking, actief zou zijn betrokken. Het tegenovergestelde is naar mening van de stichting echter helaas waar. De stichting is pas op het laatste moment, ten tijde van de publicatie van bedoelde ontwerpbeschikking, hierover geïnformeerd. De stichting heeft in het verleden meermaals contact gehad met Dunea N.V. en de (rechtsvoorganger van de) Omgevingsdienst Haaglanden, teneinde de problematiek van de grondwateronttrekkingen op de gebruiksmogelijkheden van haar eigendommen aan de kaak te stellen. De stichting betreurt het dan ook dat zij niet uitvoeriger is betrokken in de procedure en besluitvorming. Haar belanghebbendheid staat alleen al vanuit haar eigendomsrecht volledig buiten kijf. Aan de zijde van de stichting ontstaat daardoor het idee dat haar positie ten onrechte niet erkend wordt. Daarbij merkt de stichting op dat het bijzonder ingewikkeld is om de individuele (ontwerp)beschikkingen, waarvan de terinzagelegging plaats heeft gehad rond de feestdagen, te beoordelen en de onderlinge samenhang en effecten te begrijpen. Daardoor is de stichting genoodzaakt geweest een pro forma zienswijze in te dienen, om meer tijd te kunnen nemen alle documentatie op hun merites te kunnen beoordelen. Beide aspecten hadden naar mening van de stichting kunnen worden voorkomen indien zij tijdig en volledig bij het proces betrokken was, in lijn met de overwegingen welke aan het ontwerpbesluit ten grondslag liggen, alsmede het in de doelvoorschriften opgenomen voornemen om stakeholders actief te betrekken. De stichting verzoekt de doelvoorschriften dusdanig aan te passen dat zij als stakeholder wordt aangemerkt vanwege haar bijzondere eigendomsposities in én rondom het waterwingebied;
5. *Verruiming onttrekkingsdebiet winning 10* - Het ontwerpbesluit heeft ten doel de bestaande vergunning op twee onderdelen te wijzigen, te weten het maximale onttrekkingsdebiet en de voorschriften waaronder de vergunningplichtige activiteit dient te worden uitgevoerd. Ten aanzien van het eerste punt wordt de bestaande maximale onttrekkingshoeveelheid verhoogd van 70 m³ per uur naar 90 m³ per uur. Overwogen wordt dat dit nodig is om in te kunnen spelen op toekomstig toenemende vraag naar water. De bestaande onttrekking bedraagt echter slechts circa 20 m³ per uur. Wij constateren dat de noodzaak het maximale onttrekkingsdebiet met meer dan 28% te verhogen niet aanwezig is, doordat de bestaande onttrekking slechts voor 28% gebruikt wordt. Door het ontbreken van een noodzaak ontstaat een strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, waardoor de ontwerpbeschikking op dit punt dient te worden aangepast. Daarnaast is in de overwegingen opgenomen dat er nog een aantal andere wijzigingen en ingrepen zijn beoogd, onder meer door maaiveldverlaging en een gewijzigd maaiveldbeheer ter verbetering van de kwaliteit én uitbreiding van het habitatype 'Vochtige Duinvalleien'. Niet inzichtelijk wordt gemaakt of en hoe deze maatregelen, kennelijk met als doel de negatieve invloed van de wijziging van het onttrekkingsdebiet op de aanwezige natuurwaarden, daadwerkelijk deze negatieve invloed compenseren dan wel mitigeren. Het effect op de aanwezige natuurwaarden is, voor zover de stichting kan constateren, niet bij de besluitvorming betrokken. De passende beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming is niet vindbaar en zodoende niet te beoordelen. De stichting vreest dan ook dat de aanwezige natuurwaarden op haar eigendom direct dan wel indirect zullen afnemen en verzoekt het besluit zodanig aan te passen dat geborgd wordt dat negatieve effecten op de natuurwaarden afdoende worden gecompenseerd. De stichting verzoekt de doelvoorschriften dusdanig aan te passen dat inzage wordt gegeven in de bijlagen, waaronder de passende beoordeling;
6. *Doelvoorschriften zonder voldoende borging en bescherming van omgevingsbelangen* - Het tweede onderdeel van het ontwerpbesluit ziet op de wijziging van de vergunningsvoorschriften, van zogenaamde middelvoorschriften naar doelvoorschriften. Daaraan ligt onder meer de overweging ten grondslag dat met deze wijziging door vergunninghouder beter kan worden ingespeeld op de integrale effecten die de waterwinning in het gebied Meijendel/Berkheide veroorzaakt op de belangen van stakeholders. Stakeholders worden daarbij actief, nu en in de toekomst, betrokken bij materiële wijzigingen in de waterwinning, zo wordt overwogen. Dit is ook randvoorwaardelijk voor een toepassing van doelvoorschriften, nu hierdoor aan vergunninghouder een veel grotere bewegingsvrijheid toekomt. De stichting is van mening dat zij onvoldoende is betrokken bij de procedure om tot onderhavig ontwerpbesluit te komen. Daarnaast is, naar inzicht van de stichting, niet geborgd of stakeholders daadwerkelijk worden betrokken. De beoordeling wie wél of géén

stakeholder is, is niet vastgelegd en wordt kennelijk naar eigen inzicht ingevuld. De gevolgde procedure sterkt de stichting niet in de overtuiging dat zij en andere buiten de procedure gehouden stakeholders in het vervolg wél tijdig en volledig worden betrokken in het besluitvormingsproces van vergunninghouder dan wel het bevoegd gezag. Daardoor wordt de rechtspositie van de stichting naar haar mening verder aangetast, nu zij niet bij machte is om tijdig rechtsmiddelen in te zetten tegen aanpassingen in de waterwinning. De stichting verzoekt dan ook concreet om de doelvoorschriften zodanig aan te passen, dat het niet aan vergunninghouder is om stakeholders te identificeren enerzijds en dat het identificatieproces van stakeholders anderzijds geborgd is in de voorschriften. Daarbij dienen in ieder geval individuele private eigenaren in het waterwingebied en in de omgeving daarvan actief door vergunninghouder te worden betrokken. De stichting verzoekt de doelvoorschriften dusdanig aan te passen dat aan stakeholders blijvend voldoende rechtsbescherming toekomt, onder meer door borging dat stakeholders via een procesbeschrijving door een onafhankelijke instantie worden geïdentificeerd;

7. *Meetplannen* - Monitoring van de effecten van de waterwinning op grondwaterstanden heeft plaats op basis van nog op te stellen meetplannen. Daartegen heeft de stichting twee bezwaren. Allereerst is niet duidelijk waar meetpunten daadwerkelijk gesitueerd gaan worden, dan wel of deze op inspraak van stakeholders nog uitgebreid of verplaatst kunnen worden. Inzage in de effecten van de waterwinning op de grondwaterstanden is van cruciaal belang voor de rechtsbescherming van de stichting. De grondwaterstanden beïnvloeden namelijk direct de aanwezige natuurwaarden op het eigendom van de stichting en werken daarmee kostprijsverhogend. Ook zijn zij van invloed op de exploitatie van gebouwde objecten op het eigendom van de stichting; rechtstreeks op de bouwkundige staat en indirect op het woon- en leefklimaat van de bewoners van bedoelde gebouwen. Een tweede bezwaar betreft de mogelijkheid om gedurende vijf jaren na de vaststelling van het meetplan de signaalwaarden aan te passen. Dit werkt een situatie dat de slager zijn eigen vlees keurt in de hand. De grenswaarden kunnen zodanig worden aangepast dat overschrijding daarvan niet meer voor kan komen. Ook dit is een inbreuk op de rechtsbescherming van de stichting en maakt naar haar mening tevens onevenredig inbreuk op haar eigendomsrecht. De stichting verzoekt dan ook de ontwerpbeschikking zodanig aan te passen dat de doelvoorschriften pas in werking kunnen treden indien het daaraan ten grondslag liggende meetplan na zorgvuldige voorbereiding én met de mogelijkheid tot het instellen van rechtsmiddelen een onherroepelijke status verkrijgt. Daarbij verzoekt de stichting de mogelijkheid tot het aanpassen van de signaalwaarden te schrappen;
8. *Natuurwaarden* - Overwogen wordt dat Dunea als vergunninghouder een dubbelrol heeft, namelijk die van drinkwaterbedrijf en natuurbeheerder, gezien de ligging van de waterwingebieden in Natura2000 gebieden. Indien de doelvoorschriften daadwerkelijk leiden tot een verbetering van de kwaliteit en kwantiteit van aanwezige natuurwaarden in en rondom het waterwingebied, dan kan de stichting dit enkel toejuichen. Echter, overwogen wordt dat de doelvoorschriften nimmer kunnen ingrijpen op de bestaande rechten van vergunninghouder. Met andere woorden, indien de bestaande situatie een blijvend negatief effect heeft op de aanwezige waarden, dan leidt dat niet tot aanpassing. Zou Dunea haar rol als natuurbeheerder en -ontwikkelaar met daden belijden, dan zou zij tevens bereid zijn afstand te doen van bestaande rechten indien de situatie daartoe noopt. Het komt de stichting dan ook meer dan vreemd over dat een grotere flexibiliteit en beslissingsbevoegdheid aan vergunninghouder toekomt met de inwerkingtreding van onderhavige doelvoorschriften, maar dat dit enkel één kant op werkt; namelijk die van een grotere waterwinning. Niet voor het eerst delven omgevingsbelangen het onderspit ten opzichte van het publieke doel: onverminderd blijven voldoen aan de toenemende vraag naar drinkwater. De gedachte van een integraal proces met omgevingsbelangenafweging is daarmee niet meer dan een sigaar uit eigen doos, nu deze stakeholders slechts bij uitbreidingen (hopelijk) worden betrokken. Indien zo'n publiek doel prevaleert boven omgevingsbelangen, dan dient daaraan een met voldoende rechtsmiddelen omkleedde procedure ten grondslag te liggen. De ontwerpbeschikking en de acties die daaraan ten grondslag hebben gelegen, geven daar geenszins blijk van. De stichting verzoekt de doelvoorschriften dusdanig aan te passen dat vergunninghouder zorgvuldig met haar verruimde

beslissingsbevoegdheid omgaat en dit geborgd wordt in de beschikking. Daarnaast zouden de doelvoorschriften moeten bevatten dat bestaande rechten van Dunea kunnen worden opgegeven indien de omgevingsbelangen daartoe nopen.

Met betrekking tot de namens de stichting ingediende zienswijze merken wij het volgende op:

- Ad. 4 Dat de stichting belanghebbend is voor wat betreft deelgebied 3, en daarmee beschouwd moet worden als stakeholder, staat wat ons betreft buiten kijf. Het is ook om die reden dat wij de ontwerpbeschikking actief hebben toegezonden naar de stichting, ondanks dat deze ook volgens de daarvoor aangewezen kanalen is gepubliceerd. Bij onze besluitvorming dienen de procedurestappen zoals opgenomen in de Algemene wet bestuursrecht te worden gevolgd. In dit geval betekent dit dat zowel de ontwerpbeschikking als de definitieve beschikking zes weken ter inzage dienen te worden gelegd. Het ter inzage leggen van de ontwerpbeschikking was het eerste formele moment waarop we binnen de procedure volgens de Algemene wet bestuursrecht stakeholders in de gelegenheid moesten stellen een zienswijze te geven.
- In het traject voorafgaand aan de vergunningaanvraag hebben wij echter met Dunea afgesproken dat -gezien het belang dat wij hier in zien- stakeholders in de gelegenheid zouden moeten worden gesteld al op een vroegtijdig moment betrokken te raken bij het doelvoorschriftenproject. Op 21 juni 2017 is door Dunea, in samenwerking met de Omgevingsdienst Haaglanden, een eerste stakeholdersovereenkomst georganiseerd. Doel was niet alleen het informeren van stakeholders over het doelvoorschriftenproject, maar tevens het inventariseren van stakeholders die tijdens het voortraject actief betrokken wilden worden. Via de gemeenten was een overzicht opgevraagd van bewonersverenigingen en andere belanghebbende verenigingen en stichtingen. Deze partijen, waaronder bewonersverenigingen Wassenaar-Duyndigt en Duindigt-Groenendaal, zijn ook voor de bijeenkomst uitgenodigd. Op 30 oktober 2018 is door Dunea een stakeholdersoverleg georganiseerd, specifiek gericht op de beoogde wijzigingen in cluster 3. Ook hier zijn (onder andere) de bewonersverenigingen Wassenaar-Duyndigt en Duindigt-Groenendaal voor uitgenodigd. Na dit overleg is gebleken dat deze bewonersverenigingen hun achterban slechts beperkt hadden geïnformeerd. Dunea heeft vervolgens telefonisch contact gezocht met de stichting. Uit dit contact bleek dat de stichting inderdaad niet of slecht was geïnformeerd over genoemde bijeenkomsten. Hierop heeft op 5 maart 2019 een gesprek plaatsgevonden tussen Dunea en de stichting, waar het doelvoorschriftenproject en (onder andere) de beoogde wijzigingen van drinkwaterwinning 10 zijn besproken. Tijdens dit gesprek is Dunea niet gebleken dat de stichting als stakeholder een actieve rol zou willen vervullen bij het informele traject rond het opstellen van de doelvoorschriftenvergunningen.
- Gezien het vorenstaande komen wij tot de conclusie dat door een samenloop van omstandigheden helaas niet aan het licht is gekomen dat ook de stichting actief betrokken zou willen worden in het informele voortraject rond het doelvoorschriftenproject. Echter, zoals gezegd en gebleken is de stichting wel geïnformeerd bij de eerste formele stap binnen de procedure en heeft zij dus wel de gelegenheid gehad haar zienswijze kenbaar te maken. De later aangeleverde nadere gronden hebben wij betrokken bij onze reactie. Hiermee is het belang van de stichting niet geschaad, al hadden wij net als de stichting graag gezien dat zij vroegtijdiger betrokken was geraakt. Het is voor ons nu duidelijk dat de stichting actief betrokken wil worden, ook bij informele stappen in het traject. Dit zullen wij vanaf nu dan ook doen. Een wijziging van de voorschriften is hiervoor niet nodig. In de voorschriften zijn al een aantal momenten opgenomen waarbij stakeholders worden betrokken, dit is al formeel geborgd. Het betreft dan binnenkomende meetplannen en wijzigingsmeldingen, maar ook meldingen van overschrijdingen van alarmwaarden (zie ad. 3). Daarnaast zullen wij de stichting betrekken bij een communicatieplan dat wij in samenwerking met Dunea en stakeholders beogen op te stellen;
- Ad. 5 Op basis van de vigerende vergunning mag Dunea op dit moment met drinkwaterwinning 10 al maximaal 70 m³ grondwater per uur ten behoeve van de drinkwaterproductie onttrekken. De afgelopen jaren heeft Dunea inderdaad met deze drinkwaterwinning niet meer dan 20 m³ grondwater per uur onttrokken. Dat niet met een hoger debiet is onttrokken, heeft te maken met de beperkingen

die de infiltratie- en onttrekkingsinrichting, alsmede de inrichting van de omgeving, met zich brachten. Gezien een verwachte toename van de drinkwatervraag in haar leveringsgebied - door verwachte toename van de bevolking en een groter gebleken verbruik in droge jaren - zal Dunea haar leveringscapaciteit moeten vergroten. Door drinkwaterwinning 10 en het omliggende gebied aan te passen, kan niet alleen het vergunde onttrekkingsdebiet van 70 m³ per uur worden behaald, maar kan deze zelfs worden uitgebreid tot 90 m³ per uur. Door het uitvoeren van de beschreven maatregelen wordt hierbij (per saldo) een negatief effect hiervan op de omgeving voorkomen. De Waterwet en de hierbij horende vergunningensystematiek is gericht op de doelstellingen zoals geformuleerd in artikel 2.1 van deze wet. Het gaat hierbij -kort gezegd- om het voorkomen van schade aan belangen, in samenhang met de kwaliteit van het grondwater en de vervulling van maatschappelijke functies. Het winnen van drinkwater is één van deze maatschappelijke functies. In wet- en regelgeving is niets bepaald over een maximale toegestane verhoging van 100% ten opzichte van een tot dat moment onttrokken hoeveelheid. Dunea heeft duidelijk gemaakt te moeten anticiperen op een toenemende drinkwatervraag en heeft er voor gekozen dit te bereiken door (onder andere) het onttrekkingsdebiet van drinkwaterwinning 10 te verhogen. Middels de vergunningaanvraag heeft Dunea aannemelijk gemaakt dat, met inachtneming van de beschreven maatregelen, omgevingsbelangen niet worden geschaad. Hiermee wordt niet alleen voldaan aan de genoemde doelstellingen, maar tevens aan het grondwaterbeleid van de provincie Zuid-Holland. Wij zien dan ook geen redenen de wijziging van de vergunning hierop te weigeren. Onzes inziens is het verlenen van de desbetreffende wijzigingsvergunning op geen enkele wijze strijdig met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Voor wat betreft de effecten op natuurbelangen heeft Dunea een Passende beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming door een onafhankelijke partij laten uitvoeren. In deze Passende beoordeling zijn zowel de wijzigingen van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie, de wijziging van de inrichting van het gebied, alsmede overige maatregelen beschouwd. Hierbij is in samenhang bekeken wat de gevolgen van deze ingrepen zijn voor natuurbelangen. De in de Passende Beoordeling opgenomen aanpassingen en ingrepen leiden er toe dat daar waar negatieve gevolgen (al dan niet cumulatief door de samenhang met overige drinkwaterwinningen in de directe omgeving) voor natuurbelangen zouden kunnen worden verwacht, deze voldoende worden gecompenseerd/gemitigeerd door de voorgenomen maatregelen. De Passende beoordeling is beoordeeld en akkoord bevonden in het kader van de Wet natuurbescherming (in dezen door de Omgevingsdienst Haaglanden namens Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland). Dit besluit is inmiddels onherroepelijk. De Passende beoordeling is op 9 november 2020 ter aanvulling op de aanvraag in het kader van de Waterwet door Dunea bij ons ingediend en is daarmee ook opvraagbaar en in te zien. Omdat de Passende beoordeling middels een ingediende aanvulling is toegevoegd aan de aanvraag, hebben wij de Passende beoordeling ook beoordeeld en betrokken bij de besluitvorming. In ons besluit hebben wij onder punt II aangegeven dat wij instemmen met de aangevraagde wijzigingen van drinkwaterwinning, onder de voorwaarde dat deze zullen worden uitgevoerd, in gebruik genomen en in gebruik gehouden conform hetgeen is aangegeven in de aanvraag (inclusief bijlagen). Ondanks dat de aanvullingen van 9 november 2020 niet leiden tot een andere uitvoering van het werk dan eerder aangegeven, hebben wij ter verduidelijking aan punt II van ons besluit een verwijzing naar de ingediende aanvullingen toegevoegd;

- Ad. 6 Zoals ook eerder aangegeven betreuren wij het dat de stichting door omstandigheden niet tijdens het informele voortraject betrokken is geraakt bij het doelvoorschriftenproject. Wij zijn echter niet van mening dat we hierdoor redelijkerwijs niet tot het ontwerpbesluit hebben kunnen komen. De ontwerpbeschikking is direct naar de stichting gezonden, waardoor zij in de gelegenheid is gesteld zienswijzen naar voren te brengen. De stichting heeft gebruik gemaakt van deze mogelijkheid, waardoor de aangegeven bezwaren zijn meegenomen bij de besluitvorming. De belangen van de stichting zijn hierbij niet geschaad. Voor wat betreft toekomstige beoordelingsmomenten zoals bij meetplannen en wijzigingsmeldingen, maar ook meldingen van eventuele overschrijdingen van alarmwaarden, is middels de voorschriften en de toelichting hierop voldoende geborgd dat stakeholders hierbij worden betrokken. Zoals gezegd wordt de stichting gezien als een stakeholder

voor de deelgebieden waarin zij belangen heeft en zullen wij de stichting ook betrekken bij ontwikkelingen binnen deze deelgebieden. Wij willen echter ook benadrukken dat ook overige stakeholders niet willekeurig worden aangewezen of pas worden betrokken als zij aan de bel trekken. Aan een meetplan en een wijzigingsmelding liggen modelberekeningen ten grondslag, die op hun beurt weer mede zijn gestoeld op meetresultaten uit het verleden. Middels de modelberekeningen wordt berekend tot waar de hydrologische invloed van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie van Dunea reikt. Op basis van deze berekeningen dient te worden geïnventariseerd welke grondwater- en oppervlaktewatergevoelige belangen zich binnen het genoemde invloedsgebied bevinden. Op basis van de aanwezige belangen wordt vervolgens beschouwd welke stakeholders bij de betreffende belangen horen. Dit kunnen dus ook private partijen zijn. Deze stakeholders zullen vervolgens worden geïnformeerd over meetplannen of wijzigingsmeldingen horend bij het deelgebied waarbinnen de betreffende drinkwaterwinning ligt, dit is geborgd in de voorschriften en de toelichting hierop. Meetplannen en wijzigingsmeldingen, inclusief alle hierbij horende rapporten en berekeningen, zullen door ons worden beoordeeld en getoetst. Ook zullen wij bij de beoordeling meewegen of de stakeholders voldoende in beeld zijn gebracht. Door onze beoordeling namens het bevoegd gezag is sprake van controle door een onafhankelijke partij.

In de voorschriften is opgenomen dat een wijzigingsmelding alleen is toegestaan als de effecten op omgevingsbelangen niet nadeliger worden dan in de uitgangssituatie. Verder is in de voorschriften opgenomen dat een meetplan dient te worden opgesteld. Effecten mogen in de praktijk niet groter zijn dan in het meetplan is aangegeven. Middels deze voorschriften is een toetsing op effecten geborgd, de Omgevingsdienst Haaglanden zal hier namens het bevoegd gezag op toezien. Zoals in de toelichting op de voorschriften ook al is aangegeven, hebben stakeholders de mogelijkheid om in verweer te komen op het moment dat zij van mening zijn dat er toch te grote effecten optreden en daarmee naar hun mening niet wordt voldaan aan de voorschriften. Er kan in dat geval een verzoek tot handhavend optreden worden ingediend, waarop door de Omgevingsdienst Haaglanden namens het bevoegd gezag een besluit moet worden genomen. Dit besluit is vervolgens ook weer appellabel. Hiermee is er altijd sprake van voldoende rechtsbescherming voor stakeholders.

Zoals wij in reactie op de zienswijzen van de gemeente Katwijk hebben aangegeven, zien wij voordelen in het opstellen van een communicatieplan. Een dergelijk plan kan ook inzichtelijk maken en houden welke stakeholders in welk gebied aanwezig zijn en welke belangen zij hebben (openbaar groen, drooglegging, enzovoorts). Een belanghebbende kan dan ook op ieder moment zien of zij op dat moment al daadwerkelijk wordt beschouwd als stakeholder en kan actief zijn of haar belang duiden. Zoals al eerder aangegeven, willen wij ons inzetten om tot een dergelijk communicatieplan te komen, maar nemen wij een verplichting tot het hebben van dit plan niet op in de voorschriften. Een dergelijk plan moet op basis van wijzigende inzichten en betrokkenen in samenwerking kunnen worden gewijzigd. Een borging van het plan middels voorschriften zou deze mogelijkheden kunnen beperken. Uiteraard zullen wij een gezamenlijk opgesteld communicatieplan wel hanteren bij onze communicatie naar stakeholders;

- Ad. 7 Voor wat betreft de situering van de peilbuizen wordt inderdaad pas in het meetplan opgenomen waar deze zullen komen. De locatie en monitoring van peilbuizen dient echter wel conform de voorschriften te zijn, wat betekent dat de peilbuizen geschikt dienen te zijn voor de bewaking van de optredende effecten naar de grondwater- en oppervlaktewatergevoelige omgevingsbelangen. Wij zullen de meetplannen beoordelen, maar zullen de stakeholders hier ook over informeren. Indien een stakeholder aangeeft een meetplan te willen ontvangen, en aannemelijk kan maken hier belang bij te hebben, zullen wij dat toesturen. Stakeholders van wie op voorhand al het belang voor ons duidelijk is, alsmede de wens tot betrokkenheid, zullen het meetplan altijd direct toegezonden krijgen. Het is voor stakeholders dus ook mogelijk deze meetplannen te beoordelen en eventuele opmerkingen aan ons door te geven. Wij zullen eventuele opmerkingen meewegen bij onze beoordeling. Mocht een stakeholder het niet eens zijn met onze beoordeling, dan is een gelijke weg van verzoek tot handhavend optreden en eventueel bezwaar mogelijk als aangegeven onder ad. 6.

Met genoemde werkwijze worden stakeholders betrokken bij de meetplannen en kunnen zij dus controleren of zij monitoring ten aanzien van belangen voldoende achten.

Voor wat betreft de periode van de eerste 5 jaar waarin alarmwaarden kunnen worden aangepast, willen wij met klem benadrukken dat dit slechts in enkele gevallen kan en dat hier strikte eisen aan zijn verbonden. Het is pertinent niet bedoeld om meer vergunningsruimte voor Dunea te verkrijgen, wat op basis van de voorschriften ook niet mogelijk is. Voor een wijziging van de inrichting en/of verhoging van de debieten is namelijk een wijzigingsmelding nodig, die wordt getoetst aan de daarvoor geldende vereisten. De genoemde ruimte heeft alleen betrekking op het inregelen van nieuwe peilbuizen en overige monitoringspunten. Middels de wijzigingsvergunning zal gaan worden gewerkt met doelvoorschriften, wat betekent dat zal worden toegezien op de optredende effecten. Dit betekent dat zowel de winmiddelen als monitoringsvoorzieningen geschikt moeten zijn om volgens de nieuwe methodiek te werken. Om de optredende effecten goed te kunnen monitoren, is Dunea al bezig om het grondwater- en oppervlaktewatermonitoringsmeetnet uit te breiden en te updaten. Voor de nieuwere monitoringspunten zal geen jarenlange meetreeks beschikbaar zijn op het moment van inwerkingtreding van deze wijzigingsvergunning. Ondanks dat de verwachting is dat vergunninghoudster veel inzicht heeft in de te verwachten grondwaterstanden en oppervlaktewaterpeilen en -fluctuaties ter plaatse van (ondiepe) meetpunten, valt niet uit te sluiten dat ook bij reguliere bedrijfsvoering gestelde alarmwaarden worden over- of onderschreden. De eerste vijf jaar nadat de wijzigingsvergunning in werking is getreden worden daarom voor wat betreft de werking van alarmwaarden en de meetplannen nog gezien als een pilotperiode. Als er sprake is van een over- of onderschrijding van alarmwaarden en/of maximale fluctuaties van de oppervlaktewaterpeilen, en vergunninghoudster nadrukkelijk kan aantonen dat dit niet komt door (een wijziging van) de bedrijfsvoering, dan mogen middels een wijziging van een meetplan deze alarmwaarden en/of fluctuaties worden aangepast. Omdat sprake is van een wijziging van een meetplan, dient deze ter beoordeling aan ons worden voorgelegd. Stakeholders worden hierover weer door ons geïnformeerd. Zij kunnen vervolgens ook weer eventuele opmerkingen aan ons doorgeven. Het is dus niet aan Dunea om eigenhandig alarmwaarden aan te passen.

Verder merken wij op dat de (wijziging van de) vergunning van kracht wordt de dag nadat deze door ons aan vergunninghoudster is verzonden. De voorschriften treden daarmee ook direct in werking. Dit betekent dat Dunea moet zorgen dat tijdig hieraan voorafgaand een meetplan aan ons ter beoordeling is voorgelegd en dat deze moet voldoen aan de in de voorschriften opgenomen eisen. Wij zullen deze zoals al eerder aangegeven (op verzoek) ook sturen naar de voor het deelgebied relevante stakeholders. Al het vorenstaande zou redelijkerwijs al moeten zijn geregeld op het moment dat deze definitieve beschikking is verleend en verzonden, wij zullen hierop toezien.

- Ad. 8 De vigerende Waterwetvergunning is gericht op maximale debieten en de ligging van winmiddelen, maar niet (direct) op het toezien op de samenhang tussen de drinkwaterwinning en de effecten op de omgeving en de daar aanwezige grondwatergevoelige omgevingsbelangen. Dit betekent dat Dunea op dit moment de winningen binnen het hele gebied grotendeels naar eigen wens mag inzetten, mits de maximale debieten niet worden overschreden en de putten zijn gesitueerd op de locaties zoals aangegeven in de vergunning. Binnen de huidige vergunningensystematiek zou het dus zo kunnen zijn dat Dunea de winningen dusdanig anders inzet dat negatieve effecten op bijvoorbeeld aanwezige natuur gaan optreden, zonder dat ze vergunningvoorschriften overtreedt. Met het koppelen van doelvoorschriften aan de vergunning zal worden gestuurd op de effecten die de drinkwaterwinning op omgevingsbelangen heeft. Dit betekent dat een deel van de ruimte die Dunea nu binnen de vigerende vergunning heeft, wordt opgegeven. Dunea kan straks de winning niet meer dusdanig wijzigen, dat dit (grotere) negatieve effecten heeft op omgevingsbelangen. Alleen daar waar sprake is van een gelijk effect, een minder nadelig effect of helemaal geen effect op omgevingsbelangen, bestaat de mogelijkheid voor Dunea binnen de werking van de vergunning wijzigingen door te voeren. Hiervoor is dan wel een wijzigingsmelding nodig, waarbij door ons wordt beoordeeld of aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan.

Gezien het vorenstaande kan worden geconcludeerd dat geen sprake is van een beslissingsbevoegdheid bij Dunea over de vergunning. De gewijzigde vergunning zal alleen leiden

tot een andere manier van werken. Dunea zal geen grotere effecten mogen veroorzaken dan mag worden verwacht. Wij zullen namens het bevoegd gezag toezicht houden op deze effecten. Omgevingsbelangen kunnen naar onze mening hierdoor beter worden beschermd. Het klopt dat er ruimte zou kunnen ontstaan voor Dunea om waar mogelijk de onttrekking uit te breiden, mits dit zoals gezegd geen nadelige gevolgen heeft voor omgevingsbelangen. Daar staat echter tegenover dat met de nieuwe systematiek ook makkelijker kan worden geanticipeerd op ontwikkelingen rond omgevingsbelangen. Als bijvoorbeeld wordt overeengekomen (of door het bevoegd gezag Wet natuurbescherming wordt aangewezen) dat ergens natuurontwikkeling plaats gaat vinden, kan Dunea mogelijk binnen de werking van de vergunning een wijziging van de drinkwaterwinning doorvoeren om de natuurontwikkeling mogelijk te maken of te versterken. Als hiervoor bijvoorbeeld putlocaties of infiltratieplassen moeten worden verplaatst, zou dit normaliter tot een noodzakelijke wijziging van de vergunning leiden. Een dergelijk traject zou (inclusief de uitvoering van een m.e.r.-beoordeling) al snel leiden tot een traject van circa één jaar. Dit heeft er in het verleden meerdere malen voor gezorgd dat dergelijke positieve ontwikkelingen uiteindelijk niet zijn uitgevoerd. Met een doelvoorschriftenvergunning ontstaan dus ook meer kansen om juist omgevingsbelangen te versterken.

Uitgangspunt van de wijziging van de vergunning is dat het vergunde recht behouden blijft. Dit betekent dat als de huidige drinkwaterwinningen op dit moment een negatief effect (kunnen) hebben op omgevingsbelangen, deze winningen hier niet op hoeven te worden ingeperkt of aangepast. Wij hebben bij het beslissen op de aanvraag van de wijzigingsvergunning niet de bevoegdheid om bestaande rechten ongemotiveerd te beperken. Het feit dat de wijziging van de vergunning niet leidt tot grotere nadelige effecten op omgevingsbelangen geeft ons geen redenen de winningen te laten inperken of aanpassen. Het is aan Dunea om eventueel al dan niet vergunningsruimte op te geven om effecten op omgevingsbelangen terug te brengen. De nieuwe systematiek biedt hiervoor overigens alle ruimte. Op het moment dat een beperking is aangegeven in een wijzigingsmelding en/of een meetplan, dient Dunea zich daar aan te houden en zullen wij hierop toezien. Dit is onomkeerbaar, Dunea mag op een later moment dan niet meer terug naar de eerdere situatie. In de eerste (concept) meetplannen zien wij overigens al dat Dunea zorgvuldig en op een verantwoorde manier omgaat met het vasthouden aan het vergunde recht. In de meetplannen wordt niet uitgegaan van een uiterst gebruik van de winmiddelen, maar van een gebruik dat redelijkerwijs mag worden verwacht (wel rekening houdend met jaren van grote vraag). Hiermee wordt door Dunea al een deel van het vergunde recht opgegeven. Het is echter niet aan ons om dat op voorhand af te dwingen.

Wijziging ten opzichte van ontwerpbeschikking

Ten opzichte van de ontwerpbeschikking zijn de volgende wijzigingen aangebracht. Allereerst zijn naar aanleiding van de zienswijze van de gemeente Katwijk over de onzekerheden in de modelberekeningen en de controlemeetpunten de voorschriften D3.3.4b en d, D3.3.7, D3.4.3 en D3.9.2 en de hierbij horende toelichting aangepast. In de vergunning is nu expliciet opgenomen dat vooral bij wijzigingen van de inrichting en/of bedrijfsvoering in een meetplan ook de algemene monitoring van de effecten op de omgeving dient te worden meegenomen, zodat kan worden gecontroleerd of de effecten in de praktijk niet groter zijn dan verwacht. Waar nodig dienen wijzigingsmeldingen en/of meetplannen bij grotere effecten te worden aangepast of dienen mitigerende maatregelen te worden genomen om negatieve effecten op omgevingsbelangen te voorkomen.

Naar aanleiding van de zienswijze van de gemeente Katwijk over een beschrijving van de gehanteerde uitgangspunten bij modelberekeningen voor het meetplan is voorschrift D3.3.4f en de bijbehorende toelichting aangepast. Een dergelijke beschrijving dient in een meetplan te zijn opgenomen. Eventueel kan dit een aparte bijlage bij het meetplan zijn.

De toelichting op de voorschriften D3.3.7 en D3.3.8 is aangevuld op het informeren van stakeholders in het geval van overschrijding van een hooghoog alarmwaarde of onderschrijding van een laaglaag alarmwaarde.

waarbij op basis van een snel eerste onderzoek blijkt dat er (mogelijk) schade dreigt voor omgevingsbelangen. Dit naar aanleiding van de ingediende zienswijze van de gemeente Katwijk.

Uit de zienswijze van de stichting blijkt toch de angst dat Dunea de ruimte om gedurende de eerste vijf jaar alarmwaarden waar nodig aan te passen, zal kunnen worden gebruikt om een groter effect op de omgeving te kunnen veroorzaken door bijvoorbeeld de winning te vergroten. Om nader te verduidelijken dat dit niet is toegestaan, is voorschrift D3.3.9 aangescherpt.

Los van de ingediende zienswijzen is de afgelopen periode een vraag van Dunea naar voren gekomen over (langdurig) noodzakelijk onderhoud, waarbij mogelijk alarmwaarden zullen worden onder- of overschreden. Dit valt niet onder de noemer 'calamiteit', maar onder het regime van voorschrift D3.3.7. In de toelichting op dit voorschrift is nu nader omschreven hoe wij onder- en overschrijdingen van alarmwaarden door onderhoud beschouwen.

Verder is - los van het doelvoorschriftenproject van Dunea - een landelijke discussie ontstaan over de noodzakelijke vertrouwelijkheid van informatie omtrent de drinkwaterwinningen. Deze discussie gaat primair over de registratie van drinkwaterinfrastructuur in toekomstige openbare digitale informatiebronnen, maar wij zien het belang dit ook te betrekken op de waterwetvergunningen van Dunea en bijvoorbeeld de wijzigingsmeldingen en meetplannen. Deze documenten zijn namelijk ook in bepaalde mate openbaar. De openbare drinkwatervoorziening is een vitale publieke dienst van groot algemeen belang. De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (onderdeel van het Ministerie van Justitie en Veiligheid) geeft hierbij het volgende aan: "Bepaalde processen zijn zo essentieel voor de Nederlandse samenleving dat uitval of verstoring tot ernstige maatschappelijke ontwrichting leidt en een bedreiging vormt voor de nationale veiligheid. Deze processen vormen de Nederlandse vitale infrastructuur. Elektriciteit en drinkwater zijn voorbeelden van vitale processen. Als vitale infrastructuur uitvalt, kan dat grootschalige maatschappelijke ontwrichting veroorzaken. De complexiteit van dreigingen en risico's laat zien dat ook integriteit van informatie, toegang tot (besturings)systemen, en zeggenschap over (onderdelen van) de vitale infrastructuur belangrijke factoren zijn geworden in het waarborgen van de nationale veiligheidsbelangen. Er is onderscheid gemaakt tussen de categorie A en de categorie B om recht te doen aan de diversiteit binnen de vitale infrastructuur, om te kunnen prioriteren bij onder andere incidenten en om maatwerk bij weerbaarheidsverhogende maatregelen mogelijk te maken. Drinkwater valt onder categorie A. Categorie A (vitale processen) ondervindt grotere gevolgen bij uitval dan categorie B vitale processen." Om genoemde vitale infrastructuur goed te kunnen beschermen, is het van belang dat informatie over bijvoorbeeld de ligging van onttrekkingsputten en leidingwerk niet te breed en openlijk wordt verspreid. Hoe breder de verspreiding van deze gegevens, hoe groter het risico dat deze informatie in verkeerde handen terechtkomt en de vitale infrastructuur wordt bedreigd.

Tegenover het belang van vertrouwelijkheid voor Dunea staat echter het belang van stakeholders om inzicht te kunnen krijgen in vergunningen en bijbehorende informatie. Dit gold voor de vigerende vergunningen, maar zeker ook voor de nieuwe systematiek van wijzigingsmeldingen en meetplannen. Indien een stakeholder een (mogelijk) belang heeft, dient deze inzicht te kunnen krijgen in alle relevante informatie. In de ontwerpbesluit hadden we aangegeven dat stukken als wijzigingsmeldingen en meetplannen naar alle stakeholders zouden worden gestuurd. Hiermee zou de verspreiding van stukken erg breed zijn, terwijl mogelijk niet alle stakeholders geïnteresseerd zijn in bepaalde stukken of bij bepaalde wijziging geen belang hebben. Om deze reden hebben we de systematiek van verzenden van wijzigingsmeldingen en meetplannen aangepast.

Op het moment dat wij een wijzigingsmelding of meetplan ontvangen, dan zullen wij de ons bekende stakeholders hierover informeren. Als een stakeholder vervolgens het betreffende stuk wil ontvangen, dan kan hij bij ons hierom vragen. Hierbij wegen wij dan wel het belang af dat deze stakeholder heeft bij dit specifieke stuk. Als er sprake is van een (mogelijk) belang, dan sturen wij het betreffende stuk naar de stakeholder. Deze systematiek van toesturen op verzoek passen wij uiteraard niet toe bij stakeholders van wie het belang op voorhand al duidelijk is en van wie wij weten dat zij de stukken altijd willen ontvangen. Dit zijn bijvoorbeeld gemeenten en waterschappen, maar ook een aantal belangenverenigingen waarvan het

belang waar zij voor opkomen in het hele wingebed van Dunea aanwezig is. Binnengekomen wijzigingsmeldingen en meetplannen zullen direct naar deze partijen worden gestuurd, waarbij wij er van uitgaan dat zij zorgvuldig omgaan met (de vertrouwelijkheid van) de stukken en deze niet zonder toestemming/overleg verder zullen verspreiden. De duiding van deze partijen zal worden opgenomen in het eerder genoemde gewenste communicatieplan, zodat duidelijk is welke partijen het betreft. Deze lijst zou dan waar nodig in de loop der tijd kunnen worden aangevuld. De toelichting op de voorschriften D3.3.5 en D3.4.2 is naar aanleiding van het vorenstaande aangepast.

M.e.r. beoordeling

M.e.r.-(beoordelings)plicht (onder drempelwaarden D-lijst)

De aangevraagde activiteit valt niet onder onderdeel D van de bijlage van het Besluit milieueffectrapportage. De reeds geplaatste en in werking zijnde installatie wordt namelijk niet fysiek gewijzigd. Er is derhalve geen sprake van een M.e.r.-(beoordelings)plicht.

Toetsingskader en grondslag beschikking

Op grond van artikel 6.4 van de Waterwet zijn wij bevoegd gezag om op deze aanvraag te beslissen. Bij de besluitvorming naar aanleiding van vergunningaanvragen krachtens de Waterwet dient volgens artikel 6.21 Waterwet rekening te worden gehouden met de doelstellingen in artikel 2.1 van de Waterwet. Provinciale Staten hebben op 29 juni 2016 het Regionaal Waterplan Zuid-Holland 2016 – 2021 vastgesteld. Dit Regionaal Waterplan bestaat uit de Omgevingsvisie Zuid-Holland, de Voortgangsnota Europese Kaderrichtlijn Water 2015 en het provinciaal Waterplan Zuid-Holland 2010-2015, voor zover dat ziet op hoofdstuk 4, 5 en bijlage 7 'Operationeel grondwaterbeleid'.

Op 26 juni 2018 is de Beleidsregel grondwatervergunningen Zuid-Holland 2018 vastgesteld. Deze regel is op 11 juli 2018 gepubliceerd en in werking getreden. Deze beleidsregel vervangt de bepalingen die in bijlage 7 over vergunningverlening zijn opgenomen. Het toetsingskader voor de afweging van de bij het grondwaterbeheer betrokken belangen in het kader van bedoelde vergunningverlening is daarmee opgenomen in deze beleidsnotitie.

Beoordeling

Dunea heeft het voornemen de drinkwaterwinning 10 in deelgebied 3 te wijzigen. Het plan bestaat uit het verhogen van het maximale onttrekkingsdebiet van het ontwerpdebiet van 70 m³ per uur naar 90 m³ per uur. Door het toenemen van de capaciteit per uur zal de totale capaciteit van drinkwaterwinning 10 kunnen toenemen van circa 613.000 m³ per jaar in de huidige situatie tot circa 788.000 m³ per jaar in de toekomst. De kunstmatige infiltratiecapaciteit van de infiltratieplas zal door de beoogde wijziging naar verwachting ook toenemen.

Aan de waterwetvergunning uit 2010 zijn voorschriften verbonden. Een groot deel van deze voorschriften betreffen middelvoorschriften, waarbij vooral eisen worden gesteld aan de inrichting en het gebruik van deze inrichting. Dunea verzoekt om de voorschriften waar mogelijk aan te passen naar zogenoemde doelvoorschriften, waarbij wordt gestuurd op effecten op omgevingsbelangen. Verzocht wordt deze doelvoorschriften in te laten gaan op het moment dat de aanpassing van drinkwaterwinning 10 is doorgevoerd.

Beleid

Om negatieve effecten van grondwateronttrekkingen en -retourneringen op het bodemsysteem, op grondgebruikfuncties of op andere onttrekkingen en ingrepen in de ondergrond te voorkomen, worden er voorwaarden gesteld aan grondwateronttrekkingen en -retourneringen die vergunningplichtig zijn in het kader van de Waterwet.

In ieder geval noemen het Waterplan in bijlage 7 en de Beleidsregel grondwatervergunningen Zuid-Holland 2018 voor een grondwateronttrekking en -infiltratie de volgende voorwaarden:

- De vergunningaanvrager moet inzicht verschaffen in de verwachte effecten (op strategisch zoet grondwatervoorraden, zoet/brak en brak/zout grensvlakken, maaiveld en maaiveldfuncties, andere systemen die gebruik maken van bodem grondwater en bodemverontreinigingen) van de grondwateronttrekking op het grondwatersysteem. Indien sprake is van negatieve effecten (ter beoordeling van de provincie) dient aangegeven te worden welke maatregelen getroffen zullen worden om de negatieve effecten te voorkomen of te compenseren;
- Om vermenging van brak en zoet grondwater te voorkomen worden geen vergunningen verleend voor onttrekkingen vanuit of infiltraties in een watervoerend pakket waar het grensvlak tussen het zoet en brak grondwater zich bevindt. Eveneens wordt geen onttrekkingsvergunning verleend als uit berekeningen blijkt dat het grensvlak tussen zoet en brak grondwater binnen 20 jaar vanuit een onderliggende scheidende laag het watervoerende pakket in wordt getrokken (zoute kwel). Bij grote, langdurige, onttrekkingen ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening is niet altijd te voorkomen dat na verloop van jaren brak/zout grondwater zich door de scheidende laag verplaatst en zelfs het onttrekkingspunt bereikt (upconing). Als er een vergunning of een wijziging van een vergunning wordt aangevraagd waardoor de verziltingssituatie verslechtert, kan een dergelijke vergunning slechts worden verleend als binnen de provincie na een integrale afweging wordt besloten dat de verzilting hier niet de doorslag geeft. Een dergelijke afweging kan uiteraard alleen gemaakt worden als alle, zowel hydrologische als andere, relevante informatie beschikbaar is. Aspecten die bij een dergelijk integrale afweging worden betrokken zijn bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkeling en veiligheid;
- Bij onttrekkingen uit de voorraad zoet grondwater geldt dat de voorraad in hetzelfde watervoerend pakket moet worden aangevuld. De eerdere eis dat de aanvulling even groot moet zijn als de onttrekking is losgelaten. In de praktijk is namelijk gebleken dat neerslag een substantiële bijdrage levert aan de aanvulling. Bij vergunningverlening wordt een integrale afweging gemaakt van betrokken belangen om te bepalen tot hoever aanvulling noodzakelijk is. Daarbij geldt dat de hoeveelheid zoet grondwater niet mag afnemen. Daar waar sprake is van oeverinfiltratie in verband met de openbare drinkwatervoorziening vindt de aanvulling door natuurlijke stroming plaats en geldt de aanvullingseis niet. Op basis van het Infiltratiebesluit bodembescherming worden in de vergunning kwaliteitseisen voor het te infiltreren water opgenomen.

Wijziging drinkwaterwinning 10

Om de (mogelijk) optredende effecten op omgevingsbelangen in beeld te kunnen brengen, heeft Dunea (geo-)hydrologische berekeningen laten uitvoeren (Rapport 'Winning 10, Geohydrologische berekeningen, Royal Haskoning DHV, referentie WATBG4786R001F02WM, 16 mei 2019, finale versie/1.0). Aan de hand van de berekeningsresultaten heeft Dunea zelf onderzoek gedaan naar de effecten op omgevingsbelangen (Memo 'Toelichting aanvraag vergunningswijziging Cluster 2 – Deelgebied 3 winning 10', Dunea, geen kenmerk, 26 februari 2020). Beide stukken zijn bij de aanvraag gevoegd. Op 9 november 2020 hebben wij een aanvulling op de aanvraag ontvangen, waarbij een geactualiseerde versie van het geohydrologische rapport (Rapport 'Winning 10 – Uitbreiding capaciteit, Geohydrologische berekeningen t.b.v. vergunning, Royal Haskoning DHV, referentie BG4786WATRP1912061323WM, 6 december 2019, Definitief/1.0) was gevoegd. Bij onze beoordeling zijn wij uitgegaan van de uitgevoerde studies, inclusief de kaarten die los als bijlagen bij de aanvraag en de aanvulling op de aanvraag zijn gevoegd. Hierbij is waar van toepassing de nieuwste versie van de rapportage (de rapportage die bij de aanvullingen van 9 november 2020 was gevoegd) als leidend beschouwd.

Om de mogelijke effecten van het complete project (inclusief mitigerende maatregelen) op natuurwaarden te bepalen, is in opdracht van Dunea aanvullend tevens een Passende beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming uitgevoerd (Optimalisatie winning 10, Berkheide, Passende beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming, Bureau Waardenburg, rapportnummer 19 096, projectnummer 19-0081, 31 januari 2020). Deze is opgesteld op grond van verplichtingen in het kader van de Wet natuurbescherming, maar gezien de samenhang met de beoogde wijzigingen in het kader van de Waterwetvergunning is de

passende beoordeling ook bij de aanvraag van 26 februari 2020 gevoegd. Bij de aanvulling op de aanvraag van 9 november 2020 is een aangepaste Passende beoordeling gevoegd (Optimalisatie winning 10, Berkheide, Passende beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming, Bureau Waardenburg, rapportnummer 19 096, projectnummer 19-0081, 25 september 2020). In deze aangepaste rapportage zijn de te nemen mitigerende maatregelen verduidelijkt.

Voor wat betreft genoemde natuurrapportages wordt benadrukt dat de beoordeling van deze rapportages in onderhavige situatie louter heeft plaatsgevonden met het oog op de voorgenomen aanvraag tot wijziging van de vigerende waterwetvergunning. Er is gekeken naar de mogelijke effecten van de beoogde wijzigingen van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie voor drinkwaterwinning 10. Uitgangspunt hierbij is de toename van het onttrekkingsdebiet van 70 m³ per uur naar 90 m³ per uur, omdat het onttrekkingsdebiet van 70 m³ per uur de vergunde situatie in het kader van de Waterwet betreft. Voor wat betreft de effecten van het totale project op natuurwaarden zal separaat de Passende Beoordeling worden getoetst door het bevoegd gezag in het kader van de Wet natuurbescherming en zal waar nodig vergunningverlening in het kader hiervan plaatsvinden.

De vergunningaanvrager heeft middels de aanvraag (inclusief bijlagen) en de aanvulling op de aanvraag (inclusief bijlagen) voldoende inzicht verschaft in de verwachte effecten als gevolg van de beoogde wijzigingen van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie voor drinkwaterwinning 10. Uit de aanvraag is gebleken dat de beoogde wijzigingen naar verwachting niet zullen leiden tot onaanvaardbare negatieve effecten op omgevingsbelangen, mits de voorgestelde compenserende maatregelen adequaat tot uitvoering worden gebracht. Deze conclusie wordt hieronder nader toegelicht.

Natuur

Drinkwaterwinning 10 ligt in het gebied Berkheide, ten noordwesten van het gebied Lentevreugd. De winning ligt geheel binnen het Natura 2000-gebied Meijndel & Berkheide. Alle beoogde wijzigingen zullen binnen dit Natura 2000-gebied worden uitgevoerd. Winning 10 loopt globaal evenwijdig aan plas 40 en loopt in het noorden langs Duindoornstruweel (H2160) en Duinbossen binnenduintrand (H2180C). Drinkwaterwinning 10 loopt in het noorden en zuiden door habitat Grijs duinen (kalkrijk, H2130A). Infiltratieplas 40 wordt gerekend tot Vochtige Duinvalleien open water (matig) eutrofe vormen (H2190Ae) en de oevers tot Vochtige duinvalleien hoge moerasplanten (H2190D). Ten zuidwesten ligt een oppervlak Vochtige duinvalleien kalkrijk (H2190B).

In de vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet uit 1998 is voor de aanleg van de drinkwaterwinning 10 als één van de randvoorwaarden gesteld dat de hoeveelheid te winnen water van drinkwaterwinning 10 niet groter mag zijn dan de hoeveelheid regenwater dat afstroomt naar Lentevreugd. Dit betekent dat alleen de via de infiltratieplassen geïnfiltreerde hoeveelheid water mag worden gewonnen. Deze randvoorwaarde hangt samen met de uitvoering van regeneratieprojecten eind vorige eeuw en begin deze eeuw, die bedoeld zijn om vochtige duinvalleien te herstellen. Uit de (geo-)hydrologische berekening blijkt dat ook bij een onttrekking van 90 m³ per uur de hoeveelheid te winnen water van drinkwaterwinning 10 niet groter is dan de hoeveelheid regenwater dat afstroomt naar Lentevreugd. De kwelstroom naar Lentevreugd neemt af met maximaal 11 m³ per uur ten opzichte van de huidige situatie (en met maximaal 3 m³ per uur ten opzichte van de situatie bij een ontwerpdebiet van 70 m³ per uur), maar blijft met minimaal 58 m³ per uur ruim boven de grondwateraanvulling door neerslag (34 m³ per uur).

Om de mogelijke effecten van de beoogde wijzigingen op natuurwaarden te bepalen, is in opdracht van Dunea een Passende beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming opgesteld. Hierbij zijn de eerder onder 'aanleiding' genoemde wijzigingen van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie als uitgangspunt genomen. In de Passende beoordeling is een vergelijking gemaakt tussen het daadwerkelijke onttrekkingsdebiet tot op heden (20 m³ per uur), het ontwerpdebiet (70 m³ per uur) en het gewenste

toekomstige debiet (90 m³ per uur). Zoals al eerder vermeld is voor onderhavige aanvraag Waterwet de wijziging van effecten bij een verhoging van het debiet van 70 m³ per uur naar 90 m³ per uur van belang.

Het verhogen van het onttrekkingsdebiet van drinkwaterwinning 10 zal leiden tot verlagingen van de grondwaterstanden in de omgeving. De in de Passende Beoordeling voorgestelde aanpassingen en ingrepen leiden er echter toe dat daar waar negatieve gevolgen (al dan niet cumulatief door de samenhang met overige drinkwaterwinningen in de directe omgeving) voor natuurbelangen zouden kunnen worden verwacht, deze voldoende worden gecompenseerd/gemitigeerd door de voorgenomen maatregelen. De extra effecten door een verhoging van het debiet van 70 m³ per uur naar 90 m³ per uur zijn hierbij meegenomen. Op sommige plaatsen bieden de voorgenomen aanpassingen en ingrepen zelfs kansen voor ontwikkeling van natuurwaarden. Met het verwijderen van struiken, het maaien en verwijderen van de toplaag is er netto uitbreiding van het habitat H2190B Vochtige Duinvalleien kalkrijk mogelijk. Tevens is uitbreiding van het prioritair habitat Grijs duin mogelijk. Beide uitbreidingen zijn wenselijk en sluiten aan bij de doelstellingen in het Natura 2000-beheerplan.

Naar aanleiding van het vorenstaande kan worden geconcludeerd dat de activiteit voor wat betreft natuurwaarden geen (significante) nadelige gevolgen zal hebben, uitgaande van de nu voorgestelde wijzigingen en te treffen maatregelen.

Bodemverontreinigingen

Op basis van de uitgevoerde (geo-)hydrologische berekeningen wordt verwacht dat de effecten van de beoogde wijzigingen zich niet uitstrekken tot de in de omgeving bekende bodemverontreinigingen. Van een verplaatsing (of een andere nadelige beïnvloeding) van deze bodemverontreinigingen is naar verwachting derhalve geen sprake.

Verziltig

De beoogde wijzigingen hebben alleen betrekking op de ondiepe drinkwaterwinning 10. Op basis van de uitgevoerde (geo-)hydrologische berekeningen wordt verwacht dat de effecten van de beoogde wijzigingen zich beperken tot de ondiepe bodemlagen (strandwalafzettingen) boven het basisveen en de basis-holocene klei. Het zoet/brak grensvlak en het brak/zout grensvlak bevinden zich in diepere bodemlagen en zullen naar verwachting niet nadelig worden beïnvloed door de beoogde wijzigingen.

Overige omgevingsbelangen

Binnen het (gewijzigde) hydrologische invloedsgebied is bebouwing aanwezig langs de Laan van Rhemen van Rhemenshuizen (gemeente Wassenaar). Ook restaurant Panbos (gemeente Katwijk) is binnen dit gebied gelegen. Door toedoen van de wijziging van drinkwaterwinning 10 zal de freatische grondwaterstand ter plaatse van de Laan van Rhemen van Rhemenshuizen met maximaal 0,6 meter worden verlaagd, bij Panbos bedraagt de verlaging maximaal 0,1 meter. Aangezien sprake is van een verlaging van grondwaterstanden, zal geen sprake zijn van wateroverlast. Van de bebouwing wordt niet verwacht dat deze zettingsgevoelig is, er is ook geen sprake van een fundering van houten palen. Significante zettingen en paalrot worden gezien het vorenstaande niet verwacht.

Binnen het (gewijzigde) hydrologische invloedsgebied zijn verder geen omgevingsbelangen zoals historisch waardevolle, archeologische en/of aardkundige waarden aanwezig. Overige belangen zijn te ver weg gelegen om nadelig te kunnen worden beïnvloed.

Doelvoorschriften

Zoals al eerder vermeld is de Omgevingsdienst Haaglanden in overleg getreden met Dunea om na te gaan of het mogelijk is middelvoorschriften uit de voor Dunea geldende waterwetvergunningen door doelvoorschriften te vervangen. Omdat de Omgevingsdienst Haaglanden tot op heden slechts heel beperkt ervaring had met doelvoorschriften in waterwetvergunningen, en deze ervaring ook nog niet of nauwelijks aanwezig is bij bevoegde gezagen elders in Nederland, betekende dit dat dergelijke voorschriften nog

volledig moesten worden uitgedacht en ontwikkeld. Er is derhalve eigenlijk sprake van een pilotproject, waarbij vooruit wordt gelopen op de vergunningensystematiek uit de toekomstige Omgevingswet.

Omdat er nog geen (of nauwelijks) ervaring was met doelvoorschriften in de Waterwet, was bij de aanvang van het project nog niet duidelijk of het daadwerkelijk zou lukken om vergunningen met adequate doelvoorschriften op te stellen. Dergelijke voorschriften moeten niet alleen een significant voordeel (voor alle betrokken belangen) opleveren ten opzichte van middelvoorschriften, maar mogen ook niet strijdig zijn met wet- en regelgeving en beleid. Om deze reden zijn aan het begin van het project een aantal uitgangspunten/doelstellingen geformuleerd. Gedurende het project is op meerdere momenten hieraan getoetst. Gedurende het project zijn, op basis van eigen bevindingen en reacties van stakeholders, enkele uitgangspunten/doelstellingen aangescherpt en zijn er tevens nog enkele toegevoegd. Uiteindelijk zijn tijdens het project de volgende uitgangspunten/doelstellingen gehanteerd:

- Voorschriften moeten zoveel als mogelijk gericht zijn op het behalen van doelen en niet op het (alleen maar) beschrijven en vastleggen van de inrichting. Ze moeten een verband leggen tussen de waterwinactiviteiten en de aanwezige omgevingsbelangen en moeten zien op de effecten van deze activiteiten op de belangen;
- Uitgangspunt is het bestaande vergunde recht van Dunea. Op het moment dat nu al sprake is van een negatief effect op omgevingsbelangen, dan is dat (maximale) effect het uitgangspunt. De huidige winning van Dunea (het bestaande recht) wordt binnen dit project niet getoetst aan geldend beleid;
- Voorschriften zijn niet onnodig belemmerend. Op het moment dat er een aanleiding of een wens bestaat om wijzigingen in de waterwinning (bedrijfsvoering, inrichting of monitoring) door te voeren, en er is aantoonbaar geen sprake van een negatief effect hiervan op omgevingsbelangen, dan moet dit op basis van de voorschriften mogelijk zijn. Stakeholders (belanghebbenden) worden hierbij voldoende geïnformeerd en behouden hun rechtspositie om desgewenst in verweer te komen;
- Voorschriften zijn zo objectief mogelijk (geformuleerd), waardoor ze goed handhaafbaar zijn. Dit betekent waar mogelijk een verwijzing naar in wet- en regelgeving en beleid opgenomen kaders en toetsingscriteria en naar hierin beschreven omgevingsbelangen. In alle andere gevallen worden voorschriften zo objectief mogelijk verwoord met -waar nodig- een toelichting op die voorschriften;
- Voorschriften zijn zo veel mogelijk toekomstbestendig. Wet- en regelgeving en beleid kunnen in de toekomst wijzigen. Voorschriften dienen derhalve dusdanig te worden geformuleerd dat deze bij wijzigingen in wet- en regelgeving en/of beleid in de toekomst van toepassing blijven op de dan geldende kaders;
- Alle vigerende voorschriften uit de vergunning worden tegen het licht gehouden. Ook voor voorschriften die niet worden vervangen door doelvoorschriften wordt beschouwd in hoeverre deze nog verwijzen naar (en voldoen aan) geldende wet- en regelgeving. Daarnaast wordt beschouwd of het wenselijk is de betreffende voorschriften te actualiseren naar voorschriften op basis van de nieuwste inzichten (en stand der techniek);
- Er dient te worden voorkomen dat door het toepassen van doelvoorschriften het afwegingskader van de Waterwet wordt verlaten en wordt getreden binnen het toetsingskader van overige wet- en regelgeving. Indien de Waterwet en andere wet- en regelgeving hetzelfde onderwerp behandelen, dient afstemming te worden gezocht om overlap te voorkomen;
- Gedurende het traject tot aan vergunningverlening worden de bekende stakeholders bij de ontwikkeling van de doelvoorschriften betrokken, zodat zich ontwikkelende doelvoorschriften ook voor wat betreft de bescherming van omgevingsbelangen door deze ter zake kundige partijen tegen het licht kunnen worden gehouden;
- De wingebieden van Dunea worden in deelgebieden verdeeld. Deelgebieden worden op logische wijze ingedeeld op basis van aan elkaar gekoppelde grondwateronttrekkingen en waterinfiltraties. Wijzigingen van de vergunning zullen per deelgebied worden aangevraagd. In een latere fase, op het moment dat voor alle deelgebieden een wijziging van de vergunning is verleend en het werken met doelvoorschriften is geëvalueerd, kan een revisievergunning worden aangevraagd.

Voor wat betreft de in dit besluit opgenomen set voorschriften komen wij tot de conclusie dat wordt voldaan aan de beschreven uitgangspunten/doelstellingen en dat met het toepassen van de nieuwe voorschriften sprake is van een aanzienlijk voordeel ten opzichte van de vervangen voorschriften. Er wordt voortaan gestuurd op de effecten van de winning op omgevingsbelangen, waardoor te behalen doelen worden bewaakt. De voorschriften voldoen aan wet- en regelgeving en beleid. Er is sprake van een significant voordeel van de nieuwe doelvoorschriften ten opzichte van de eerdere middelvoorschriften. Vorengenoemde conclusies worden hieronder nader toegelicht.

Behalen doelen / toezien effecten

Met de nieuwe voorschriften verandert, voor wat betreft de grondwateronttrekking en waterinfiltratie, de werkwijze van Dunea en van ons als bevoegd gezag in het kader van de Waterwet. Waar tot op heden binnen het bereik van de Waterwet vooral werd gekeken naar de inrichting (ligging en staat onttrekkingsputten en infiltratieplassen) en het maximale gebruik van deze inrichting (maximale waterhoeveelheden), zal nu vooral worden gestuurd op de effecten die de grondwateronttrekkingen en waterinfiltraties hebben op de omgeving. Monitoring zal plaatsvinden gericht op de omgevingsbelangen die gevoelig zijn voor de grondwater- en oppervlaktewatersituatie. Meetplannen vormen hierbij het uitgangspunt. Het geheel van het beschrijven van de aanwezige winmiddelen, de bedrijfsvoering rond de drinkwaterwinning, de aanwezige omgevingsbelangen, het (mogelijke) effect op omgevingsbelangen, de uit te voeren monitoring en de bewaking van de (mogelijke) effecten, is opgenomen in dergelijke meetplannen. Voor ieder deelgebied dient er te allen tijde een geldend meetplan te zijn. Meetplannen worden beoordeeld door het bevoegd gezag en toezicht vindt plaats op basis van deze plannen. Een meer gedetailleerde toelichting op alle opgenomen (doel)voorschriften is te vinden in het hoofdstuk 'Toelichting voorschriften' achterin deze beschikking.

Vergund recht

Dunea onttrekt al vele decennia grondwater uit de duinen (en infiltreert water in duinen) ten behoeve van de drinkwaterproductie. Hiervoor zijn ook vergunningen afgegeven, die gedurende de loop der jaren regelmatig zijn gewijzigd of gereviseerd. Aan dit vergunde recht wordt niet getornd, ook niet als van een deel van de vergunning de afgelopen periode geen gebruik is gemaakt of er sprake is van een negatieve invloed op omgevingsbelangen in deze situatie. Het vergunde recht is geborgd doordat Dunea hierin bij de op te stellen meetplannen rekening mee mag houden. Bij het stellen van te hanteren grenswaarden mag rekening worden gehouden met een situatie waarin het maximaal vergunde recht zou worden benut.

Wijzigingen binnen vergunning

Op grond van de opgestelde voorschriften kunnen wijzigingen van de grondwateronttrekking en/of waterinfiltratie binnen de werking van de vergunning worden doorgevoerd. Harde randvoorwaarde is echter wel dat deze wijzigingen geen nadelige invloed hebben op de op dat moment bekende omgevingsbelangen. Op het moment dat er sprake is van een negatief effect, en deze niet voldoende wordt gecompenseerd, dan is beoogde wijziging binnen de werking van de vergunning niet mogelijk. Hiervoor is dan een wijziging van de vergunning noodzakelijk. Voor een wijziging binnen de werking van de vergunning dient een melding te worden ingediend. In de voorschriften is vastgelegd waar een melding aan dient te voldoen. Zo dient een onderzoek te worden gedaan naar de mogelijke effecten van de wijziging en dienen omgevingsbelangen te worden geïnventariseerd en beschouwd. Middels de voorschriften is een zo objectief mogelijk toetsingskader opgelegd, waar mogelijk onder verwijzing naar voor de verschillende omgevingsbelangen vastgestelde beleidskaders. Door het opnemen van de mogelijkheid tot het doorvoeren van wijzigingen binnen de vergunning worden op grond van de oude (middel)voorschriften ervaren belemmeringen voor een groot deel weggenomen, terwijl het belang van de bescherming van omgevingsbelangen toch voldoende is geborgd. Een meer gedetailleerde toelichting op alle opgenomen (doel)voorschriften is te vinden in het hoofdstuk 'Toelichting voorschriften' achterin deze beschikking.

Rechtspositie en betrokkenheid stakeholders

In de situatie tot op heden was voor wijzigingen van winningsmiddelen -in de meeste gevallen- een wijziging van de vergunning nodig. Gemeenten en waterschappen worden bij vergunningaanvragen in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen. Binnen de procedure wordt een ontwerpbeschikking ter inzage gelegd, waarbij een ieder in de gelegenheid wordt gesteld zienswijzen in te dienen. De definitieve beschikking wordt eveneens ter inzage gelegd, waarbij de mogelijkheid bestaat tegen het besluit in beroep te gaan.

In de nieuwe situatie kunnen in sommige gevallen wijzigingen worden doorgevoerd, zonder dat een wijziging van de vergunning nodig is of een ander besluit hierover wordt genomen. De wijzigingen worden dan doorgevoerd op basis van de opgenomen voorschriften. Toch is de rechtspositie van de stakeholders in de nieuwe situatie onzes inziens nog goed geborgd. Bij ons bekende stakeholders zullen op het moment van een gewijzigd meetplan of een wijzigingsmelding hiervan op de hoogte worden gebracht en relevante ingediende stukken zullen - op verzoek - worden toegestuurd. Het kan voorkomen dat wij bij de beoordeling van een meetplan of melding tot de conclusie komen dat deze voldoet aan de gestelde eisen, maar dat een stakeholder het niet eens is met onze beoordeling. Indien dit (goed onderbouwd) wordt aangegeven door de stakeholder, hebben wij de mogelijkheid een heroverweging van onze eerdere beoordeling te maken. Indien wij na heroverweging van mening blijven dat de wijzigingsmelding voldoet aan de gestelde eisen, dan staat voor de stakeholders de mogelijkheid open via het handhavingsspoor hiertegen in verweer te gaan middels een verzoek tot handhavend optreden. Wij zullen op basis van een dergelijk verzoek een besluit moeten nemen of wordt overgegaan tot handhaving. Tegen dat genomen besluit staat de mogelijkheid van bezwaar open.

Objectieve en toekomstbestendige voorschriften

De nieuwe voorschriften zijn zo objectief mogelijk. Het is belangrijk dat zowel Dunea, stakeholders, als het bevoegd gezag, weten aan welke eisen dient te worden voldaan en wanneer wel of geen wijzigingsmelding mogelijk is. Om deze reden wordt waar mogelijk verwezen naar vastgestelde beleidskaders. Deze bieden over het algemeen een objectief toetsingskader, waarbij wel wordt opgemerkt dat alleen wordt getoetst aan die onderdelen die betrekking hebben op de afwegingskaders van de Waterwet. In sommige gevallen was het niet mogelijk te verwijzen naar vastgestelde beleidskaders. In die gevallen is met maatwerk een zo objectief mogelijk voorschrift opgesteld. Om de bedoeling en het uitgangspunt van het betreffende voorschrift zo goed mogelijk te duiden, is een toelichting hierop opgenomen in de beschikking. Deze meer gedetailleerde toelichting op alle opgenomen (doel)voorschriften is te vinden in het hoofdstuk 'Toelichting voorschriften' achterin deze beschikking.

Om de voorschriften zo toekomstbestendig mogelijk op te stellen, is bij verwijzingen naar wet- en regelgeving en/of beleid zo veel als mogelijk in algemene termen hiernaar verwezen. In de eerder genoemde toelichting op de voorschriften is vervolgens nader toegelicht wat de op moment van vergunningverlening geldende wet- en regelgeving was of welk beleid op dit moment van kracht is. Op deze wijze is duidelijk waar het voorschrift naar verwijst, zonder dat de vergunningvoorschriften mogelijk binnen enkele jaren als achterhaald moeten worden beschouwd.

Overige voorschriften

Alle voorschriften (en de bijlagen) zijn tegen het licht gehouden, ook als deze niet zijn vervangen door doelvoorschriften. Er is gecontroleerd of deze nog overeenkwamen met de geldende eisen uit wet- en regelgeving en beleid. Tevens zijn wij nagegaan of het wenselijk was de betreffende voorschriften te actualiseren naar voorschriften op basis van de nieuwste inzichten (en stand der techniek). Naar aanleiding hiervan zijn er ook een aantal niet-doelvoorschriften aangepast. Een meer gedetailleerde toelichting op alle opgenomen/gewijzigde niet-doelvoorschriften is eveneens te vinden in het hoofdstuk 'Toelichting voorschriften' achterin deze beschikking.

In artikel 4, eerste lid, van het Infiltratiebesluit bodembescherming is opgenomen dat in het geval van infiltratie van oppervlaktewater in de bodem aan een waterwetvergunning in ieder geval voorschriften worden verbonden ten aanzien van de kwaliteit van het te infiltreren water, de beheersing van de

hydrologische situatie en de beëindiging van het infiltreren. Ter voldoening aan dit artikel zijn dergelijke voorschriften al verbonden aan de vigerende vergunning uit 2010. Het Infiltratiebesluit bodembescherming biedt onvoldoende ruimte om deze voorschriften om te zetten naar doelvoorschriften, deze voorschriften blijven derhalve ongewijzigd.

Overige wet- en regelgeving

Er is voorkomen dat door het toepassen van doelvoorschriften het afwegingskader van de Waterwet wordt verlaten en wordt getreden binnen het bereik van overige wet- en regelgeving. Omdat vooral natuur een onderwerp is dat in twee wetten wordt behandeld (Waterwet en Wet natuurbescherming), is voor wat betreft de doelvoorschriften afstemming met het bevoegd gezag voor de Wet natuurbescherming gezocht om overlap bij toetsing te voorkomen.

Deelgebieden

De wijzigingsaanvragen zijn per deelgebied ingediend (een aantal zullen op een later moment nog worden ingediend). Tijdens het project is gebleken dat er een groot verschil is tussen de diepe en ondiepe winningen. Zo worden de ondiepe winningen regulier ingezet, terwijl veel diepe winningen alleen worden ingezet op het moment dat extra drinkwaterlevering nodig is. Verder is bij ondiepe winningen sprake van een samenhang tussen infiltratie en onttrekking, terwijl deze bij de diepe winningen nagenoeg ontbreekt. Gevolg van het vorenstaande is dat Dunea meer inzicht heeft in de effecten die de ondiepe winningen hebben op omgevingsbelangen dan de effecten die de diepe winningen hebben. Er is tijdens het project dan ook besloten voor de diepe winningen een apart deelgebied aan te maken. Hiervoor wordt op een later moment een separate wijziging van de vergunning aangevraagd. Voor de diepe winningen wordt dan een aparte set doelvoorschriften opgesteld, gericht op de werking en mogelijke effecten van deze diepe winningen. Onderhavige beschikking betreft dus alleen de ondiepe winningen, al dient bij de meetplannen en wijzigingsmeldingen wel rekening te worden gehouden met de effecten die de diepe winningen hebben in de ondiepe bodemlagen.

Conclusie

Op grond van de vergunningaanvraag van 26 februari 2020 (inclusief bijlagen), alsmede de aanvulling op de aanvraag van 9 november 2020 (inclusief bijlagen), komen wij tot de conclusie dat de beoogde wijziging van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie ten behoeve van de actualisatie van drinkwaterwinning 10 niet in strijd is met het provinciaal beleid, alsmede de doelstelling zoals bedoeld in artikel 2.1 van de Waterwet. Wij zien, onder het stellen van voorwaarden, geen bezwaren tegen het verlenen van de aangevraagde wijziging van de vergunning.

Tevens zien wij geen bezwaren tegen het vervangen van de in de vergunning van 2010 opgenomen voorschriften door de voorschriften zoals opgenomen in deze beschikking. De wijzigingen zijn niet in strijd met het provinciaal beleid, alsmede de doelstelling zoals bedoeld in artikel 2.1 van de Waterwet. Door het toepassen van de gewijzigde voorschriften ontstaat een systematiek die stuurt op de effecten die de waterwinning op de omgeving heeft en kunnen omgevingsbelangen beter worden beschermd.

BEGRIPPENLIJST

In dit besluit wordt verstaan onder:

- Bevoegd gezag:** Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, namens dezen de Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag, e-mailadres toezicht@odh.nl.
- Calamiteit:** Een niet-beoogde of onverwachte gebeurtenis (betrekking hebbende op de onttrekkings- of infiltratie-installatie of andere ondergrondse infrastructuur die verband houdt met de onttrekking en/of infiltratie) of dreiging daarvan, waarbij er sprake is van dermate verwachte grote schade aan het milieu en/of bedreiging van de drinkwatervoorziening, dat direct en professioneel ingrijpen noodzakelijk is.
Toelichting: Een calamiteit is altijd niet-beoogd en onverwacht. Dit betekent dat bijvoorbeeld verstoppingen van plasbodems en onderhoud aan leidingen en/of putten niet vallen onder calamiteiten. Onder calamiteiten vallen bijvoorbeeld wel innamestops door vervuiling op de rivier, leidingbreuken of stroomuitval. Daarbij wordt wel de kanttekening gemaakt dat in het geval van achterstallig onderhoud aan installaties, waarbij ook eerder uitval is geweest, er geen sprake meer kan zijn van een calamiteit als deze bekende problemen niet binnen een redelijke termijn zijn aangepakt.
- Deelgebied:** Gebieden als zodanig aangeduid in bijlage 4 van dit besluit. Deelgebieden zijn dusdanig begrensd dat binnen een dergelijk gebied sprake is van een samenhang tussen de aanwezige infiltratie- en onttrekkingsmiddelen. Omdat infiltratieplassen soms samenhangen met meerdere onttrekkingsmiddelen (en vice versa) is het mogelijk dat infiltratieplassen en onttrekkingsmiddelen zijn gelegen binnen meerdere deelgebieden. Een horizontale overlap van deelgebieden is niet mogelijk, een verticale overlap van aparte deelgebieden voor ondiepe en diepe winningen wel.
- Diepe winning:** Grondwateronttrekking en/of -infiltratie in de diepere bodemlagen onder het basisveen en de basis-holocene klei, met een minimale diepte van NAP -20 m.
- Grondwatergevoelige omgevingsbelangen:** Omgevingsbelangen die gevoelig (kunnen) zijn voor veranderingen van de grondwaterstand, stijghoogten en/of verticale grondwaterstroming. Onder deze grondwatergevoelige omgevingsbelangen worden in ieder geval verstaan: natuur/ecologie, grondwateroverlast en -onderlast van bebouwd gebied en de strategische zoetwatervoorraad. Overige mogelijk aanwezige omgevingsbelangen zijn in ieder geval: archeologische en aardkundige waarden, landbouw en overige grondgebonden agrarische bestemmingen, bodemverontreinigingen, overige grondwateronttrekkingen en/of -infiltraties, waterstaatswerken, overige boven- en ondergrondse infrastructuur en (stedelijk) groen. Het is niet uitgesloten dat in de toekomst nog kennis wordt genomen van eventuele andere relevante omgevingsbelangen.
- Grondwater- en oppervlaktewater-kwaliteitsgevoelige omgevingsbelangen:** Omgevingsbelangen die gevoelig (kunnen) zijn voor veranderingen van de chemische en/of microbiologische kwaliteit van het in het gebied aanwezige grondwater of in het gebied gebrachte oppervlaktewater. Onder deze grondwater- en oppervlaktewaterkwaliteitsgevoelige omgevingsbelangen

worden in ieder geval verstaan: natuur/ecologie en de strategische
zoetwatervoorraad.

- Hoog alarm:** Een situatie waarbij de freatische grondwaterstand of stijghoogte in een watervoerend pakket, of een oppervlaktewaterpeil, (eventueel gedurende een bepaalde periode in het jaar of bepaalde duur van de situatie) een dusdanig hoge waarde bereikt, dat deze bij een reguliere bedrijfsvoering van onttrekken en infiltreren en onder in te calculeren weersomstandigheden niet mag worden verwacht. Een Hoog alarm waarde wordt bepaald door middel van hydrologische modelberekeningen en/of (bij een grote hoeveelheid relevante monitoringsgegevens) een tijdsreeksanalyse, waarbij grondwater- en oppervlaktewatermonitoringsgegevens uit het verleden worden meegewogen. Een Hoog alarm waarde kan nooit hoger zijn dan een HoogHoog alarm waarde.
- HoogHoog alarm:** Een situatie waarbij de freatische grondwaterstand of stijghoogte in een watervoerend pakket, of een oppervlaktewaterpeil, (eventueel gedurende een bepaalde periode in het jaar of bepaalde duur van de situatie) een dusdanig hoge waarde bereikt dat schade op kan treden aan omgevingsbelangen óf onbekend is of schade aan omgevingsbelangen op kan treden en waarbij daarmee noodzaak bestaat onverwijld maatregelen te nemen om (verdere) schade te voorkomen of te beperken. Indien in de huidige bedrijfsvoering (het moment van vergunningverlening) al sprake is van een negatief effect op omgevingsbelangen (vergund recht), wordt dit HoogHoog alarm vastgesteld op de hoogste waarde die onder deze huidige bedrijfsvoering mag worden verwacht. Een HoogHoog alarm waarde wordt bepaald door middel van hydrologische modelberekeningen en/of (bij een grote hoeveelheid relevante monitoringsgegevens) een tijdsreeksanalyse, waarbij grondwater- en oppervlaktewatermonitoringsgegevens uit het verleden worden meegewogen.
- Laag alarm:** Een situatie waarbij de freatische grondwaterstand of stijghoogte in een watervoerend pakket, of een oppervlaktewaterpeil, (eventueel gedurende een bepaalde periode in het jaar of bepaalde duur van de situatie) een dusdanig lage waarde bereikt, dat deze bij een reguliere bedrijfsvoering van onttrekken en infiltreren en onder in te calculeren weersomstandigheden niet mag worden verwacht. Een Laag alarm waarde wordt bepaald door middel van hydrologische modelberekeningen en/of (bij een grote hoeveelheid relevante monitoringsgegevens) een tijdsreeksanalyse, waarbij grondwater- en oppervlaktewatermonitoringsgegevens uit het verleden worden meegewogen. Een Laag alarm waarde kan nooit lager zijn dan een LaagLaag alarm waarde.
- LaagLaag alarm:** Een situatie waarbij de freatische grondwaterstand of stijghoogte in een watervoerend pakket, of een oppervlaktewaterpeil, (eventueel gedurende een bepaalde periode in het jaar of bepaalde duur van de situatie) een dusdanig lage waarde bereikt dat schade op kan treden aan omgevingsbelangen óf onbekend is of schade aan omgevingsbelangen op kan treden en waarbij daarmee noodzaak bestaat onverwijld maatregelen te nemen om (verdere) schade te voorkomen of te beperken. Indien in de huidige bedrijfsvoering (het moment van vergunningverlening) al sprake is van een negatief effect op

omgevingsbelangen (vergund recht), wordt dit LaagLaag alarm vastgesteld op de laagste waarde die onder deze huidige bedrijfsvoering mag worden verwacht. Een LaagLaag alarm waarde wordt bepaald door middel van hydrologische modelberekeningen en/of (bij een grote hoeveelheid relevante monitoringsgegevens) een tijdsreeksanalyse, waarbij grondwater- en oppervlaktewatermonitoringsgegevens uit het verleden worden meegewogen.

NAP:	Normaal Amsterdams Peil
Ondiepe winning:	Grondwateronttrekking en/of -infiltratie in de ondiepe bodemlagen (strandwalafzettingen) boven het basisveen en de basis-holocene klei, met een maximale diepte van NAP -25 m. <i>Toelichting: Qua diepte kan er een overlap zijn tussen een diepe en ondiepe winning (tussen NAP -20 m en NAP -25 m. Deze overlap kan er echter lokaal gezien niet zijn, omdat de ondiepe winning alleen tot NAP -25 m kan reiken op locaties dat het basisveen en de basis-holocene klei dieper reiken. De diepe winning kan alleen vanaf NAP -20 m kan beginnen op het moment dat het basisveen en de basis-holocene klei boven deze diepte aanwezig zijn.</i>
Onttrekkingsfilter:	Het geperforeerde deel van een onttrekkingsbron waardoor het water de bron in kan stromen.
Onttrekkingsput:	Een boorgat met onttrekkingsbronnen, peilbuizen, filtergrind, kleistoppen, aanvuilgrond, pomp, leidingen en afwerking bovengronds.
Openbare drinkwatervoorziening:	Productie en distributie van drinkwater door drinkwaterbedrijven, zoals bedoeld in de Drinkwaterwet.
Oppervlaktewater-gevoelige omgevingsbelangen:	Omgevingsbelangen die gevoelig (kunnen) zijn voor veranderingen van het oppervlaktewaterpeil en/of van het fluctueren hiervan. Onder deze grondwatergevoelige omgevingsbelangen worden in ieder geval verstaan: natuur/ecologie. Het is niet uitgesloten dat in de toekomst nog kennis wordt genomen van eventuele andere relevante omgevingsbelangen.
Peilbuis:	Een buis met een geperforeerd deel die in de bodem wordt geplaatst om de grondwaterstand of stijghoogte te meten, de bodemtemperatuur te meten of grondwatermonsters te nemen.
Winmiddelen:	Tot de winmiddelen worden de winningen, infiltratieplassen, het transportsysteem en zuiveringswerken gerekend.

VOORSCHRIFTEN

Een toelichting op onderstaande voorschriften is verderop in deze beschikking opgenomen.

Voorschrift D3.1 Algemeen

- D3.1.1 De onttrekking en infiltratie van grondwater mogen slechts plaatsvinden in de gemeenten Den Haag, Katwijk, Wassenaar en Westland, binnen de gebieden die in de hiervoor vastgestelde provinciale verordening zijn aangewezen als Milieubeschermingsgebied voor grondwater. De ondiepe winningen en infiltratie in het duinpakket mogen alleen plaatsvinden in als waterwingebied aangewezen gebieden, diepe winningen mogen alleen plaatsvinden in alle in de op het desbetreffende moment provinciale verordening aangewezen gebieden.
- D3.1.2 Het onttrokken water mag uitsluitend worden gebruikt voor de openbare drinkwatervoorziening zoals bedoeld in de Drinkwaterwet, daaronder begrepen de hoeveelheden benodigd voor de winning, bereiding, daarmee verband houdende opslag van drinkwater en met de activiteiten samenhangende procesverliezen. Het geproduceerde drinkwater is bestemd voor particulieren en bedrijven. De levering van drinkwater geschiedt primair binnen het leveringsgebied van vergunninghoudster. Incidentele steunleveringen aan overige drinkwaterbedrijven zijn toegestaan. In overleg met het bevoegd gezag kan worden besloten dat het voldoen aan overige vragen naar drinkwater die gerelateerd zijn aan de drinkwatervoorziening kan worden toegestaan.
- D3.1.3 Vergunninghoudster verplicht zich het deelgebied zodanig in te richten en te beheren dat deze locatie tot in lengte van jaren geschikt blijft voor de winning en productie van drinkwater. Bij de inrichting en exploitatie van de winmiddelen bewaakt vergunninghoudster de reistijden van het onttrokken water, zodanig dat deze passen bij de beschermingszones die rond de winning middels de hiervoor vastgestelde provinciale verordening ingesteld zijn.

Voorschrift D3.2 Werkzaamheden ten behoeve van de waterinfiltraties en grondwateronttrekkingen

- D3.2.1 Het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van de infiltraties, onttrekkingen en monitoring vindt plaats overeenkomstig het daartoe krachtens het Besluit bodemkwaliteit aangewezen normdocument door een persoon of instelling, die daartoe beschikt over een erkenning op grond van dat besluit.
- D3.2.2 De start van (boor)werkzaamheden voor de aanleg/vervanging van putten en infiltratievoorzieningen voor het infiltreren van water of onttrekken van grondwater wordt tenminste twee weken daaraan vooraf gemeld bij het bevoegd gezag.
- D3.2.3 Bij de uitvoering van een mechanische boring ten behoeve van de aanleg van een infiltratie- of onttrekkingsput of monitoringspeilbuis wordt een afschrift van de boorbeschrijving (conform de eisen in het op dat moment op basis van wet- en regelgeving geldende protocol voor mechanisch boren) voorafgaand aan de ingebruikname van betreffende infiltratie- of onttrekkingsput of monitoringspeilbuis toegezonden aan het bevoegd gezag. Tevens worden de nummering, diameter, einddiepte en filterstelling van de desbetreffende putten en peilbuizen toegezonden.

Voorschrift D3.3 Gebruik en beheer van de waterinfiltraties en grondwateronttrekkingen

- D3.3.1 Putreiniging gebeurt mechanisch. Indien mechanische putreiniging niet mogelijk is, mag chemische putreiniging plaatsvinden, indien het bevoegd gezag hier vooraf goedkeuring voor heeft verleend, conform de bij de goedkeuring door het bevoegd gezag gestelde voorschriften. Een verzoek tot goedkeuring dient uiterlijk twee weken voorafgaand aan de chemische putreiniging te worden ingediend.
- D3.3.2 Het in de bodem te infiltreren water is van een dusdanige kwaliteit dat wordt voldaan aan de op dat moment geldende wet- en regelgeving voor het infiltreren van oppervlaktewater in de bodem. Bij indirecte infiltratie in de bodem door het gebruik van infiltratieplassen voldoet daarnaast de waterkwaliteit van deze plassen aan de op dat moment hiervoor geldende wet- en regelgeving. Bij indirecte infiltratie in de bodem door het gebruik van infiltratieplassen vindt onderzoek naar de kwaliteit van het in de bodem te infiltreren water plaats door het water dat in de infiltratieplas wordt gebracht te onderzoeken. Voor de hoeveelheid zwevend stof geldt in dat geval een afwijkende norm van maximaal 10 mg/l. Indien niet aan in wet- en regelgeving gestelde eisen wordt voldaan, wordt binnen twee werkdagen contact opgenomen met het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag kan besluiten of er aanvullende (zuiverings-)maatregelen dienen te worden genomen.
- D3.3.3 Voor ieder deelgebied is te allen tijde een door of namens de vergunninghoudster opgesteld meetplan beschikbaar. Dit meetplan voldoet aan de in de voorschriften D3.3.4 en D3.3.5 gestelde eisen.
- D3.3.4 Een meetplan zoals bedoeld in voorschrift D3.3.3 bevat in ieder geval:
- a. een systeembeschrijving waarin de hoofdlijnen van het hydrologische systeem en de wijze van de bedrijfsvoering worden beschreven en waarin wordt verantwoord hoe dit tot een duurzame inzetbaarheid van het gehele wingebed leidt. In deze systeembeschrijving wordt tevens een duiding van de ligging van infiltratieplassen, infiltratieputten en/of grondwateronttrekkingsputten (zowel horizontaal als verticaal) binnen het betreffende deelgebied gegeven. Deze ligging wordt aangegeven in coördinaten (Rijksdriehoekstelsel), alsmede op een plattegrond. Indien vergunninghoudster een integrale systeembeschrijving voor meerdere deelgebieden opstelt, dan wordt deze eveneens ter goedkeuring voorgelegd aan het bevoegd gezag. De systeembeschrijving en het opgestelde meetplan vormen dan gezamenlijk het meetplan zoals bedoeld in voorschrift D3.3.3;
  - b. een duiding van de aanwezigheid van grondwatergevoelige omgevingsbelangen in het gebied waarbinnen de binnen het betreffende deelgebied en overige deelgebieden uitgevoerde onttrekkingen en/of infiltraties kunnen leiden tot een beïnvloeding van de grondwaterstand en/of stijghoogten van minimaal 5 cm en/of sprake is van (mogelijke) wijziging van kwel of inzijging. De te duiden grondwatergevoelige omgevingsbelangen hebben in ieder geval betrekking op ondiepe grondwaterstanden, diepe grondwaterstanden, kwel/infiltratie, verdeling van zoet, brak en zout grondwater en/of overige waterkwaliteitsaspecten (eutrofiëring, verontreinigingen). Onder genoemde omgevingsbelangen worden minimaal de belangen zoals bedoeld in de voorschriften D3.5 tot en met D3.7 verstaan. De genoemde grondwatergevoelige omgevingsbelangen worden geduid voor alle bodemlagen waar sprake kan zijn van genoemde beïnvloeding. Het hiervoor genoemde hydrologische invloedsgebied wordt vastgesteld door middel van hydrologische

- berekeningen, waarbij grondwater- en oppervlaktewatermonitoringsgegevens uit het verleden worden meegewogen;
- c. een duiding van de aanwezigheid van oppervlaktewatergevoelige omgevingsbelangen in het gebied waarbinnen de binnen het betreffende deelgebied en overige deelgebieden uitgevoerde onttrekkingen en/of infiltraties kunnen leiden tot een beïnvloeding van het oppervlaktewaterpeil en/of de oppervlaktewaterpeilfluctuatie;
  - d. een overzicht van de te gebruiken monitoringspeilbuizen binnen het onder b. aangegeven gebied en in de verdere omgeving. Hierbij worden de locaties van de peilbuizen geduid in coördinaten (Rijksdriehoekstelsel), alsmede worden deze weergegeven op een plattegrond. Tevens worden de filterdieptes van alle peilbuizen (t.o.v. NAP) aangegeven. Peilbuizen dienen geschikt te zijn voor de monitoring van grondwaterstanden en/of stijghoogtes ter controle van de hydrologische effecten op grondwatergevoelige omgevingsbelangen en/of ter controle van de omvang van het hydrologische invloedsgebied. Peilbuizen worden geplaatst op locaties gelegen tussen de grondwateronttrekkingen en/of –infiltraties en de aanwezige grondwatergevoelige omgevingsbelangen. Peilbuizen worden op een dusdanige afstand van infiltratieplassen, infiltratieputten en/of grondwateronttrekkingsputten geplaatst, dat de monitoringsresultaten niet worden vertroebeld door nadelige neveneffecten bij de plassen of putten (onder andere lokale versmering of verstopping) en dat een goed beeld van de grondwater/stijghoogte op de omgeving wordt verkregen. Indien infiltratieplassen, infiltratiebronnen en/of grondwateronttrekkingsbronnen zijn omgeven door een grondwatergevoelig omgevingsbelang, wordt een peilbuis geplaatst op de meest kritische plaats. Deze plaats wordt bepaald op basis van modelberekeningen en beschikbare monitoringsresultaten uit het verleden, alsmede op basis van beschikbare kennis over het betreffende omgevingsbelang;
  - e. een overzicht van de te gebruiken oppervlaktewaterpeilmonitoringspunten binnen de onder b. en c. aangegeven gebieden. Indien uit de onder b. genoemde hydrologische berekeningen en grondwater- en oppervlaktewatermonitoringsgegevens uit het verleden blijkt dat het monitoren van effecten op aanwezige (grondwatergevoelige) omgevingsbelangen nauwkeuriger plaats kan vinden door het monitoren van het oppervlaktewaterpeil van een infiltratieplas, dan kan monitoring via monitoringspeilbuizen, mits goed gemotiveerd, (al dan niet gedeeltelijk) achterwege blijven en kan de monitoring van oppervlaktewaterpeilen worden toegepast. Er wordt dan duidelijk aangegeven hoe en op welke plaats in de betreffende infiltratieplas het oppervlaktewaterpeil zal worden gemonitord;
  - f. voor iedere onder d. bedoelde peilbuis en onder e. bedoelde infiltratieplas een overzicht van de alarmniveaus die ter plaatse van de betreffende peilbuis / infiltratieplas gelden voor de situatie op het moment van het opstellen van het meetplan. Voor de peilbuizen en infiltratieplassen geschikt en/of bedoeld voor het monitoren van omgevingsbelangen die gevoelig zijn voor vernatting (hoge grondwaterstanden en/of stijghoogten) of een hoog oppervlaktewaterpeil, wordt een HoogHoog alarm (HH) en Hoog alarm (H) vastgesteld. Voor de peilbuizen en infiltratieplassen geschikt en/of bedoeld voor het monitoren van omgevingsbelangen die gevoelig zijn voor verdroging (lage grondwaterstanden en/of stijghoogten) of een laag oppervlaktewaterpeil, wordt een LaagLaag alarm (LL) en Laag alarm (L) vastgesteld. De alarmniveaus worden vastgesteld middels modelberekeningen, op basis van de winmiddelen en aanwezige omgevingsbelangen en beschikbare monitoringsresultaten uit het verleden. De gehanteerde randvoorwaarden en uitgangspunten bij modelberekeningen dienen in het meetplan (of in een bijlage bij dit plan) te worden beschreven en waar nodig te worden toegelicht. Afhankelijk van de aanwezige omgevingsbelangen kan het voorkomen dat alarmwaarden (L, LL, H, HH) slechts

noodzakelijk zijn voor een bepaalde periode in het jaar, dat verschillende alarmwaarden benodigd zijn over bepaalde periodes in het jaar óf dat het vooral van belang is dat een bepaalde alarmwaarde niet gedurende een langere periode wordt over- of onderschreden. Indien sprake is van een omgevingsbelang dat direct kan worden geschaad door de fluctuatie van oppervlaktewaterpeilen (al dan niet in een bepaalde periode), dan wordt hiervoor een maximale fluctuatie van dit oppervlaktewaterpeil vastgesteld. Het opnemen van een maximale fluctuatie is slechts verplicht op het moment dat sprake is van een dusdanige wijziging van waterinfiltraties en grondwateronttrekkingen dat dit leidt tot grotere effecten op de betreffende omgevingsbelangen;

- g. indien sprake is van winmiddelen en/of omgevingsbelangen die zijn gelegen in meerdere deelgebieden, dan kan het monitoren van de hydrologische effecten van de betreffende winmiddelen en/of op het betreffende omgevingsbelang worden opgenomen in het meetplan voor het andere deelgebied. Dit wordt echter expliciet vermeld in het meetplan voor onderhavig deelgebied. Het meetplan voor het andere deelgebied voldoet dan wel aan de in voorschrift D3.3.4 en D3.3.5 gestelde eisen en dient in werking te zijn getreden voordat de monitoring in het meetplan voor onderhavig deelgebied achterwege kan blijven.

In het licht van de bescherming van omgevingsbelangen kan het bevoegd gezag nadere monitoringseisen stellen, alsmede aanvullende eisen aan het meetplan. Het meetplan wordt hier vervolgens binnen de door het bevoegd gezag gestelde termijn op aangepast.

- D3.3.5 Voordat een meetplan in werking treedt, wordt dit eerst ter beoordeling voorgelegd aan het bevoegd gezag. De resultaten van de beoordeling worden schriftelijk verstuurd naar de vergunninghoudster. De beoordelingstermijn voor een meetplan bedraagt vier weken. Een meetplan voor een deelgebied komt pas te vervallen op het moment dat hiervoor een nieuw meetplan is ingediend, dat voldoet aan de in voorschrift D3.3.4 gestelde eisen en is beoordeeld door het bevoegd gezag. Indien sprake is van een in voorschrift D3.4.1 bedoelde wijziging van de waterinfiltraties en/of grondwateronttrekkingen, kan pas een nieuw meetplan worden ingediend indien is voldaan aan de voorschriften D3.4.2 en D3.4.3.
- D3.3.6 De waterinfiltraties en grondwateronttrekkingen mogen niet leiden tot grotere effecten dan op basis van de meetplannen mogen worden verwacht.
- D3.3.7 Indien uit de in voorschrift D3.8 bedoelde monitoring van de grondwaterstanden en stijghoogten blijkt dat in één of meerdere peilbuizen het in het geldende meetplan opgenomen HoogHoog alarm wordt overschreden of LaagLaag alarm wordt onderschreden, wordt dit onverwijld gemeld aan het bevoegd gezag. Tevens worden onverwijld alle redelijkerwijs mogelijke maatregelen genomen om er voor te zorgen dat grondwaterstanden en/of stijghoogten zo spoedig mogelijk weer zullen dalen tot onder het HoogHoog alarm, dan wel tot boven het LaagLaag alarm. Indien hier toe aanleiding bestaat, kan het bevoegd gezag aanvullende maatregelen voorschrijven. Indien uit de in voorschrift D3.8 bedoelde monitoring van de grondwaterstanden en stijghoogten blijkt dat in één of meerdere peilbuizen het in het geldende meetplan opgenomen Hoog alarm wordt overschreden, dan wel het Laag alarm wordt onderschreden, doet vergunninghoudster onderzoek naar de oorzaak hiervan. Tevens wordt op basis van het verloop van de grondwaterstanden/stijghoogten onderzocht of mag worden verwacht dat de grondwaterstand/stijghoogte binnen afzienbare tijd zal stijgen tot boven het HoogHoog alarm, dan wel dalen tot onder het LaagLaag alarm. Indien dit de verwachting is, worden tijdig maatregelen genomen. Van de waargenomen overschrijding/onderschrijding, het daarop volgende onderzoek en de eventuele genomen maatregelen, wordt binnen twee weken melding gedaan bij het

bevoegde gezag. Indien uit monitoring van maatgevende peilbuizen, controlepeilbuizen of overige peilbuizen blijkt dat hydrologische effecten op de omgeving groter zijn of kunnen worden dan redelijkerwijs mag worden verwacht, doet vergunninghoudster onderzoek naar de oorzaak hiervan. Van de waargenomen grotere effecten, het daarop volgende onderzoek en de eventuele genomen maatregelen, wordt binnen acht weken melding gedaan bij het bevoegde gezag.

- D3.3.8 Indien uit de in voorschrift D3.8 bedoelde monitoring van de oppervlaktewaterpeilen en/of fluctuaties van oppervlaktewaterpeilen blijkt dat in één of meerdere infiltratieplassen het in het geldende meetplan opgenomen HoogHoog alarm wordt overschreden of LaagLaag alarm wordt onderschreden en/of dat de fluctuatie van het oppervlaktewaterpeil in één of meerdere infiltratieplassen wordt overschreden, wordt dit onverwijld gemeld aan het bevoegd gezag. Tevens worden onverwijld alle redelijkerwijs mogelijke maatregelen genomen om er voor te zorgen dat oppervlaktewaterpeilen zo spoedig mogelijk weer zullen dalen tot onder het HoogHoog alarm, dan wel tot boven het LaagLaag alarm en/of de fluctuaties van de oppervlaktewaterpeilen weer binnen de gestelde grenzen zullen komen. Indien hier toe aanleiding bestaat, kan het bevoegd gezag aanvullende maatregelen voorschrijven. Indien uit de in voorschrift D14.8 bedoelde monitoring van de oppervlaktewaterpeilen in de infiltratieplassen blijkt dat in één of meerdere infiltratieplassen het in het geldende meetplan opgenomen Hoog alarm wordt overschreden, dan wel het Laag alarm wordt onderschreden, doet vergunninghoudster onderzoek naar de oorzaak hiervan. Tevens wordt op basis van het verloop van de oppervlaktewaterpeilen onderzocht of mag worden verwacht dat de oppervlaktewaterpeilen binnen afzienbare tijd zal stijgen tot boven het HoogHoog alarm, dan wel dalen tot onder het LaagLaag alarm. Indien dit de verwachting is, worden tijdig maatregelen genomen. Van de waargenomen overschrijding/onderschrijding, het daarop volgende onderzoek en de eventuele genomen maatregelen, wordt binnen twee weken na die waarneming melding gedaan bij het bevoegde gezag.
- D3.3.9 Gedurende de eerste vijf jaar na inwerkingtreding van deze wijzigingsvergunning kunnen genoemde maatregelen bij over- en/of overschrijdingen van alarmwaarden en/of maximale fluctuaties van de oppervlaktewaterpeilen zoals bedoeld in de voorschriften D3.3.7 en D3.3.8 bestaan uit het indienen van een meetplan met aangepaste alarmwaarden. Dit kan alleen indien vergunninghoudster kan aantonen dat de over- en/of overschrijdingen van alarmwaarden en/of maximale fluctuaties van de oppervlaktewaterpeilen voortkomen uit onvoldoende inzicht in de te verwachten effecten van de waterinfiltraties en/of grondwateronttrekkingen ter plaatse van de betreffende peilbuis/peilbuizen en/of het meetpunt voor het oppervlaktewaterpeil. Er mag geen sprake zijn van een daadwerkelijk optredend groter effect ter plaatse van omgevingsbelangen. Een aangepast meetplan dient in dergelijke gevallen binnen vier weken na de eerste over- of overschrijding van de alarmwaarden te worden ingediend. Alleen na toestemming van het bevoegd gezag kan van deze termijn worden afgeweken. Bij een aangepast meetplan om bovengenoemde redenen worden nieuwe alarmwaarden gemotiveerd en wordt een plan van aanpak opgenomen met daarin een strategie hoe het inzicht in de te verwachten effecten van de waterinfiltraties en/of grondwateronttrekkingen ter plaatse van de betreffende peilbuis/peilbuizen en/of het meetpunt voor het oppervlaktewaterpeil wordt vergroot. Waar nodig worden (extra) controlepeilbuizen geplaatst en/of worden de in het eerdere meetplan opgenomen meetpunten verplaatst.
- D3.3.10 Indien zich een calamiteit voordoet wordt hiervan binnen twee werkdagen melding gedaan bij het bevoegd gezag. Hierbij wordt de calamiteit beschreven en wordt aangegeven of de verwachting

is dat de in de voorschriften D3.3.7 en D3.3.8 aangegeven grenswaarden niet kunnen worden nageleefd. De voorschriften D3.3.6 en D3.3.8 blijven onverminderd van kracht.

- D3.3.11 Indien er onvoorziene omstandigheden optreden of dreigen op te treden, waar door vergunninghoudster geen of niet voldoende invloed op kan worden uitgeoefend en waardoor mogelijk de in de voorschriften D3.3.6 tot en met D3.3.8 aangegeven grenswaarden niet kunnen worden nageleefd, wordt hiervan eveneens onmiddellijk melding gedaan bij het bevoegd gezag. Hierbij worden de onvoorziene omstandigheden beschreven en worden maatregelen die ter voorkoming of beperking van de (mogelijke) overschrijding van de grenswaarden kunnen en zullen worden genomen, beschreven. De voorschriften D3.3.6 en D3.3.8 blijven onverminderd van kracht.

Voorschrift D3.4 Wijziging van de waterinfiltraties en grondwateronttrekkingen

- D3.4.1 Wijzigingen van de waterinfiltraties en/of grondwateronttrekkingen worden toegestaan, mits door onderzoek zoals bedoeld in voorschrift D3.4.2 wordt aangetoond dat de beoogde wijziging ten opzichte van de dan vigerende situatie van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie niet zal leiden tot negatieve effecten op omgevingsbelangen óf dat eventuele negatieve effecten voldoende zullen worden gecompenseerd. Dergelijke wijzigingen worden tenminste zes weken daaraan vooraf gemeld aan het bevoegd gezag. Van een wijziging van waterinfiltraties en/of grondwateronttrekkingen is sprake indien:
- a. nieuwe infiltratieplassen, infiltratiebronnen en/of grondwateronttrekkingsbronnen worden geplaatst;
  - b. bestaande infiltratieplassen, infiltratiebronnen en/of grondwateronttrekkingsbronnen worden verplaatst;
  - c. bronnen worden herplaatst in een andere watervoerende bodemlaag;
  - d. bestaande infiltratiebronnen en/of grondwateronttrekkingsbronnen worden vervangen door andersoortige bronnen;
  - f. het oppervlaktewater dat op infiltratieplassen zal worden gebracht of door infiltratiebronnen in de bodem wordt gebracht, (mede) zal worden onttrokken uit een nog niet eerder door vergunninghoudster voor infiltratie gebruikte oppervlaktewaterbron, waarbij:
    - sprake is van een verhoging van gemiddeld minimaal 5 % van de concentraties van één of meer parameters zoals opgenomen in de geldende wet- en regelgeving voor infiltratie van oppervlaktewater in de bodem ten opzichte van de gemiddelde concentraties van deze parameter(s) over de afgelopen vijf jaar, óf
    - (in het geval van brengen van oppervlaktewater op infiltratieplassen) sprake is van een verhoging van gemiddeld minimaal 5 % van de concentraties van één of meer parameters zoals opgenomen in de geldende wet- en regelgeving voor de waterkwaliteit van infiltratieplassen ten opzichte van de gemiddelde concentraties van deze parameter(s) over de afgelopen vijf jaar, óf
    - op basis van beschikbare gegevens niet valt uit te sluiten dat het brengen van het betreffende oppervlaktewater op infiltratieplassen of middels infiltratiebronnen in de bodem brengen hiervan op de korte en/of lange termijn kan leiden tot een negatief effect op aanwezige omgevingsbelangen of sprake kan zijn van het niet voldoen aan doelstellingen zoals geformuleerd in geldende wet- en regelgeving.
- In afwijking van het onder b. gestelde is verplaatsing van bestaande infiltratiebronnen en/of grondwateronttrekkingsbronnen altijd toegestaan, indien de verplaatsing plaatsvindt tot een

afstand van ten hoogste tien meter vanaf de oorspronkelijke locatie. Een melding zoals bedoeld in dit voorschrift is dan niet noodzakelijk.

D3.4.2 Een onderzoek zoals bedoeld in voorschrift D3.4.1 voldoet voor wat betreft de in dat voorschrift onder a. t/m d. genoemde wijzigingen minimaal aan de volgende eisen:

- a. Door middel van hydrologische modelberekeningen, waarbij grondwater- en oppervlaktewatermonitoringsgegevens uit het verleden worden meegewogen, wordt inzichtelijk gemaakt welke veranderingen in grondwaterstanden en stijghoogten in de watervoerende pakketten maximaal mogen worden verwacht door toedoen van de beoogde wijzigingen. Hierbij worden zowel de maximale veranderingen als de omvang van de 5 cm-invloedsgebieden aangegeven. Voor bodemlagen waarin de wijziging van de grondwaterstand of stijghoogte minimaal 5 cm bedraagt, wordt een figuur gemaakt waarin de veranderingen grafisch zijn weergegeven (isohypsenlijnen). Tevens dient indien relevant in het onderzoek te worden aangegeven welke veranderingen mogen worden verwacht in de oppervlaktewaterpeilen en de fluctuaties hiervan;
- b. Op basis van de hydrologische modelberekeningen worden tevens mogelijke wijzigingen van de verticale grondwaterstroming (kwel / infiltratie) gekwantificeerd;
- c. Voor het gebied waarin de wijziging van de grondwaterstand en/of stijghoogten minimaal 5 cm bedraagt, er sprake is van wijziging van kwel of inzijging en/of sprake is van veranderingen in de oppervlaktewaterpeilen en/of de fluctuaties hiervan, wordt onderzocht of er grondwatergevoelige en oppervlaktewaterpeilgevoelige omgevingsbelangen aanwezig zijn. De te duiden grondwatergevoelige omgevingsbelangen hebben in ieder geval betrekking op ondiepe grondwaterstanden, diepe grondwaterstanden, kwel/infiltratie, verdeling van zoet, brak en zout grondwater en/of overige waterkwaliteitsaspecten (eutrofiëring, verontreinigingen). Onder genoemde omgevingsbelangen worden minimaal de belangen zoals bedoeld in de voorschriften D3.5 tot en met D3.7 verstaan. Indien het bevoegd gezag hier aanleiding toe ziet, kan onderzoek naar eventuele aanvullende omgevingsbelangen worden geëist. Het onderzoek leidt tot een overzicht van grondwatergevoelige en oppervlaktewatergevoelige omgevingsbelangen, inclusief een weergave van de geraadpleegde informatiebronnen;
- d. Indien uit het onder c. bedoelde onderzoek blijkt dat sprake is van grondwatergevoelige en/of oppervlaktewaterpeilgevoelige omgevingsbelangen binnen het beïnvloede gebied, wordt per omgevingsbelang nader beschouwd wat de maximale invloed (verandering grondwaterstand en/of stijghoogten, verticale grondwaterstroming en oppervlaktewaterpeilen/-fluctuaties) van de beoogde wijzigingen is en wat de mogelijke gevolgen van de beoogde wijzigingen zijn. Hierbij wordt, indien van toepassing, de maximale invloed in ieder geval getoetst aan de belangen zoals omschreven in de voorschriften D3.5 tot en met D3.7;
- e. Indien uit de onder d. bedoelde beschouwing en toetsing blijkt dat mogelijk negatieve effecten op de gevoelige omgevingsbelangen worden verwacht, wordt beschreven welke maatregelen zullen worden genomen om deze negatieve effecten te voorkomen óf wordt beschreven welke maatregelen zullen worden genomen ter compensatie van de negatieve effecten op een omgevingsbelang. Alle maatregelen worden uitvoerig beschreven, waarbij de werking van deze maatregelen (indien van toepassing) met hydrologische berekeningen worden onderbouwd;

Een onderzoek zoals bedoeld in voorschrift D3.4.1 voldoet voor wat betreft de in dat voorschrift onder e. genoemde wijzigingen minimaal te aan de volgende eisen:

- f. Op basis van oppervlaktewatermonitoringsgegevens van zowel de beoogde oppervlaktewaterbron als het oppervlaktewater zoals dat de laatste vijf jaar in het gebied is geïnfiltreerd, alsmede de toekomstig uit te voeren voorzuivering, wordt inzichtelijk gemaakt welke veranderingen in de gemiddelde kwaliteit van het te infiltreren oppervlaktewater maximaal mogen worden verwacht door toedoen van de beoogde wijzigingen. Hierbij wordt de methode van voorzuivering, alsmede het verwachte functioneren hiervan, uitvoerig beschreven;
- g. Voor het gebied waarin het oppervlaktewater zal worden geïnfiltreerd, alsmede het gebied waarin het geïnfiltreerde water zich naar verwachting zal verspreiden, wordt onderzocht of er grondwaterkwaliteitsgevoelige en oppervlaktewaterkwaliteitsgevoelige omgevingsbelangen aanwezig zijn. De te duiden grondwater- en oppervlaktewaterkwaliteitsgevoelige omgevingsbelangen hebben in ieder geval betrekking op kwel/infiltratie, verdeling van zoet, brak en zout grondwater en/of overige waterkwaliteitsaspecten (eutrofiëring, verontreinigingen). Onder genoemde omgevingsbelangen worden minimaal de belangen zoals bedoeld in de voorschriften D3.5 en D3.7 verstaan. Indien het bevoegd gezag hier aanleiding toe ziet, kan onderzoek naar eventuele aanvullende omgevingsbelangen worden geëist. Het onderzoek leidt tot een overzicht van grondwater- en oppervlaktewaterkwaliteitsgevoelige omgevingsbelangen, inclusief een weergave van de geraadpleegde informatiebronnen;
- h. Indien uit het onder g. bedoelde onderzoek blijkt dat sprake is van grondwater- en oppervlaktewaterkwaliteitsgevoelige omgevingsbelangen binnen het beïnvloede gebied, wordt per omgevingsbelang nader beschouwd wat de maximale invloed (verandering kwaliteit oppervlaktewater en/of grondwater) van de beoogde wijzigingen is en wat de mogelijke gevolgen van de beoogde wijzigingen zijn;
- i. Indien uit de onder h. bedoelde beschouwing en toetsing blijkt dat mogelijk negatieve effecten op de gevoelige omgevingsbelangen worden verwacht, wordt beschreven welke maatregelen zullen worden genomen om deze negatieve effecten te voorkomen óf wordt beschreven welke maatregelen zullen worden genomen ter compensatie van de negatieve effecten op een omgevingsbelang. Alle maatregelen worden nauwkeurig onderzocht en beschreven.

Een onderzoek zoals in dit voorschrift aangegeven wordt in rapportagevorm ter beoordeling voorgelegd aan het bevoegd gezag. De beoordelingstermijn voor een melding van wijziging bedraagt vier weken. Een wijziging mag niet worden doorgevoerd voordat het bevoegd gezag de melding van wijziging heeft beoordeeld.

- D3.4.3 Bij de melding van wijzigingen zoals bedoeld in voorschrift D3.4.1, genoemd onder a t/m d, wordt voor alle peilbuizen binnen het onder voorschrift D3.4.2 onder a bedoelde invloedsgebied herbeschouwd in hoeverre de meetpunten en opgenomen alarmwaarden nog geschikt zijn voor de monitoring van grondwaterstanden en/of stijghoogtes ter controle van de hydrologische effecten op grondwatergevoelige omgevingsbelangen en ter controle van de daadwerkelijke omvang van het hydrologische invloedsgebied. Tevens wordt voor alle oppervlaktewaterpeilpunten herbeschouwd in hoeverre de meetpunten en opgenomen alarmwaarden en/of maximale fluctuaties nog geschikt zijn voor de monitoring van de oppervlaktewaterpeilen en -fluctuaties ter controle van de effecten op oppervlaktewatergevoelige omgevingsbelangen. Er wordt ten allen tijde voldaan aan de in voorschrift D3.3.3 gestelde eisen aan het monitoringsnetwerk. Indien hier niet meer aan kan worden voldaan, wordt een aangepast meetplan conform voorschrift D3.3.3 opgesteld.

Voorschrift D3.5 Natuurbelangen

- D3.5.1 Wijzigingen van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie, alsmede wijzigingen van meetplannen, mogen niet leiden tot een nadelig effect op de instandhoudingsdoelstellingen van grondwatergevoelige en grondwaterkwaliteitsgevoelige natuur zoals bedoeld in voorschrift D3.5.3. Toetsing vindt plaats op basis van de op dat moment bekende grondwatergevoelige en grondwaterkwaliteitsgevoelige natuur. Indien voor de beoogde wijzigingen een natuurtoets (met mogelijk ontheffingen of vergunningen in het kader van natuurwetgeving) benodigd is, wordt deze toets uitgevoerd (en dienen benodigde ontheffingen of vergunningen in dit kader onherroepelijk te zijn) vóórdat een wijzigingsmelding zoals bedoeld in voorschrift D3.4.1 kan worden gedaan.
- D3.5.2 Wijzigingen van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie, alsmede wijzigingen van meetplannen, mogen niet leiden tot een nadelig effect op de instandhoudingsdoelstellingen van oppervlaktewatergevoelige en oppervlaktewaterkwaliteitsgevoelige natuur zoals bedoeld in voorschrift D3.5.3. Toetsing vindt plaats op basis van de op dat moment aanwezige oppervlaktewatergevoelige en oppervlaktewaterkwaliteitsgevoelige natuur. Indien voor de beoogde wijzigingen een natuurtoets (met mogelijk ontheffingen of vergunningen in het kader van natuurwetgeving) benodigd is, wordt deze toets uitgevoerd (en dienen benodigde ontheffingen of vergunningen in dit kader onherroepelijk te zijn) vóórdat een wijzigingsmelding zoals bedoeld in voorschrift D3.4.1 kan worden gedaan.
- D3.5.3 Onder grond- en oppervlaktewatergevoelige en grond- en oppervlaktewaterkwaliteitsgevoelige natuur zoals bedoeld in de voorschrift D3.5.1 en D3.5.2 wordt verstaan:
- voor het betreffende deelgebied in het vastgestelde aanwijzingsbesluit van de Natura 2000 gebieden opgenomen habitatrichtlijntypen, habitatrichtlijnsoorten en vogelrichtlijnsoorten, waarvan in de Europese profielen is aangegeven dat ze gevoelig zijn voor grondwaterstandswijzigingen, grondwaterstandsfluctuaties, wijzigingen van de chemische en (micro)biologische grondwaterkwaliteit, oppervlaktewaterpeilwijzigingen, oppervlaktewaterpeilfluctuaties en/of wijzigingen van de chemische en (micro)biologische oppervlaktewaterkwaliteit;
  - in Natura 2000 beheerplannen opgenomen flora en/of fauna, waarvoor in het betreffende plan specifieke eisen voor wat betreft de abiotische (hydrologische en chemische) randvoorwaarden en/of microbiologische randvoorwaarden zijn opgenomen;
  - in eventueel geldende en onherroepelijke vergunningen en ontheffingen in het kader van de Wet natuurbescherming opgenomen flora en/of fauna, waarvoor in de desbetreffende vergunning specifieke eisen voor wat betreft de abiotische (hydrologische en chemische) randvoorwaarden en/of microbiologische randvoorwaarden zijn opgenomen;
  - in eventuele plannen op grond van ander provinciaal natuurbelang opgenomen flora en/of fauna, waarvoor in het betreffende plan specifieke eisen voor wat betreft de abiotische (hydrologische en chemische) randvoorwaarden en/of microbiologische randvoorwaarden zijn opgenomen.
- D3.5.4 Indien sprake is van grondwatergevoelige of oppervlaktewatergevoelige natuur als bedoeld in de voorschriften D3.5.1 en D3.5.2, worden mogelijk nadelige effecten getoetst aan de in het Natura 2000 beheerplan opgenomen grondwaterregimes voor de desbetreffende habitattypen of aan overige in het vastgestelde aanwijzingsbesluit van de Natura 2000-gebieden, het Natura 2000 beheerplan, eventuele plannen op grond van ander provinciaal natuurbelang en/of in een

onherroepelijke vergunning op grond van de Wet natuurbescherming opgenomen specifieke eisen voor wat betreft de abiotische (hydrologische) randvoorwaarden. Indien hier geen specifieke eisen voor wat betreft de abiotische (hydrologische) randvoorwaarden zijn opgenomen voor het betreffende deelgebied, dan wordt een voorstel (inclusief onderbouwing) voor te hanteren grondwaterregimes en abiotische (hydrologische) randvoorwaarden opgenomen in de wijzigingsmelding of het nieuwe meetplan. Bij de beoordeling van de wijzigingsmelding of het meetplan zal dan het bevoegd gezag voor de natuurwetgeving worden betrokken om te toetsen of het voorgestelde grondwaterregime en de abiotische (hydrologische) randvoorwaarden aansluiten bij de behoeften en gevoeligheden van de betreffende grondwatergevoelige natuur. De te hanteren grondwaterregimes worden met behulp van hydrologische berekeningen vertaald naar de grondwaterregimes die hiervoor dan moeten gelden ter plaatse van de infiltratie-onttrekkings- en/of monitoringslocaties.

- D3.5.5 Indien sprake is van grondwater- en/of oppervlaktewaterkwaliteitsgevoelige natuur als bedoeld in de voorschriften D3.5.1 en D3.5.2, worden mogelijk nadelige effecten getoetst aan de hiervoor in het vastgestelde aanwijzingsbesluit van de Natura 2000-gebieden, het Natura 2000 beheerplan of eventuele plannen op grond van ander provinciaal natuurbelang opgenomen specifieke eisen voor wat betreft de grondwater- en/of oppervlaktewaterkwaliteit.

Voorschrift D3.6 Grondwateroverlast en -onderlast bebouwd gebied

- D3.6.1 Wijzigingen van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie, alsmede wijzigingen van meetplannen, mogen niet leiden tot grondwateroverlast en -onderlast in bebouwd gebied. Toetsing of sprake is van een nadelig effect vindt plaats op het moment van een wijzigingsmelding of indiening van een meetplan. Toetsing vindt plaats op basis van gemeentelijk beleid voor zover het ontwatering, bebouwing en/of grondwaterstandsgevoelige objecten betreft. Voor overige bebouwing en/of grondwaterstandsgevoelige objecten vindt maatwerk toetsing plaats, waarbij door gemeenten in beleid opgenomen doelen en ambities worden betrokken.
- D3.6.2 Indien op basis van de onder D3.6.1 genoemde toetsing blijkt dat sprake is van bebouwing en/of grondwaterstandsgevoelige objecten onder invloed van de gemeentelijke ontwateringsniveaus, worden mogelijk nadelige effecten getoetst aan deze door de gemeente gehanteerde ontwateringsniveaus. Voor overige bebouwing en/of grondwaterstandsgevoelige objecten wordt onderzocht welk ontwateringsniveau benodigd is om schade te voorkomen en worden mogelijk nadelige effecten hieraan getoetst. De benodigde niveaus worden met behulp van hydrologische berekeningen vertaald naar de hydrologische randvoorwaarden die hiervoor dan moeten gelden ter plaatse van de infiltratie-onttrekkings- en/of monitoringslocaties.

Voorschrift D3.7 Strategische zoet grondwatervoorraad en overige belangen

- D3.7.1 Wijzigingen van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie, alsmede wijzigingen van meetplannen, mogen niet leiden tot het (op lange termijn en bezien over het gehele gebied daat door vergunninghoudster wordt beïnvloed) verminderen van de hoeveelheid zoet grondwater (chlorideconcentratie lager dan 150 mg/l). Toetsing of sprake is van een vermindering van de hoeveelheid zoet grondwater vindt plaats op het moment van een wijzigingsmelding of indiening van een (gewijzigd) meetplan. Toetsing vindt plaats op basis van de bekende verdeling van zoet,

brak en zout grondwater (en de veranderingen hierin) over de afgelopen tien jaar en prognoses voor de toekomst. Om vermenging van brak en zoet grondwater te voorkomen, is een wijziging waarbij een onttrekking wordt verplaatst naar een watervoerend pakket waar het grensvlak tussen het zoet en brak grondwater (chlorideconcentratie 150 mg/l) zich bevindt, niet toegestaan. Uitzondering hierop is als aannemelijk kan worden gemaakt dat de beoogde wijziging een neutrale of positieve invloed heeft op genoemd grensvlak. Tevens is een wijziging van de grondwateronttrekking niet toegestaan als uit berekeningen blijkt dat het grensvlak tussen zoet en brak grondwater binnen 20 jaar vanuit een onderliggende scheidende laag het watervoerende pakket in wordt getrokken (zoute kwel).

- D3.7.2 Indien op basis van de onder D3.7.1 genoemde toetsing blijkt dat sprake is van een (mogelijke) vermindering van de hoeveelheid zoet grondwater, dient te worden onderzocht in hoeverre deze vermindering het gevolg is van de beoogde wijzigingen en hoe dit zich verhoudt tot de verzilting door toedoen van factoren buiten de invloed en verantwoordelijkheid van vergunninghoudster. Indien aannemelijk kan worden gemaakt dat de bijdrage van de activiteiten van vergunninghoudster aan de verziltingssituatie niet significant is, dan kan het bevoegd gezag besluiten akkoord te gaan met de betreffende wijziging.
- D3.7.3 Wijzigingen van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie, alsmede wijzigingen van meetplannen, mogen naast het bepaalde in overige voorschriften niet leiden tot een nadelig effect op omgevingsbelangen die niet zijn genoemd in de voorschriften D3.5, D3.6 en D3.7.1, maar die wel (mogelijk) gevoelig zijn voor wijzigingen en/of fluctuaties van grondwaterstanden en oppervlaktewaterpeilen en/of een verandering van chemische kwaliteit van oppervlaktewater of grondwater. Onder deze overige omgevingsbelangen worden in ieder geval verstaan: archeologische en aardkundige waarden, landbouw en overige grondgebonden agrarische bestemmingen, bodemverontreinigingen, overige grondwateronttrekkingen en/of –infiltraties, waterstaatswerken, overige boven- en ondergrondse infrastructuur en (stedelijk) groen. Toetsing of sprake is van een nadelig effect vindt plaats op het moment van een wijzigingsmelding of indiening van een meetplan. Toetsing vindt plaats op basis van de op dat moment aanwezige oppervlaktewaterpeilgevoelige en/of grondwater- en oppervlaktewaterkwaliteitsgevoelige omgevingsbelangen binnen het gebied dat door de beoogde wijziging wordt beïnvloed.

Voorschrift D3.8 Monitoring

- D3.8.1 Er wordt een registratie bijgehouden van de laagste, gemiddelde en hoogste freatische grondwaterstand en/of stijghoogte per etmaal, zoals gemeten in de onder voorschrift D3.3.4 onder d bedoelde peilbuizen. Er wordt tevens een registratie bijgehouden van het laagste, gemiddelde en hoogste oppervlaktewaterpeil per maand, zoals gemeten in de onder voorschrift D3.3.4 onder e bedoelde oppervlaktewaterpeilmonitoringspunten. Bij de registratie worden ook de voor het betreffende meetpunt vastgestelde alarmwaarden, zoals bedoeld in voorschrift D3.3.4 onder f, opgenomen.
- D3.8.2 De registratie van de freatische grondwaterstanden en stijghoogten als genoemd in voorschrift D3.8.1 wordt gebaseerd op momentane metingen tijdens de bedrijfsvoering, met een nauwkeurigheid van ten minste 95 % en een frequentie van tenminste een maal per uur. De registratie van de oppervlaktewaterpeilen als genoemd in voorschrift D3.8.1 wordt gebaseerd op

momentane metingen tijdens de bedrijfsvoering, met een nauwkeurigheid van ten minste 95 % en een frequentie van tenminste een maal per etmaal.

- D3.8.3 Gedurende de eerste vijf jaar na inwerkingtreding van deze wijzigingsvergunning kan van de in voorschrift D3.8.2 genoemde meetfrequentie, de in voorschrift D3.8.1 genoemde registratiefrequentie en daarmee samenhangend de frequentie van toetsing zoals bedoeld in voorschrift D3.8.5 worden afgeweken, mits wordt voldaan aan het volgende:
- Er mag gedurende de periode dat een afwijkende meet- en registratiefrequentie wordt gehanteerd binnen het deelgebied geen sprake zijn van een wijziging zoals bedoeld in voorschrift D3.4.1. Een dergelijke wijziging mag de afgelopen twee jaar ook niet hebben plaatsgevonden;
  - Er mag geen sprake zijn van een significante wijziging van de bedrijfsvoering binnen het deelgebied;
  - De afwijkende meet- en registratiefrequentie wordt opgenomen in een (goedgekeurd) meetplan zoals bedoeld in voorschrift D3.3.3. In het meetplan wordt duidelijk aangegeven welke meet- en registratiefrequentie zal worden gehanteerd, waarbij tevens een planning dient te worden opgenomen over wanneer deze afwijkende meet- en registratiefrequentie zal worden beëindigd en alsnog volledig zal worden voldaan aan de voorschriften D3.8.1 en D3.8.2. Er wordt goed onderbouwd dat de gehanteerde meet- en registratiefrequentie voldoende is om de effecten van de winning op eventueel aanwezige omgevingsbelangen op een verantwoorde manier te monitoren.
- D3.8.4 Indien in een meetplan een onder voorschrift D3.3.4 onder d bedoelde peilbuis een nieuwe peilbuis betreft, worden minimaal vijf nulmetingen van de freatische grondwaterstand en/of stijghoogte in deze peilbuis uitgevoerd, voordat deze mag worden ingezet als een peilbuis zoals bedoeld in genoemd voorschrift. Tussen deze nulmetingen wordt een periode van minimaal 24 uur in acht genomen. Op basis van de nulmetingen wordt getoetst of nog steeds mag worden verwacht dat de nieuwe peilbuis geschikt is voor de doelstellingen zoals aangegeven in voorschrift D3.3.4 onder d. Tevens wordt getoetst of nog steeds mag worden verwacht dat de onder voorschrift D3.3.4 onder f bedoelde alarmniveaus representatief zijn voor de betreffende peilbuis. De peilbuis mag pas worden ingezet als een peilbuis als bedoeld in voorschrift D3.3.4 onder d op het moment dat aan het vorenstaande wordt voldaan.
- D3.8.5 De resultaten van de onder voorschrift D3.8.2 bedoelde monitoring worden onverwijld getoetst aan de onder voorschrift D3.3.4 onder f bedoelde alarmwaarden. Indien sprake is van een overschrijding van de voor een meetpunt opgenomen Laag alarm waarde of LaagLaag alarm waarde, een overschrijding van de voor een meetpunt opgenomen Hoog alarm waarde of Hoog Hoog alarm waarde, of een overschrijding van de maximale fluctuatie, worden in afwijking van voorschrift D3.8.1 de resultaten van alle metingen geregistreerd. Dit wordt gecontinueerd tot het moment dat er geen sprake meer is van de desbetreffende onder- of overschrijding.

Voorschrift D3.9 Rapportage

- D3.9.1 De verzamelde gegevens als bedoeld in voorschrift D3.8 worden op verzoek van het bevoegd gezag binnen 24 uur beschikbaar gesteld. De over een kalenderjaar verzamelde gegevens worden uiterlijk binnen drie maanden na afloop van dat kalenderjaar aan het bevoegd gezag aangeleverd.

- D3.9.2 Indien voor de monitoring gebruik wordt gemaakt van extra, in het meetplan opgenomen peilbuizen en/of oppervlaktewaterpeilmonitoringspunten ter controle van de effecten van de winning op omgevingsbelangen en/of op de bepaling van de daadwerkelijke omvang van het hydrologische invloedsgebied, dan worden hierbij geregistreerde gegevens op verzoek van het bevoegd gezag binnen één week beschikbaar gesteld. Indien de monitoringsgegevens van dergelijke peilbuizen en/of oppervlaktewaterpeilmonitoringspunten redelijkerwijs relevant mogen worden geacht om de (mogelijke) effecten in de omgeving bij onder- of overschrijdingen zoals bedoeld in voorschrift D3.8.5 in beeld te krijgen, worden deze gegevens betrokken bij de in dat voorschrift genoemde acties.
- D3.9.3 Indien sprake is van een overschrijding van de voor een meetpunt opgenomen Laag alarm waarde of LaagLaag alarm waarde, een overschrijding van de voor een meetpunt opgenomen Hoog alarm waarde of Hoog Hoog alarm waarde, of een overschrijding van de maximale fluctuatie, worden in afwijking van de in voorschrift D3.9.2 aangegeven rapportagefrequentie de verzamelde gegevens voor in ieder geval de betreffende meetpunten maandelijks aan het bevoegd gezag aangeleverd. Dit wordt gecontinueerd tot het moment dat er geen sprake meer is van desbetreffende onder- of overschrijding.

Voorschrift D3.10 Beëindiging waterinfiltratie en/of grondwateronttrekking

- D3.10.1 Beëindiging of gedeeltelijke beëindiging van de grondwateronttrekking en de waterinfiltratie, en de datum van afdichting van putten en waarnemingsfilters, worden tenminste vier weken vóór de beëindiging / afdichting aan het bevoegd gezag gemeld.
- D3.10.2 Na beëindiging of gedeeltelijke beëindiging van de grondwateronttrekking en de waterinfiltratie worden binnen een maand de in voorschrift D3.9 genoemde gegevens voor het kalenderjaar waarin de onttrekking en/of infiltratie is beëindigd of gedeeltelijk is beëindigd aan het bevoegd gezag toegezonden.
- D3.10.3 Zo spoedig mogelijk na de beëindiging van het gebruik van winningsmiddelen worden deze middelen, voor zover deze kunstmatig aangebracht zijn, zonder daarbij het ondergrondse deel te verwijderen, zodanig opgevuld dat de werking van de oorspronkelijke waterscheidende lagen wordt hersteld.
- D3.10.4 Na buitengebruikstellingen zoals bedoeld in voorschrift D3.10.3 wordt binnen een maand na de afdichting een verslag van de afdichting aan het bevoegd gezag toegezonden.
- D3.10.5 Bij beëindiging van de winning en infiltratie zal vergunninghoudster het gebied zodanig achterlaten dat de grondwaterbelangen niet onevenredig geschaad worden, dit ter beoordeling van het bevoegd gezag.

TOELICHTING VOORSCHRIFTEN

Onderstaand worden de voorschriften zoals verbonden aan deze beschikking nader toegelicht. De toelichting maakt geen onderdeel uit van de voorschriften, maar geeft een nadere duiding van het doel van (en uitleg over) het betreffende voorschrift en geeft vaak een nadere duiding van achterliggende wet- en regelgeving en de afwegingen die zijn gemaakt. De toelichting kan worden gebruikt bij het interpreteren van de gestelde voorschriften.

D3.1.1

Dit voorschrift zal (binnen de verschillende waterwetvergunningen) uiteindelijk moeten gelden voor de winlocatie Solleveld en de gehele winlocatie Meijndel en Berkheide en is daarmee vooral bedoeld voor de eindsituatie, waarbij voor alle deelgebieden een wijziging van de vergunning is verleend. Dit voorschrift is opgenomen omdat winmiddelen en effecten verder reiken dan alleen het aangevraagde deelgebied. Iedere wijzigingsvergunning heeft echter alleen betrekking op één deelgebied, in onderhavig geval betreft dit deelgebied 3.

Op dit moment zijn de Milieubeschermingsgebieden voor grondwater vastgelegd in de negende tranche van de Provinciale milieuverordening (hierna: Pmv). De gebieden zijn vastgelegd op kaart 2 van de Pmv, en zijn vastgesteld op grond van artikel 5.1.1 van deze Pmv. In de toekomst zullen deze gebieden -mede vanwege de komst van de Omgevingswet- worden vastgesteld in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening en op een later moment in de Omgevingsverordening Drinkwater. Het is niet uit te sluiten dat de te beschermen gebieden in de (verre) toekomst zullen worden vastgelegd in een verordening met weer een andere naam. Om deze reden wordt in het voorschrift in het algemeen verwezen naar een voor deze bescherming geldende verordening. Er is op dit moment geen aanleiding om te verwachten dat de benaming voor de verscheidene beschermingszones (waterwingebied, grondwaterbeschermingsgebied en boringvrije zone) op korte of lange termijn zal worden aangepast. Wel zal naar verwachting een extra beschermingszone worden toegevoegd ter bescherming van de strategische voorraden.

De ondiepe winningen vinden op dit moment alleen plaats in de waterwingebieden, de diepe winningen in zowel waterwingebieden als grondwaterbeschermingsgebieden. Voor de ondiepe winningen mag redelijkerwijs worden verwacht dat deze ook in de toekomst alleen zullen worden uitgevoerd in de waterwingebieden. Voor de diepe winningen zou, zeker gezien de capaciteitsopgave waar Dunea voor staat, mogelijk ook kunnen worden uitgeweken naar de overige beschermingszones. Denk hierbij aan een brakwaterpilot die wordt uitgevoerd, waarbij op grotere diepte brak water zal worden gewonnen.

D3.1.2

Vanuit de Drinkwaterwet (paragraaf 2) heeft Dunea een aantal taken en verplichtingen omtrent de drinkwaterlevering, het beheer en onderhoud van een netwerk ter levering van het drinkwater en de bescherming van de drinkwaterwinning alsmede het wingebied. De waterwetvergunning staat het infiltreren van water en onttrekken van grondwater ter voldoening aan de opgelegde taken en verplichtingen niet in de weg. Het is echter niet de bedoeling dat Dunea de vergunning gebruikt om grondwater te onttrekken voor overige doeleinden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het leveren van water voor blusvoorzieningen of andere laagwaardige doelen of het leveren van water aan industrie. Middels het voorschrift worden de doeleinden waarvoor het onttrokken grondwater mag worden aangewend beperkt tot de openbare drinkwaterwinning zoals bedoeld in de Drinkwaterwet. Omdat niet wordt verwacht dat de Drinkwaterwet binnen afzienbare tijd zal worden vervangen, is geen algemene verwijzing naar geldende wet- en regelgeving genoemd, maar wordt direct verwezen naar de Drinkwaterwet.

D3.1.3

Het is van groot belang dat Dunea zorgvuldig en duurzaam omgaat met de winning en de omgeving, zodat de drinkwaterwinning ook voor de toekomst zo veel als mogelijk wordt veiliggesteld. Op het moment dat Dunea nieuwe winmiddelen gaat benutten, of bestaande winmiddelen anders gaat benutten, moet zij zelf ook rekening houden met de minimale reistijden waarop de grenzen van de aangewezen gebieden voor de bescherming van het drinkwater in het kader van de (op dit moment geldende) Pmv zijn gebaseerd. Op het moment dat de grenzen van beschermingsgebieden worden aangepast, wordt hierop in voorkomende gevallen geanticipeerd. De in het voorschrift genoemde inspanningsverplichting wordt meegewogen bij de beoordeling van meetplannen zoals bedoeld in voorschrift D3.3.3 en wijzigingsmeldingen zoals bedoeld in voorschrift D3.4.1.

D3.2.1

Voor het onttrekken van grondwater en het infiltreren van water wordt gebruik gemaakt van fysieke winmiddelen (bijvoorbeeld onttrekkingsputten, infiltratieplassen en transportleidingen). Voor een aantal werkzaamheden ten behoeve van aanleg, onderhoud, vervanging en verwijdering van dergelijke winmiddelen dient te worden voldaan aan geldende protocollen of normen. Deze zijn vastgesteld in het Besluit bodemkwaliteit. Om de betreffende werkzaamheden te mogen uitvoeren, dient de betreffende partij hier ook voor gecertificeerd te zijn. Dunea dient dus voor dergelijke werkzaamheden een gecertificeerde partij in te schakelen, die zich vervolgens dient te houden aan de in de protocollen opgenomen eisen. Door het opnemen van het voorschrift worden de verplichtingen gekoppeld aan de vergunning, waardoor wij hier ook op kunnen toezien en waar nodig kunnen handhaven. Aan de vergunning worden verder geen specifieke eisen aan de werkzaamheden opgenomen, omdat deze al uitgebreid en adequaat zijn opgenomen in de betreffende protocollen.

Op grond van het Besluit bodemkwaliteit en de Regeling bodemkwaliteit gelden ten tijde van de besluitvorming onder andere de volgende erkenningsvereisten:

- onttrekkingsputten worden aangelegd door een daarvoor op grond van BRL SIKB 2100 erkend bedrijf conform de voorschriften in Protocol 2101. Deze erkenningsplicht geldt eveneens voor buitengebruikstelling van de bronnen;
- de voor de monitoring benodigde analyses worden uitgevoerd door een daartoe op grond van AS 3000 erkend laboratorium;
- indien boorstaten van boringen en monitoringgegevens digitaal worden aangeleverd: digitale aanlevering volgens SIKB protocol 0101.

D3.2.2

Dit voorschrift heeft alleen betrekking op het ons informeren over (de start van) de uitvoering van boor- of graafwerkzaamheden, zodat een toezichthouder indien gewenst een controlebezoek tijdens de uitvoering van de werkzaamheden kan inplannen. Los van deze mededeling dient, indien sprake is van een wijziging als bedoeld in voorschrift D3.4.1, ook een melding van de wijziging te worden gedaan (indien wordt voldaan aan de gestelde eisen) of dient een wijziging van de vergunning te worden aangevraagd. Uiteraard kunnen boorwerkzaamheden pas worden uitgevoerd als aan alle verplichtingen rond meldingen / vergunningen is voldaan.

D3.2.3

Het is van belang dat wij op de hoogte zijn van alle aanwezige infiltratie- of onttrekkingsputten en monitoringspeilbuizen. Dit betreft dan niet alleen de locaties, maar ook de nummering, diepte en filterstelling. Op basis van het voorschrift dienen deze gegevens altijd te worden aangeleverd. Ook over het opstellen van boorbeschrijvingen zijn eisen opgenomen in een protocol. Op dit moment is dit het protocol SIKB-2101, maar om te voorkomen dat de verwijzing in de toekomst bij wijziging in protocollen niet meer klopt, wordt in het algemeen verwezen naar geldende protocollen. Het is aan Dunea om bij wijzigende protocollen hierop te anticiperen. Het bevoegd gezag kan hier dan op controleren.

D3.3.1

Tijdens het gebruik van infiltratie- en onttrekkingsputten kunnen deze verstopt raken. Dit kan doordat heel fijne bodemdeeltjes zich ophopen in een put, maar ook door (natuurlijke) chemische reacties in de put. Vaak vinden dergelijke chemische reacties plaats als het grondwater (waar zich ook altijd chemische stoffen als bijvoorbeeld metalen bevinden) in contact komt met lucht (zuurstof). Als een put verstopt raakt, moet deze worden gereinigd. Meestal volstaat mechanisch reinigen, waarbij door het met wisselende debieten onttrekken uit de put ook de neergeslagen deeltjes worden verwijderd. Op het moment dat mechanische reiniging niet lukt, dan rest de optie om chemisch te reinigen. Veelal wordt hierbij zoutzuur gebruikt, waardoor neergeslagen deeltjes oplossen en de stoffen in opgeloste vorm kunnen worden verwijderd. Het gebruikte zoutzuur en de opgeloste deeltjes worden onttrokken uit de put en afgevoerd, zodat er geen (chemische) stoffen achterblijven in de bodem. Omdat bij het chemisch regenereren gebruik wordt gemaakt van chemische stoffen, dient vooraf toestemming te worden verkregen. Door het stellen van voorwaarden wordt dan bewaakt dat het risico op het optreden van bodemverontreiniging wordt geminimaliseerd.

D3.3.2

Voor het infiltreren van oppervlaktewater in de bodem gelden wettelijke eisen, die door ons ook dienen te worden opgenomen in de waterwetvergunning. Op dit moment zijn deze eisen opgenomen in het Infiltratiebesluit bodembescherming (hierna: Ib). Wij hebben er voor gekozen om de in het Ib opgenomen kwaliteitseisen niet letterlijk te kopiëren naar de Waterwetvergunning. Bij een wijziging van het Ib zou de waterwetvergunning opnieuw moeten worden gewijzigd. Door het verwijzen naar het Ib kunnen wij toezicht houden op het voldoen aan de eisen uit het Ib en kunnen wij indien nodig handhaven.

Het voorschrift verwijst in algemene zin naar de in geldende wet- en regelgeving opgenomen kwaliteitseisen voor het infiltreren van oppervlaktewater in de bodem (op dit moment dus het Ib). Om te voorkomen dat de verwijzing in de toekomst bij wetwijzigingen niet meer klopt, wordt in het algemeen verwezen naar geldende wet- en regelgeving. Hetzelfde geldt voor de waterkwaliteit van infiltratieplassen, waaraan eisen zijn gesteld in de Kaderrichtlijn Water. De komst van de Omgevingswet zal naar verwachting ook voor wat betreft infiltraties leiden tot aanpassingen van wet- en regelgeving. Het is aan Dunea om bij wijzigende wet- en regelgeving hierop te anticiperen. Het bevoegd gezag kan hier dan op controleren. In afwijking van de wet- en regelgeving hebben wij een specifieke andere norm voor zwevend stof opgenomen. Dit heeft te maken met de meetlocatie van het te infiltreren water.

Omdat het water indirect wordt geïnfiltreerd via plassen en niet direct via bronnen, wordt gemeten wat in de plassen wordt gebracht. Onderzoek wijst uit dat het zwevend stof niet wordt aangetroffen in de bodem direct naast en onder de infiltratieplassen. Door de filterende werking van de oevers en bodem komt het zwevend stof dus niet in de bodem en is de aanwezigheid van zwevend stof in het in de plassen gebrachte water wat dat betreft dus geen probleem. Hiermee wordt voldaan aan de eisen uit wet- en regelgeving. De afwijkende waarde is een waarde die op basis van de huidige bedrijfsvoering kan worden gehaald. Een hogere hoeveelheid zwevend stof dient te worden voorkomen, omdat mogelijke gevolgen hiervan niet zijn onderzocht en dus onbekend zijn.

Los van de in voorschrift D3.3.2 gestelde normen voor de hoeveelheid zwevend stof bij oppervlaktewaterinfiltratie in de infiltratieplassen blijven overige (eventueel) geldende normen voor de hoeveelheid zwevend stof in wet- en regelgeving en beleid onverminderd van kracht.

D3.3.3

Er dient altijd een (geldend) meetplan te zijn. Dit betekent dat er altijd een monitoringsregime geldt waar door ons op kan worden toegezien. Het meetplan is de essentie van de doelvoorschriftenvergunning, waarbij het gaat om het monitoren en toetsen van de maximale effecten die in de praktijk optreden. Op deze manier wordt bewaakt dat doelen worden behaald en omgevingsbelangen niet nadeliger worden beïnvloed dan op basis van de vergunning redelijkerwijs mag worden verwacht.

Het meetplan gaat in op het moment dat de vergunning van kracht is, het is dus aan Dunea om tijdig meetplannen op te stellen en op te sturen. Dit betekent dat er in ieder geval voor inwerkingtreding van dit besluit een meetplan moet liggen dat voldoet aan de eisen (zoals bedoeld in voorschrift D3.3.4) en dat door ons moet zijn beoordeeld. Bij wijzigingen van de monitoring (al dan niet in combinatie met een wijzigingsmelding als bedoeld in voorschrift D3.4.1) dient een aangepast meetplan te zijn ingediend en beoordeeld voordat de monitoring daadwerkelijk mag worden gewijzigd. In voorschrift D3.3.5 is verder opgenomen hoe meetplannen worden beoordeeld.

D3.3.4

Het is van belang dat duidelijk is waar een meetplan zoals bedoeld in voorschrift D3.3.3 aan moet voldoen. Door het opnemen van dit voorschrift is niet alleen duidelijk welke informatie dient te worden opgenomen in een meetplan, maar ook waar deze inhoudelijk gezien aan moet voldoen. Op deze wijze is sprake van een zo objectief mogelijk beoordelingskader. Als een meetplan niet voldoet aan deze eisen, is dus sprake van een overtreding van dit voorschrift. In voorschrift D3.3.5 is verder opgenomen hoe meetplannen worden beoordeeld.

- a. Wij dienen altijd op de hoogte te zijn van de aanwezige infrastructuur, zodat wij goed toezicht kunnen houden. Waar in de middelvoorschriften de locatie van de winmiddelen was verankerd in een bijlage bij de vergunning, daar wordt deze informatie nu opgenomen in meetplannen. Verder is een systeembeschrijving van groot belang. Deze geeft niet alleen inzicht in de bedrijfsvoering van Dunea, maar ook in de samenhang tussen de verschillende winmiddelen binnen het beheersgebied van Dunea. Dit alles in relatie tot de gehanteerde bedrijfsvoering. Door een systeembeschrijving ontstaat ook meer inzicht in de door Dunea te behalen doelstellingen zoals opgenomen in voorschrift D3.1.3. Monitoring kan hier dan waar nodig op worden ingericht of aangepast;
- b. Om te kunnen toetsen of een monitoring functioneel wordt uitgevoerd, dienen aanwezige grondwatergevoelige omgevingsbelangen binnen het hydrologische invloedsgebied in het meetplan te worden opgenomen. Wij willen ook kunnen controleren hoe het hydrologische invloedsgebied is bepaald. Per bodemlaag kan sprake zijn van een andere omvang van het hydrologische invloedsgebied. Ook kan de omvang van het gebied waarin sprake kan zijn van een wijziging van de kwel- of inzijingssituatie afwijken van de omvang van het hydrologische invloedsgebied. Hier dient rekening mee te worden gehouden bij de beschouwing van de grondwatergevoelige omgevingsbelangen. Hydrologische invloedsgebieden dienen relatief worst case te worden berekend, zodat de kans dat effecten in de praktijk groter blijken dan berekend relatief klein is;
- c. Om te kunnen toetsen of een monitoring functioneel wordt uitgevoerd, dienen aanwezige oppervlaktewatergevoelige omgevingsbelangen in het meetplan te worden opgenomen op het moment dat wordt verwacht dat binnen het invloedsgebied de waterinfiltratie en/of grondwateronttrekking zouden kunnen leiden tot veranderingen van het oppervlaktewaterpeil of tot fluctuaties van het oppervlaktewaterpeil binnen het betreffende deelgebied;
- d. Het te gebruiken monitoringsmeetnet dient te worden aangegeven en verklaard. Het dient duidelijk te zijn dat het meetnet goed zicht houdt op de aanwezige omgevingsbelangen. Monitoringspeilbuizen dienen op een geschikte plaats te worden geplaatst. Om verstoring te voorkomen, moet een monitoringspeilbuis een minimale afstand van de winmiddelen houden. De benodigde minimale afstand wordt op 5 meter ingeschat, maar hier kan gemotiveerd van worden afgeweken. Indien mogelijk niet voldoende inzicht is in de relatie tussen de in de monitoringspeilbuizen optredende grondwaterstanden/stijghoogten en de effecten (door toedoen van de winning) ter plaatse van de grondwatergevoelige omgevingsbelangen, kan het noodzakelijk worden geacht deze relatie te controleren middels de plaatsing en monitoring van een peilbuis nabij het betreffende belang. Een dergelijke controlepeilbuis dient in het meetplan te worden opgenomen, inclusief een plan van aanpak hoe genoemde relatie zal worden vastgesteld. Verder is het zeker bij wijzigingen van de inrichting en/of bedrijfsvoering van belang dat goed in de gaten wordt gehouden dat in de praktijk optredende effecten niet groter zijn dan op basis van berekeningen mag worden verwacht. In die gevallen kan het monitoren van peilbuizen in de omgeving van toegevoegde waarde zijn, bijvoorbeeld om te bepalen of het hydrologische invloedsgebied eventueel toch reikt tot een omgevingsbelang dat volgens de

berekeningen niet zou worden beïnvloed. Voor deze monitoring zou Dunea gebruik kunnen maken van haar uitgebreide monitoringsmeetnet, maar mogelijk kan het plaatsen en monitoren van een aanvullende peilbuis nodig zijn. In geval van wijziging van inrichting en/of bedrijfsvoering dient in het meetplan te worden aangegeven hoe optredende effecten worden gemonitord en getoetst aan de verwachtingen op basis van berekeningen. Eventuele te gebruiken monitoringspeilbuizen dienen te worden opgenomen in het meetplan;

- e. Indien sprake is van een onder c bedoelde situatie, zal monitoring plaats moeten vinden middels de oppervlaktewaterpeilen in de infiltratieplassen. Daarnaast blijkt in sommige gevallen dat het ook nauwkeuriger is om de invloed van Dunea op de grondwatersituatie bij de omgevingsbelangen te monitoren middels de oppervlaktewaterpeilen in de infiltratieplassen. Indien dit daadwerkelijk zo voorkomt, dient dus daarop te worden gestuurd. Bij oppervlaktewatermonitoring dient wel te worden gelet op de nadelen van deze monitoring: bij verstoppingen kan het peil op orde zijn, maar toch langzaam sprake zijn van verdroging. Verder kunnen er meerdere winmiddelen invloed hebben op de situatie bij een omgevingsbelang. Monitoring van oppervlaktewaterpeilen is dan mogelijk niet de juiste manier, al kan ook worden gedacht aan plaatsing en monitoring van een controlepeilbuis (zie ook onder d). Als laatste kan nog worden opgemerkt dat oppervlaktewaterpeilen afhankelijk kunnen zijn van weefactoren (bijv. stuw), dit kan hinderend werken;
- f. Het is van belang om aan de voorkant alarmwaarden vast te stellen, zodat objectief toezicht kan worden gehouden. De eerste alarmwaarde (L en H) is een waarde waarvan wordt verwacht dat deze in de praktijk niet zal voorkomen in de daarvoor vastgestelde relevante periode. Bij de tweede alarmwaarde (LL en HH) is sprake van een situatie waarbij direct handelen nodig is. Vanwege de belangen van (en de risico's voor) het broeden van vogels aan de oevers van infiltratieplassen is aan het voorschrift een eis toegevoegd dat indien nodig op oppervlaktewaterpeilfluctuaties dient te worden gestuurd. Fluctuaties zijn los van het wenspeil. Hiervoor dient dan in het meetplan een maximale fluctuatie te worden opgenomen. Let op dat alarmwaarden afhankelijk van de aanwezige omgevingsbelangen periode- en/of duurzaam afhankelijk kunnen zijn. Soms is het alleen van belang dat de grondwaterstand gedurende een bepaalde periode in het jaar binnen een bepaalde bandbreedte blijft, voor de rest van het jaar is het aanhouden van een dergelijke bandbreedte dan niet noodzakelijk of kan dan een andere bandbreedte worden aangehouden. Ook kan het voorkomen dat het voor een omgevingsbelang noodzakelijk is dat een bepaalde grondwaterstand niet gedurende een langere periode (duur) wordt bereikt. In dat geval is het van belang dat een alarmwaarde niet langer dan een bepaalde periode wordt overschreden. In het meetplan kan deze periode- en/of duurzaam afhankelijkheid worden meegenomen bij het bepalen van de alarmwaarden. Het is dan wel van groot belang dat in het meetplan deze periode- en/of duurzaam afhankelijkheid voldoende wordt toegelicht. De alarmwaarden worden vastgesteld op basis van modelberekeningen en/of de tijdreeksanalyses van de monitoring. Om de voorgestelde alarmwaarden te kunnen controleren, dienen de gehanteerde randvoorwaarden en uitgangspunten bij modelberekeningen te worden beschreven en waar nodig worden toegelicht;
- g. Soms kan het handiger zijn om monitoring in het meetplan voor een ander deelgebied mee te nemen. We hebben hiervoor opgenomen dat dit kan, maar slechts op het moment dat het daar is geregeld, voordat het in dit meetplan achterwege kan blijven.

D3.3.5

Er dient altijd een (geldend) meetplan te zijn. Bij wijzigingen van het meetplan blijft het oude van kracht tot het nieuwe voldoet aan de gestelde eisen en door ons is beoordeeld. De beoordeling van een meetplan zal door het bevoegd gezag altijd schriftelijk worden bevestigd. Het bevoegd gezag zal de voor het betreffende deelgebied bekende stakeholders (gemeenten, waterschappen, belangenverenigingen), voor zover dit nog niet door vergunninghoudster is gedaan, informeren over het ingediende meetplan. Als een stakeholder vervolgens het meetplan wil ontvangen, dan kan hij ons hierom vragen. Hierbij wegen wij dan wel het belang af dat deze stakeholder heeft bij dit specifieke stuk. Als er sprake is van een (mogelijk) belang, dan sturen wij het meetplan naar de stakeholder. Deze systematiek van toesturen op verzoek passen wij uiteraard niet toe bij stakeholders van wie het belang op voorhand al duidelijk is en waarvan wij weten dat zij de stukken altijd willen ontvangen. Dit zijn bijvoorbeeld gemeenten en waterschappen, maar ook een aantal

belangenverenigingen waarvan het belang waar zij voor opkomen in het hele wingebed van Dunea aanwezig is. Binnengekomen meetplannen zullen direct naar deze partijen worden gestuurd, waarbij wij er wel van uitgaan dat zij zorgvuldig omgaan met (de vertrouwelijkheid van) de stukken.

Indien wij beoordelen dat het meetplan niet voldoet aan de gestelde eisen, dan wordt niet voldaan aan de voorschriften en kunnen wij hier waar nodig op handhaven. Het kan echter ook voorkomen dat wij bij de beoordeling van een meetplan tot de conclusie komen dat deze voldoet aan de gestelde eisen, maar dat een stakeholder van mening is dat dit niet zo is. Indien dit (goed onderbouwd) wordt aangegeven door de stakeholder, hebben wij de mogelijkheid een heroverweging van onze eerdere beoordeling te maken. Indien wij toch van mening blijven dat het meetplan voldoet aan de gestelde eisen, dan staat voor de stakeholders de mogelijkheid open via het handhavingsspoor hiertegen in verweer te gaan middels een verzoek tot handhavend optreden. Wij zullen op basis van een dergelijk verzoek een besluit moeten nemen of wordt overgegaan tot handhaving. Tegen het genomen besluit staat de mogelijkheid van het indienen van bezwaar open.

D3.3.6

Het is van belang dat de waterinfiltraties en grondwateronttrekkingen niet leiden tot grotere effecten dan mag worden verwacht. In de voorschriften D3.3.7 en D3.3.8 zijn al eisen opgenomen over maximale effecten in de vorm van een Laag alarm, Laaglaag alarm, Hoog alarm en Hooghoog alarm. Deze zijn ook opgenomen in de meetplannen. Het zou echter voor kunnen komen dat op een niet in die voorschriften geborgde manier effecten optreden die nadelig zouden kunnen zijn voor de omgeving. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een verandering in de verticale grondwaterstroming of een verandering van de kwaliteit van het grondwater, die ook zouden kunnen leiden tot nadelige effecten op omgevingsbelangen. Om dit te ondervangen is voorschrift D3.3.6 opgenomen, zodat in dergelijke afwijkende gevallen toch kan worden opgetreden door het bevoegde gezag.

D3.3.7

Op het moment dat grondwaterstanden en/of stijghoogten optreden die de in het meetplan opgenomen alarmwaarden onder- of overschrijden, dient actie te worden ondernomen. Er is dan namelijk sprake van een situatie die onder normale omstandigheden niet wordt verwacht of, in het ergste geval, van een situatie waarbij omgevingsbelangen (mogelijk) worden geschaad. In het laatste geval, waarvan sprake is als een Laaglaag alarmwaarde wordt onderschreden of een Hooghoog alarmwaarde wordt overschreden, is spoedig handelen vereist. Om deze reden moet Dunea bij een constatering hiervan direct alle mogelijke maatregelen nemen om te zorgen dat de grondwaterstanden en/of stijghoogten weer dalen (tot onder het Hooghoog alarm) of stijgen (tot boven het Laaglaag alarm). Daarnaast moet Dunea direct melding van de situatie bij de Omgevingsdienst Haaglanden doen. Hierdoor kunnen wij ook direct beoordelen welke maatregelen nodig zijn en waar nodig aanvullende maatregelen opleggen.

In het geval dat sprake is van een onderschrijding van Laaglaag alarmwaarde of een overschrijding van een Hooghoog alarmwaarde, en op basis van een eerste onderzoek wordt geconcludeerd dat hierdoor mogelijk een omgevingsbelang wordt geschaad, zal het bevoegd gezag de voor het betreffende deelgebied en omgevingsbelang bekende stakeholders (gemeenten, waterschappen, belangenverenigingen) hierover informeren en gewenste informatie toezenden. Een eventueel op basis van de overtreding door ons genomen besluit zal eveneens in afschrift worden toegezonden naar deze stakeholders. Voor stakeholders bestaat de mogelijkheid tegen een dergelijk besluit in bezwaar te gaan.

Er zal met enige regelmaat onderhoud worden uitgevoerd door Dunea. Dit kan onderhoud zijn aan de onttrekkingsputten of infiltratieplassen, maar ook aan bijvoorbeeld de aanvoerleiding van voorgezuiverd rivierwater naar de infiltratieplassen. Onderhoud dient zo veel als mogelijk te worden uitgevoerd op een manier -en in een periode- die zo min mogelijk negatieve effecten op omgevingsbelangen veroorzaakt. Dat betekent bijvoorbeeld dat onderhoud zo min mogelijk in het broedseizoen dient te worden uitgevoerd en dat de bedrijfsvoering tijdens onderhoud zo veel mogelijk dient te zijn gericht op het beperken van

grondwaterstandsverlagingen of -verhogingen. Mocht het toch onvermijdelijk blijken dat bij (voorzien) onderhoud alarmwaarden zullen worden over- of onderschreden, dan zal niet worden voldaan aan het voorschrift en dient dit zo vroegtijdig mogelijk te worden gemeld. Bij voorzien onderhoud betekent dit het melden vooraf, waarbij de noodzaak van het onderhoud in de betreffende periode aannemelijk dient te worden gemaakt. Er dient dan tevens te worden aangegeven welke maatregelen worden genomen om de over- of overschrijdingen van alarmwaarden zoveel als mogelijk te beperken (zowel in mate als in duur). Indien wij hiertoe aanleiding zien, kunnen wij aanvullende maatregelen opleggen. In een uiterste geval kunnen wij, als wij de gevolgen onacceptabel vinden, handhavend optreden. Ook hier geldt dat een eventueel op basis van de (verwachte) overtreding door ons genomen besluit in afschrift zal worden toegezonden naar de stakeholders.

In het geval van een onderschrijding van de Laag alarmwaarde of een overschrijding van de Hoog alarmwaarde is weliswaar sprake van een onverwachte situatie, maar is nog geen sprake van het (mogelijk) schaden van een omgevingsbelang. Er is dan geen sprake van spoed, maar Dunea moet dan wel onderzoeken wat de oorzaak is van de geconstateerde afwijking. Daarnaast moet ook in de gaten gehouden worden of de grondwaterstand of stijghoogte nog verder zal dalen of stijgen en of de kans bestaat dat de Laaglaag alarmwaarde alsnog zal worden onderschreden of de Hooghoog alarmwaarde alsnog zal worden overschreden. In het laatste geval dienen maatregelen te worden genomen om dit waar mogelijk te voorkomen. Dunea moet ons informeren over de betreffende situatie en de te nemen of genomen maatregelen. Omdat in dat geval geen sprake is van een spoedeisend belang, is hiervoor een termijn van twee weken opgenomen.

Los van de peilbuizen waar alarmwaarden aan worden gekoppeld, zullen mogelijk ook controlepeilbuizen bij omgevingsbelangen worden geplaatst en zullen vooral bij wijzigingen van de inrichting en/of bedrijfsvoering ook peilbuizen worden gebruikt om te verifiëren of de hydrologische effecten op de omgeving niet groter zijn dan op basis van de effectberekeningen zou mogen worden verwacht. Aan die peilbuizen zijn geen alarmwaarden gehangen, maar de resultaten van de monitoring hiervan zijn wel degelijk relevant voor het bewaken van effecten op de omgeving. Indien uit monitoring van deze peilbuizen blijkt dat sprake is van afwijkende meetresultaten, dient ook dit te worden onderzocht (waarbij onder andere dient te worden beschouwd of de afwijkende resultaten het gevolg zijn van de bedrijfsvoering van Dunea) en dienen wij hiervan op de hoogte te worden gesteld. Hiervoor is een termijn van acht weken opgenomen. Op basis van deze gegevens zal (onder andere) worden getoetst of een eventuele wijzigingsmelding en een ingediend meetplan wel voldoen aan de vereisten en of een aanpassing hiervan nodig en mogelijk is. Indien blijkt dat een wijziging onder een wijzigingsmelding toch een negatief effect op een omgevingsbelang veroorzaakt, dan zijn alsnog mitigerende maatregelen nodig of dient alsnog een wijzigingsvergunning te worden aangevraagd en verkregen.

D3.3.8

Op het moment dat oppervlaktewaterpeilen of oppervlaktewaterpeilfluctuaties optreden die de in het meetplan opgenomen alarmwaarden onder- of overschrijden, dient actie te worden ondernomen. Er is in dat geval namelijk sprake van een situatie die onder normale omstandigheden niet wordt verwacht of, in het ergste geval, van een situatie waarbij omgevingsbelangen (mogelijk) worden geschaad. In het laatste geval, waarvan sprake is als een Laaglaag alarmwaarde wordt onderschreden, een Hooghoog alarmwaarde of een maximale fluctuatie wordt overschreden, is spoedig handelen vereist. Om deze reden moet Dunea bij een constatering hiervan direct alle mogelijke maatregelen nemen om te zorgen dat de oppervlaktewaterpeilen weer dalen (tot onder het Hooghoog alarm) of stijgen (tot boven het Laaglaag alarm) of de oppervlaktewaterpeilfluctuatie weer binnen de maximale bandbreedte komt. Daarnaast moet Dunea direct melding van de situatie bij ons doen. Hierdoor kunnen wij ook direct beoordelen welke maatregelen nodig zijn en waar nodig aanvullende maatregelen opleggen.

In het geval dat sprake is van een onderschrijding van een Laaglaag alarmwaarde of een overschrijding van een Hooghoog alarmwaarde, en op basis van een eerste onderzoek wordt geconcludeerd dat hierdoor

mogelijk een omgevingsbelang wordt geschaad, zal het bevoegd gezag de voor het betreffende deelgebied en omgevingsbelang bekende stakeholders (gemeenten, waterschappen, belangenverenigingen) hierover informeren en gewenste informatie toezenden. Een eventueel op basis van de overtreding door ons genomen besluit zal eveneens in afschrift worden toegezonden naar deze stakeholders. Voor stakeholders bestaat de mogelijkheid tegen een dergelijk besluit in bezwaar te gaan.

In het geval van een onderschrijding van de Laag alarmwaarde of een overschrijding van de Hoog alarmwaarde is weliswaar sprake van een onverwachte situatie, maar is nog geen sprake van het (mogelijk) schaden van een omgevingsbelang. Er is dan geen sprake van spoed, maar Dunea moet dan wel onderzoeken wat de oorzaak is van de geconstateerde afwijking. Daarnaast moet ook in de gaten gehouden worden of het oppervlaktewaterpeil nog verder zal dalen of stijgen en of de kans bestaat dat de Laaglaag alarmwaarde alsnog zal worden onderschreden of de Hooghoog alarmwaarde alsnog zal worden overschreden. In het laatste geval dienen maatregelen te worden genomen om dit waar mogelijk te voorkomen. Dunea moet ons informeren over de betreffende situatie en de te nemen of genomen maatregelen. Omdat in dit geval geen sprake is van een spoedeisend belang, is hiervoor een termijn van twee weken opgenomen.

D3.3.9

Middels deze wijzigingsvergunning zal gaan worden gewerkt met doelvoorschriften, wat betekent dat zal worden toegezien op de optredende effecten. Dit betekent dat zowel de winmiddelen als monitoringsvoorzieningen geschikt moeten zijn om volgens de nieuwe methodiek te werken. Om de optredende effecten goed te kunnen monitoren, is Dunea al bezig om het grondwater- en oppervlaktewatermonitoringsmeetnet uit te breiden en te updaten. Voor de nieuwere monitoringspunten zal geen jarenlange meetreeks beschikbaar zijn op het moment van inwerkingtreding van deze wijzigingsvergunning. Tevens zal vergunninghoudster nog nader onderzoek gaan doen naar de effecten die de diepe winningen (ook een aantal noodwinningen) kunnen hebben op de freatische grondwaterstanden. Ondanks dat de verwachting is dat vergunninghoudster veel inzicht heeft in de te verwachten grondwaterstanden en oppervlaktewaterpeilen en -fluctuaties ter plaatse van (ondiepe) meetpunten, valt niet uit te sluiten dat ook bij reguliere bedrijfsvoering gestelde alarmwaarden worden over- of onderschreden. De eerste vijf jaar nadat de wijzigingsvergunning in werking is getreden worden daarom voor wat betreft de werking van alarmwaarden en de meetplannen nog gezien als een pilotperiode. Als er sprake is van een over- of onderschrijding van alarmwaarden en/of maximale fluctuaties van de oppervlaktewaterpeilen, en vergunninghoudster nadrukkelijk kan aantonen dat dit niet komt door (een wijziging van) de bedrijfsvoering, dan mogen middels een wijziging van een meetplan deze alarmwaarden en/of fluctuaties worden aangepast. Er is op dat moment dan ook geen overtreding van de voorschriften D3.3.7 en D3.3.8.

Ter verduidelijking geven wij over het bovenstaande een aantal voorbeelden. In het eerste voorbeeld wordt een nieuwe peilbuis geplaatst ten behoeve van de monitoring van de effecten. Omdat het een nieuwe peilbuis betreft, is er geen langjarige meetreeks. Op basis van modelberekeningen wordt een verwachting van de fluctuatie van grondwaterstanden ter plaatse van de peilbuis in de vorm van alarmwaarden in het meetplan opgenomen. Op het moment dat de peilbuis in gebruik is genomen, blijkt dat onder omstandigheden (bijvoorbeeld periode van droogte of neerslagoverschot) de grondwaterstand meer fluctueert dan op basis van de modelberekeningen is aangenomen. De gemeten grondwaterstanden in de peilbuizen in de omgeving blijven echter wel binnen de verwachte fluctuaties, de effecten op de omgeving zijn dus niet groter dan mag worden verwacht. Dunea komt er op basis van onderzoek achter dat ter plaatse een lokale scheidende laag net onder de peilbuis aanwezig is, waardoor de grondwaterstanden anders reageren dan werd verwacht. In dergelijke gevallen zou Dunea de alarmwaarden in het meetplan kunnen aanpassen, zodat deze kloppen met de daadwerkelijk optredende situatie ter plaatse en vooral ook in de omgeving.

In het tweede voorbeeld gaan we uit van twee peilbuizen: een peilbuis vlakbij de winning waarvoor alarmwaarden zijn vastgesteld en een controlepeilbuis ter plaatse van een omgevingsbelang. Uit monitoringsresultaten blijkt dat de grondwaterstanden en fluctuaties in de peilbuis vlakbij de winning zich

anders verhouden tot de grondwaterstanden en fluctuaties in de controlepeilbuis. In dat geval is het van groot belang dat alarmwaarden hierop worden aangepast, zodat de effecten op omgevingsbelangen door de winning van Dunea beter kunnen worden bewaakt.

D3.3.10

Zie de definitie van 'calamiteiten' zoals opgenomen in de begrippenlijst in deze beschikking. Wij zijn van mening dat alle situaties die redelijkerwijs kunnen worden voorkomen door Dunea niet vallen onder de noemer calamiteiten. Leidingbreuken en innamestops door vervuiling op de rivier worden bijvoorbeeld wel beschouwd als calamiteit. Hierbij dient de kanttekening te worden gemaakt dat geen sprake is van een calamiteit op het moment dat sprake is van structureel achterstallig onderhoud en dit heeft geleid tot een situatie waarbij geen of minder water kan worden geïnfiltreerd of onttrokken.

In het geval van een calamiteit dient dit zo snel mogelijk, maar in ieder geval binnen twee werkdagen, bij ons te worden aangegeven. Bij calamiteiten gelden gewoon de voorschriften D3.3.7 en D3.3.8, wat betekent dat Dunea dan alle redelijkerwijs mogelijke maatregelen moet nemen om schade aan de omgeving te voorkomen. Hier kan dan door het bevoegd gezag over worden geoordeeld. Waar nodig kunnen aanvullende maatregelen worden opgelegd.

D3.3.11

Behalve calamiteiten bestaan ook onvoorziene omstandigheden, waar Dunea geen grip op heeft. Dit betreffen dan vaak externe partijen die buiten het wingebed en niet ten bate van de infrastructuur van Dunea werkzaamheden uitvoeren. Denk aan een ProRail of een gemeente die werkzaamheden gaan uitvoeren aan een weg of spoor, waardoor de aanvoerleiding infiltratiewater buiten gebruik moet. Dunea heeft dan vaak geen invloed op het moment dat werkzaamheden worden uitgevoerd. Dergelijke situaties worden zo spoedig mogelijk door Dunea aan de Omgevingsdienst Haaglanden gemeld, zodat wij in gesprek kunnen met partijen om te bezien welke maatregelen mogelijk zijn om nadelige gevolgen voor de omgeving zoveel mogelijk te voorkomen of beperken.

D3.4.1

Om verschillende redenen kan de wens of noodzaak ontstaan om wijzigingen aan de winmiddelen door te voeren of de bedrijfsvoering aan te passen. Voorbeelden zijn het vervangen van een defecte onttrekkingsput en het verplaatsen van onttrekkingsputten ten behoeve van natuurbehoud of -ontwikkeling, maar ook het optimaliseren van de winning kan een reden zijn wijzigingen aan te brengen. Dergelijke wijzigingen kunnen worden toegestaan op het moment dat wordt aangetoond dat de effecten door toedoen van de wijziging niet leiden tot nadelige effecten op de dan geldende omgevingsbelangen, óf dat voldoende wordt gecompenseerd. Dit dient te blijken uit een melding, waarbij een onderzoeksrapport dient te worden overgelegd. In het voorschrift staat aangegeven aan welke voorwaarden het onderzoek dient te voldoen, zodat objectief kan worden getoetst of de beoogde wijziging voldoet aan de criteria voor een melding.

In het voorschrift zijn tevens de gedefinieerde wijzigingen opgesomd die mogelijk in aanmerking kunnen komen voor het wijzigen met een melding. Hierbij willen wij wel benadrukken dat een melding alleen mogelijk is indien is aangetoond dat dit geen negatieve effecten veroorzaakt op de op dat moment geldende omgevingsbelangen (zie voorschrift D3.4.2). Wij beseffen dat de kans, dat de aanleg van bijvoorbeeld een nieuwe infiltratieplas binnen een melding mogelijk is, zeer klein is, maar omdat niet uit te sluiten is dat een plas wordt aangelegd op een plaats waarbij geen omgevingsbelangen worden geschaad, is dit wel gewoon als optie opgenomen. Wijzigingen die hierboven niet staan vermeld, kunnen niet onder een melding. Hiervoor is dan een wijziging van de vergunning noodzakelijk.

Behalve voor bepaalde fysieke wijzigingen aan de infiltratie- en of onttrekkingsinrichting is ook voor het wijzigen van de locatie (bron) waar het oppervlaktewater uit wordt gewonnen, opgenomen dat in bepaalde gevallen een wijzigingsmelding dient te worden gedaan. Dit is vooral het geval op het moment dat het betreffende oppervlaktewater (na voorzuivering) van significant mindere kwaliteit is. Een gemiddelde

concentratietoename van 5 % van één van parameters zoals opgenomen in de geldende wet- en regelgeving voor infiltratie van oppervlaktewater in de bodem (op dit moment is dat het lb) is gehanteerd als grens voor het doen van een wijzigingsmelding. Het voorschrift verwijst hier in algemene zin naar de in geldende wet- en regelgeving opgenomen kwaliteitseisen voor het infiltreren van oppervlaktewater in de bodem (op dit moment dus het lb). Om te voorkomen dat de verwijzing in de toekomst bij wetswijzigingen niet meer klopt, wordt in het algemeen verwezen naar geldende wet- en regelgeving.

In het geval van oppervlaktewater (na zuivering) van significant mindere kwaliteit dient eerst te worden onderzocht wat de mogelijke gevolgen van het infiltreren kunnen zijn op omgevingsbelangen. Op het moment dat Dunea zorgt voor een adequate voorzuivering, en de kwaliteit hiermee niet achteruitgaat ten opzichte van het huidige infiltratiewater, dan is een melding niet nodig. Als laatste benadrukken wij dat in alle gevallen dient te worden voldaan aan voorschrift D3.3.2: de kwaliteit van het infiltratiewater dient altijd te voldoen aan de in wet- en regelgeving gestelde normen.

Op het moment dat een onttrekkings- of infiltratieput moet worden verplaatst (vaak als de putten aan vervanging toe zijn), dan vindt deze verplaatsing vaak zo dicht mogelijk bij de bestaande put plaats. Hierdoor zullen de effecten van de onttrekking of infiltratie niet (significant) wijzigen. Het indienen van een melding en een bijbehorend onderzoek heeft dan geen toegevoegde waarde. Om deze reden is in het voorschrift opgenomen dat op het moment dat een onttrekkings- of infiltratieput wordt verplaatst tot een afstand van minder dan tien meter van de oorspronkelijke locatie, een melding als bedoeld in het voorschrift niet nodig is. We benadrukken dat de verplichting om ons te informeren over de start van de werkzaamheden, zoals bedoeld in voorschrift D3.2.2, onverminderd blijft gelden.

D3.4.2

Indien een wijzigingsmelding niet voldoet aan de in voorschrift D3.4.1 en D3.4.2 genoemde eisen (hetzij door een te groot effect, hetzij door onvolledigheid van de melding), dan wordt niet voldaan aan de voorschriften en kunnen wij hier waar nodig op handhaven. De beoogde wijziging kan dan niet worden geëffectueerd. Er dient dan voor de beoogde wijziging een wijzigingsvergunning te worden aangevraagd om alsnog deze wijziging (mogelijk) te mogen doorvoeren. Uiteraard wil het indienen van een vergunningaanvraag nog niets zeggen over de vergunbaarheid.

Het bevoegd gezag zal de voor het betreffende deelgebied bekende stakeholders (gemeenten, waterschappen, belangenverenigingen), voor zover dit nog niet door vergunninghoudster is gedaan, informeren over de ingediende wijzigingsmelding. Als een stakeholder vervolgens de wijzigingsmelding wil ontvangen, dan kan hij ons hierom vragen. Hierbij wegen wij dan wel het belang af dat deze stakeholder heeft bij dit specifieke stuk. Als er sprake is van een (mogelijk) belang, dan sturen wij de wijzigingsmelding naar de stakeholder. Deze systematiek van toesturen op verzoek passen wij uiteraard niet toe bij stakeholders van wie het belang op voorhand al duidelijk is en van wie wij weten dat zij de stukken altijd willen ontvangen. Dit zijn bijvoorbeeld gemeenten en waterschappen, maar ook een aantal belangenverenigingen waarvan het belang waar zij voor opkomen in het hele wingebed van Dunea aanwezig is. Binnengekomen wijzigingsmeldingen zullen direct naar deze partijen worden gestuurd, waarbij wij er van uitgaan dat zij zorgvuldig omgaan met (de vertrouwelijkheid van) de stukken.

Het kan ook voorkomen dat wij bij de beoordeling van een wijzigingsmelding tot de conclusie komen dat deze voldoet aan de gestelde eisen, maar dat een stakeholder van mening is dat dit niet zo is. Indien dit (goed onderbouwd) wordt aangegeven door de stakeholder, hebben wij de mogelijkheid een heroverweging van onze eerdere beoordeling te maken. Indien wij toch van mening blijven dat de wijzigingsmelding voldoet aan de gestelde eisen, dan staat voor de stakeholders de mogelijkheid open via het handhavingsspoor hiertegen in verweer te gaan middels een verzoek tot handhavend optreden. Wij zullen op basis van een dergelijk verzoek een besluit moeten nemen of wordt overgegaan tot handhaving. Tegen het genomen besluit staat de mogelijkheid van het indienen van bezwaar open.

Zoals vermeld moet uit een ingediende wijzigingsmelding blijken dat een beoogde wijziging niet leidt tot negatieve effecten op de op dat moment aanwezige omgevingsbelangen. Het komt echter in projecten (bijvoorbeeld herinrichting natuur) ook voor dat compensatie plaatsvindt. In die gevallen is het van belang dat de benodigde toetsing in het kader van de betreffende wetgeving (bijvoorbeeld Wet natuurbescherming) heeft plaatsgevonden en/of onherroepelijke vergunningen in dat kader zijn verleend, voordat een wijzigingsmelding wordt ingediend. Een eis tot deze volgorde is opgenomen in voorschrift D3.5.1.

Genoemde compensatie van negatieve effecten op omgevingsbelangen kan ook plaatsvinden ter plaatse van andere deelgebieden. Dit betekent dat in dat geval voor beide deelgebieden tegelijk een integrale afweging moet worden gemaakt. Meldingen (en eventueel aangepaste meetplannen) dienen in dat geval voor beide deelgebieden gelijktijdig te worden ingediend en beoordeeld.

D3.4.3

Bij iedere wijzigingsmelding dient goed te worden beschouwd in hoeverre vanwege de wijziging van de winning een aanpassing van de monitoring (en dus het meetplan) benodigd is. Dit kan betekenen het opnieuw bepalen van alarmwaarden of maximale oppervlaktewaterpeilfluctuaties, maar eventueel ook het plaatsen van nieuwe monitoringspeilbuizen, oppervlaktewaterpeilpunten of controlepeilbuizen. Een dergelijke beschouwing wordt door Dunea uitgevoerd en gerapporteerd, waarbij het bevoegd gezag beoordeelt of nog aan gestelde eisen wordt voldaan.

D3.5.1 en D3.5.2

Ook voor wat betreft natuurbelangen mogen wijzigingen van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie en wijzigingen van een meetplan niet leiden tot nadelige effecten. Het is bij dergelijke wijzigingen van belang te toetsen aan de natuurwaarden die op dat betreffende moment in het gehele beïnvloedingsgebied van de betreffende grondwateronttrekking en/of waterinfiltratie aanwezig zijn.

In de huidige bedrijfsvoering (nul-situatie) kan het zo zijn dat er een negatief effect is op omgevingsbelangen. Omdat hier sprake is van een bestaand recht op basis van de eerdere (en vigerende) vergunningen, kan vanwege het omzetten van de huidige middelvoorschriften naar doelvoorschriften nu niet zomaar worden geëist dat voor de nul-situatie ineens moet worden getoetst op negatieve effecten op omgevingsbelangen. Bij iedere wijziging van de onttrekking en/of infiltratie dient dit uiteraard wel te gebeuren. Mocht Dunea zichzelf vrijwillig middels een meetplan strengere eisen opleggen, dan is dat uiteraard wel mogelijk. Er zal dan ook worden getoetst op het nieuwe meetplan. Bij een eventueel volgend meetplan of volgende wijziging, kan Dunea dan niet zonder meer terugvallen op een eerdere (meer nadelige) situatie en zal worden getoetst op de dan in het meetplan opgenomen situatie.

Bij wijzigingen van de grondwateronttrekking en/of waterinfiltratie is vaak een natuurtoets nodig en mogelijk ook een ontheffing of vergunning in het kader van natuurwetgeving. Op dit moment is dat de Wet natuurbescherming. In dergelijke gevallen wordt in het kader van deze natuurwetgeving al getoetst of de mogelijke gevolgen voor natuurbelangen acceptabel worden geacht. Een beschouwing van hydrologische effecten is hier een onderdeel van. Een wijzigingsmelding of een wijziging van een meetplan mag pas worden gedaan op het moment dat een dergelijke toetsing heeft plaatsgevonden en benodigde vergunningen of ontheffingen onherroepelijk zijn. Er is dan al door meerdere ter zake kundige partijen (bijvoorbeeld het bevoegd gezag en de opsteller van de ingediende natuurrapporten) naar de gevolgen voor natuurbelangen gekeken en stakeholders op dit gebied zijn dan ook al geïnformeerd en betrokken en hebben de mogelijkheid gehad in verweer te gaan tegen de door het bevoegd gezag genomen besluiten.

In enkele gevallen hoeft bij (geringe) wijzigingen van de grondwateronttrekking en/of infiltratie (bijvoorbeeld bij het herplaatsen van een bron) geen natuurtoets te worden uitgevoerd en hoeft ook geen ontheffing of vergunning in het kader van natuurwetgeving te worden verkregen. Dergelijke wijzigingen worden geschaard onder de term 'huidig gebruik' in het Natura 2000 beheerplan (hierna: Nbp). In die gevallen kan dan (gezien de te verwachten geringe effecten) direct een wijzigingsmelding bij ons worden ingediend. Er dient dan

echter onverminderd met een onderzoek te worden aangetoond dat de beoogde wijzigingen daadwerkelijk geen negatief effect hebben op omgevingsbelangen. Waar nodig zullen wij deskundig advies inwinnen bij het bevoegd gezag voor natuurwetgeving. Dit advies zullen wij betrekken bij onze beoordeling.

D3.5.3

Om op een zo objectief mogelijke manier natuurbelangen te kunnen beschermen, zal bij een wijzigingsmelding of wijziging van een meetplan worden getoetst aan in wet- en regelgeving of beleid opgenomen grondwatergevoelige of oppervlaktewatergevoelige natuur. Het betreft hier dan natuur, gevoelig voor grondwaterstandswijzigingen, grondwaterstandsfluctuaties, wijzigingen van de chemische en (micro)biologische grondwaterkwaliteit, oppervlaktewaterpeilwijzigingen, oppervlaktewaterpeilfluctuaties en/of wijzigingen van de chemische en (micro)biologische oppervlaktewaterkwaliteit.

Op basis van Europese regelgeving worden door een aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebieden aangewezen. De gebieden Solleveld & Kapittelduinen en Meijendel & Berkheide zijn dergelijke Natura 2000-gebieden. In een aanwijzingsbesluit worden tevens voor het betreffende gebied habitatrichtlijntypen, habitatrichtlijnsoorten en vogelrichtlijnsoorten vastgesteld. Indien uit Europese profielen voor deze typen en soorten blijkt dat ze als grondwatergevoelig en/of oppervlaktewatergevoelig (aanduiding 'gevoelig' of 'supergevoelig') kunnen worden beschouwd, dan worden deze -voor zover aanwezig in het beïnvloedingsgebied van de activiteit- meegenomen bij een wijzigingsmelding of een wijziging van een meetplan. Dit geldt ook voor habitat- en vogelrichtlijnsoorten die zelf niet direct grondwatergevoelig en/of oppervlaktewatergevoelig zijn, maar waarvan de habitat waar ze zijn gevestigd dat wel is. Voorbeelden van grondwatergevoelige en/of oppervlaktewatergevoelige habitatrichtlijntypen zijn vochtige duinvalleien (H2190) en kranswierwateren (H3140). De nauwe korfslak en kamsalamander zijn voorbeelden van habitatrichtlijnsoorten die als grondwatergevoelig en/of oppervlaktewatergevoelig worden beschouwd. Als laatste is de roerdomp een voorbeeld van een grondwatergevoelige en/of oppervlaktewatergevoelige vogelrichtlijnsoort.

Voor ieder Natura 2000-gebied wordt een Nbp vastgesteld. Een Nbp is een beleidskader voor het provinciale natuurbeleid. Een Nbp is geen doel op zich maar een middel om in een bepaald gebied, beheerd ten behoeve van het natuurbehoud, bepaalde doelstellingen (in verband met onder andere ecologie, bosbeheer, landschap, cultuurhistorie, recreatie) te realiseren. Het Nbp bevat een gedetailleerde beschrijving van de bestaande toestand en een verzameling van de nodige terreininformatie, op basis waarvan natuurdoelstellingen en hierbij passende beheermaatregelen worden geformuleerd. Indien in een Nbp natuurdoelstellingen en hierbij passende beheermaatregelen zijn geformuleerd die betrekking hebben op grondwatergevoelige en grondwaterkwaliteitsgevoelige natuur, dan wordt hier bij wijzigingsmeldingen en meetplannen op getoetst. Op het moment dat in een Nbp ook toekomstige natuur is opgenomen, is dat ook een toetsingskader.

Bij wijzigingen van de grondwateronttrekking en/of waterinfiltratie is vaak een natuurtoets nodig en mogelijk ook een ontheffing of vergunning in het kader van natuurwetgeving. Op dit moment is dat de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). Op grond van de voorschriften D3.5.1 en D3.5.2 moet een dergelijke toets zijn uitgevoerd voordat een wijzigingsmelding kan worden gedaan. Benodigde ontheffingen of vergunningen moeten onherroepelijk zijn. Op deze manier is voorafgaand aan een wijzigingsmelding voor alle partijen duidelijk welke (grondwatergevoelige) natuurbelangen aanwezig zijn en welke maatregelen dienen te worden genomen ter bescherming van deze belangen. De verplichting ontheffing- en vergunningverlening in het kader van de Wnb af te moeten wachten, is een vangnet voor natuur die niet op de eerder genoemde gronden worden aangeduid als grondwatergevoelig of oppervlaktewatergevoelig, maar die in dat specifieke geval wel (mogelijk) bescherming nodig hebben. Hierbij kan worden gedacht aan niet in het aanwijzingsbesluit opgenomen soorten, die wel vallen onder de bescherming van hoofdstuk 3 van de Wnb. Voorbeelden hiervan zijn de rugstreepad en de zandhagedis. Ook in het geval van dusdanige grote effecten op habitatrichtlijntypen die niet zijn aangeduid als grondwatergevoelig of oppervlaktewatergevoelig, dat toch sprake is van (mogelijk) nadelige gevolgen, is vergunningverlening in het kader van de Wnb een

vangnet. Indien sprake is van een (mogelijk) nadelig effect worden alle belangen meegewogen bij de vergunning- en ontheffingsverlening in het kader van de Wnb. In een dergelijke vergunning of ontheffing kunnen eisen worden opgenomen ter bescherming van natuurbelangen. Deze eisen, alsmede de uitgangspunten van de vergunning- of ontheffingsaanvraag in het kader van de Wnb worden dan meegenomen bij een wijzigingsmelding of een wijziging van een meetplan.

Naast het Nbp kunnen er op grond van ander provinciaal natuurbelang ook overige plannen als beleid zijn vastgesteld. Denk hierbij aan beleid dat is vastgesteld naar aanleiding van het Natuurnetwerk Nederland. Indien in een vastgesteld beleidsplan overige natuurdoelstellingen en hierbij passende beheermaatregelen zijn geformuleerd die betrekking hebben op grondwatergevoelige en grondwaterkwaliteitsgevoelige natuur, dan wordt ook hier bij wijzigingsmeldingen en meetplannen op getoetst. Op het moment dat in een dergelijk plan ook toekomstige natuur is opgenomen, is dat ook een toetsingskader.

D3.5.4

Als grondwatergevoelige of oppervlaktewatergevoelige natuur aanwezig is, dient op voorhand duidelijk te zijn hoe (mogelijke) effecten dienen te worden getoetst. Voor wat betreft grondwatergevoelige habitattypen bestaat het voornemen in de toekomst in Nbp's grondwaterregimes vast te stellen. Op basis van deze grondwaterregimes kan dan worden beoordeeld of er door toedoen van de (wijziging van) de onttrekking en infiltratie (mogelijk) nadelige gevolgen plaats kunnen vinden voor de aanwezige grondwatergevoelige natuur. Een eventuele monitoring kan hier dan ook op worden ingericht.

In de huidige Nbp's zijn (nog) geen grondwaterregimes opgenomen. Er zijn ook geen wettelijk of landelijk vastgestelde grondwaterregimes voor grondwatergevoelige natuur vastgesteld. Wel zijn er meerdere onderzoeksrapporten beschikbaar, waarin grondwaterregimes voor bepaalde habitattypen zijn opgenomen. Deze zijn echter niet geheel eenduidig over de te hanteren grondwaterregimes. Om deze reden is in het voorschrift opgenomen dat, op het moment dat er geen grondwaterregimes zijn opgenomen in het vastgestelde aanwijzingsbesluit van de Natura 2000-gebieden, het Natura 2000 beheerplan, eventuele plannen op grond van ander provinciaal natuurbelang en/of in een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming, Dunea in een wijzigingsmelding onderbouwd aangeeft, welk grondwaterregime (op basis van welk onderzoek) zij wil gaan hanteren bij de toetsing van de effecten en eventueel bij het opstellen van een meetplan. Om een goed oordeel te kunnen vellen over het beoogde grondwaterregime in relatie tot de natuurbelangen, wordt het bevoegd gezag voor de natuurwetgeving (op dit moment Wnb) bij de beoordeling betrokken. Dat bevoegd gezag heeft de specifieke kennis in huis en zal bij een wijziging ook op een eerder moment in veel gevallen al een natuurtoets voor dezelfde activiteit hebben gedaan of hiervoor een vergunning of ontheffing hebben verleend.

Een voor een deelgebied en/of habitatype geldend grondwaterregime dient overigens nog wel te worden 'vertaald' naar de situatie ter plaatse van de peilbuizen of infiltratieplassen. Op welk peil dient daar te worden gestuurd om er voor te zorgen dat in ieder geval niet door toedoen van Dunea een negatieve invloed op deze natuur ontstaat? Dit dient onderdeel te zijn van de beschouwing en dient derhalve terug te komen bij wijzigingsmeldingen en/of (gewijzigde) meetplannen.

D3.5.5

Als grondwaterkwaliteitsgevoelige natuur of oppervlaktewaterkwaliteitsgevoelige natuur aanwezig is, dient op voorhand duidelijk te zijn hoe (mogelijke) effecten dienen te worden getoetst. In het vastgestelde aanwijzingsbesluit van de Natura 2000-gebieden, het Npb, eventuele plannen op grond van ander provinciaal natuurbelang en/of in een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming kunnen eisen of randvoorwaarden voor grondwaterkwaliteit en oppervlaktewaterkwaliteit worden opgenomen. Op basis van deze specifieke eisen kan dan worden beoordeeld of er door toedoen van de (wijziging van de) onttrekking en infiltratie (mogelijk) nadelige gevolgen plaats kunnen vinden voor de aanwezige grondwaterkwaliteitsgevoelige oppervlaktewaterkwaliteitsgevoelige natuur. Een eventuele monitoring kan hier dan ook op worden ingericht.

D3.6.1

Als voor grondwateroverlast en/of -onderlast gevoelige bebouwing en/of grondwatergevoelige objecten aanwezig zijn, dient op voorhand duidelijk te zijn hoe dient te worden getoetst. Burgers en bedrijven zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor de gevolgen van overtollig grondwater of een lage grondwaterstand. Artikel 3.6 van de Waterwet bevat de gemeentelijke zorgplicht voor het in het openbaar gemeentelijke gebied treffen van maatregelen om structurele nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. In het gemeentelijk rioleringsplan (hierna: GRP), maar mogelijk ander gemeentelijk beleid, geeft de gemeente aan hoe invulling wordt gegeven aan de grondwaterzorgplicht, bijvoorbeeld wanneer sprake is van 'structureel', wat doelmatig is, enzovoorts. In de GRP hanteren gemeenten ontwateringsniveaus. Mogelijk worden ook andere criteria in het GRP of ander beleid opgenomen. Hierdoor ontstaat voor deze gebieden een objectief toetsingscriterium. Voor locaties die buiten deze gebieden zijn gelegen, ontbreken een in beleid vastgesteld ontwateringsniveau of andere toetsingscriteria. Voor deze locaties dient in bovengenoemde gevallen door Dunea specifiek onderzoek te worden gedaan naar aanwezige belangen die gevoelig zijn voor grondwateroverlast en/of -onderlast. Op de inhoud van een dergelijk onderzoek en de criteria waaraan wordt getoetst, wordt nader ingegaan in voorschrift D3.6.2 (inclusief toelichting).

Omdat wet- en regelgeving en beleid in de toekomst naar verwachting (onder andere door de komst van de Omgevingswet) zullen gaan veranderen, verwijzen wij in het voorschrift niet letterlijk naar de huidige wet- en regelgeving en het beleid, maar naar geldende wet- en regelgeving en beleid in het algemeen. Hiermee wordt voorkomen dat bij dergelijke wijzigingen de waterwetvergunning niet meer klopt en moet worden aangepast.

D3.6.2

In het GRP worden over het algemeen ontwateringsniveaus voor verschillende gebieden opgenomen. Van alle bebouwing en/of objecten binnen de invloed van de ontwateringsniveaus van de gemeente mag worden verwacht dat door eigenaren zelf wordt ingespeeld op deze ontwateringsniveaus. Het is in dergelijke gevallen van belang dat een wijziging van de grondwateronttrekking en/of waterinfiltraties niet zal leiden tot een negatieve beïnvloeding van deze ontwateringsniveaus. Voor bebouwing en/of objecten buiten deze invloedzone dient middels maatwerk te worden beschouwd of de beoogde wijzigingen een negatief effect hebben. Onder grondwatergevoelige objecten worden onder andere verstaan sportvelden en openbaar groen.

Toetsing vindt plaats ten opzichte van de (op dat moment geldende) huidige situatie. Indien in de huidige situatie al sprake is van grondwateroverlast en/of onderlast, dan wordt getoetst of een beoogde wijziging van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie hier een extra (negatieve) bijdrage aan levert.

D3.7.1

De KRW is Europese regelgeving die door alle lidstaten wettelijk is verankerd en heeft als doel dat uiterlijk in 2027 al het water in Europa schoon en gezond is. De KRW geldt voor al het water (oppervlaktewater en grondwater) gaat over alle aspecten van waterkwaliteit: chemie (vervuilende stoffen in het water), ecologie (goede omstandigheden voor een divers planten- en dierenleven) en voor grondwater ook hoeveelheid en geschiktheid voor drinkwaterwinning. Een belangrijk uitgangspunt is dat geen achteruitgang van de waterkwaliteit mag plaatsvinden. Dit betekent ook dat verzilting van het grondwater zo veel als mogelijk dient te worden voorkomen. De uitgangspunten uit de KRW zijn voor Nederland op dit moment verankerd in de Waterwet. De Waterwet zal binnen enkele jaren naar verwachting overgaan in de Omgevingswet. In provinciaal beleid zijn nadere eisen uitgewerkt om verzilting van het grondwater tegen te gaan.

Wijzigingen van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie kunnen alleen (onder een wijzigingsmelding) worden toegestaan op het moment dat de hoeveelheid zoet grondwater niet vermindert. Dit voorschrift beschrijft een zo objectief mogelijk afwegingskader hiervoor, gebaseerd op de eisen zoals opgenomen in

provinciaal beleid. Vanwege wisselende omstandigheden (bijvoorbeeld neerslag en zeespiegel), alsmede het belang van een beeld op optredende verzilting op de lange termijn, worden de effecten gezien over een langjarige periode. Ook is het van belang niet alleen de lokale situatie te beschouwen, maar over het gehele gebied waar de winning van Dunea invloed op kan hebben. Op deze wijze kunnen negatieve invloeden op een bepaalde plaats worden afgewogen tegen positieve invloeden op andere locaties. Het is van belang dat de hoeveelheid zoet grondwater per saldo niet afneemt.

D3.7.2

Of in een gebied verzilting optreedt, hangt af van meerdere factoren. Uiteraard kunnen een grondwateronttrekking en waterinfiltratie hier invloed op hebben, maar dat geldt ook voor omstandigheden als neerslag, verdamping, zeespiegelverandering, drainage, ontwatering en afwatering. Als bij een beoogde wijziging door Dunea een onderzoek wordt uitgevoerd naar mogelijke verzilting, kan dus een verziltingssituatie worden berekend die niet wordt veroorzaakt door de beoogde wijziging van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie. Als dit bij een wijzigingsmelding door Dunea aannemelijk wordt gemaakt, kunnen wij beoordelen of de beoogde wijziging door kan gaan.

D3.7.3

In de voorschriften D3.5, D3.6 en D3.7.1 zijn toetsingskaders beschreven voor de omgevingsbelangen natuur, grondwateroverlast en -onderlast in bebouwd gebied en verzilting. Er zijn ook andere omgevingsbelangen bekend als archeologische en aardkundige waarden, landbouw en overige grondgebonden agrarische bestemmingen, bodemverontreinigingen, overige grondwateronttrekkingen en/of -infiltraties, waterstaatswerken, overige boven- en ondergrondse infrastructuur en (stedelijk) groen. Mogelijk zijn er ook omgevingsbelangen waarvan wij op dit moment nog geen weet hebben. Het is van belang dat op het moment van een beoogde wijziging van de grondwateronttrekking of waterinfiltratie deze omgevingsbelangen in beeld worden gebracht. Vervolgens moet zeker worden gesteld dat deze omgevingsbelangen niet nadelig worden beïnvloed door de beoogde wijzigingen, of dat deze voldoende worden gecompenseerd. Het onderzoek hiernaar en de toetsing hiervan zijn maatwerk.

D3.8

In het voorschrift wordt ingegaan op de uit te voeren monitoring. In dit geval wordt alleen ingegaan op de metingen van grondwaterstanden, stijghoogten en oppervlaktewaterpeilen. Metingen van de chemische kwaliteit en debieten zijn hier niet beschreven, omdat deze al zijn opgenomen in voorschriften in de vigerende vergunning uit 2010. Op dit moment is er geen aanleiding om de monitoringsvoorschriften hieromtrent aan te passen, dit zou eventueel in de toekomst bij een revisievergunning nog tegen het licht kunnen worden gehouden.

Aangezien de doelvoorschriftensystematiek zich vooral richt op de effecten van de onttrekkingen en infiltraties op omgevingsbelangen, is een snelle en accurate toetsing van de monitoringsresultaten aan de in het meetplan opgenomen alarmwaarden essentieel. In het voorschrift zijn dus eisen opgenomen over een snelle beoordeling van monitoringsresultaten en waar nodig ook gepast en tijdig handelen bij een (dreigende) onder- of overschrijding van de vastgestelde alarmwaarden. Indien nodig dient het bevoegd gezag ook te worden betrokken.

Naar aanleiding van het doelvoorschriftenproject zit Dunea ook in een transitie van de huidige bedrijfsvoering naar een bedrijfsvoering waarin wordt gestuurd op effecten. Dit betekent dat het monitoringsnetwerk nog moet worden aangepast, zodat monitoringsgegevens niet alleen digitaal worden gemeten, maar ook snel worden geregistreerd en getoetst. Een dergelijke aanpassing voor alle deelgebieden neemt naar verwachting een aantal jaren in beslag. In voorschrift D3.8.3 is dan ook de mogelijkheid voor Dunea opgenomen om voor die deelgebieden waar de bedrijfsvoering de komende periode niet verandert, en op basis van historische meetgegevens duidelijk zicht is op de te verwachten effecten door toedoen van de winning, vooralsnog met een lagere meet-, registratie- en uitleesfrequentie te werken. Dit dient dan wel in het meetplan te worden opgenomen, waarbij duidelijk dient te worden

gemotiveerd dat omgevingsbelangen voldoende blijven beschermd. Een planning wanneer de in de voorschriften D3.8.1 en D3.8.2 aangegeven meet- en registratiefrequentie wel zal worden gehaald, dient tevens te worden opgenomen in het meetplan. Benadrukt wordt dat een lagere meet-, registratie- en uitleesfrequentie niet kan worden toegestaan in het geval van wijzigingen van de winning zoals bedoeld in voorschrift D3.4.1.

D3.9

In dit voorschrift zijn eisen opgenomen over de rapportage van monitoringsresultaten. Hoe moet worden gerapporteerd, hoe vaak moet dit gebeuren, welke gegevens dienen te worden opgenomen (er moet worden getoetst aan de verwachte waarden) en naar wie moet het worden gestuurd. Alle gegevens moeten in ieder geval jaarlijks aan ons worden toegezonden. Het kan voorkomen dat wij ook gedurende het jaar inzicht in meetgegevens noodzakelijk achten. Hiervan kan sprake zijn als wij een reguliere controle willen uitvoeren, maar bijvoorbeeld ook op het moment dat signalen binnenkomen dat aanwezige omgevingsbelangen worden geschaad. Op die momenten moeten op korte termijn meetresultaten beschikbaar worden gesteld, zodat wij toezicht kunnen houden en, indien nodig, kunnen handhaven. Op het moment dat in een meetplan vastgelegde grenswaarden (zoals bijvoorbeeld alarmwaarden) worden onder- of overschreden, dient de frequentie van rapportage omhoog te worden geschroefd tot het moment dat geen sprake meer is van een onder- of overschrijding.

D3.10

Dit voorschrift is gericht op het afdichten van verlaten winmiddelen. Hierbij gaat het om kunstmatig aangebrachte middelen (zoals putten en peilbuizen) en niet om infiltratieplassen. De opgenomen eisen staan los van de in de vigerende vergunning opgenomen voorschriften over beëindiging of stopzetten van de winning (beëindigingsvoorschriften). Deze voorschriften blijven in werking in de vigerende vergunning voor het hele gebied. Daarnaast blijven eisen die worden gesteld in de Pmv of in andere wet- en regelgeving onverminderd gelden.

OVERIGE TOELICHTINGEN

Aandachtspunten

Wij zijn bevoegd de wijzigingsvergunning in te trekken indien:

- de verstrekte gegevens zodanig onjuist of onvolledig blijken, dat op de aanvraag voor de wijziging van de vergunning een andere beslissing zou zijn genomen indien bij de beoordeling daarvan de juiste gegevens bekend waren geweest;
- daarvan gedurende drie achtereenvolgende jaren geen gebruik is gemaakt;
- aan het onttrokken water een andere bestemming wordt gegeven dan in de vergunning staat vermeld;
- de aan de wijzigingsvergunning verbonden voorschriften niet in acht worden genomen;
- blijkt uit omstandigheden of feiten, dat in verband met de bij het grondwaterbeheer betrokken belangen de grondwateronttrekking in haar geheel dan wel gedeeltelijk niet langer toelaatbaar wordt geacht.

De rechtsopvolger van de vergunninghoudster doet binnen vier weken nadat de vergunning voor hem is gaan gelden daarvan mededeling aan het bevoegd gezag.

Door het verlenen van deze beschikking wordt niet vooruitgelopen op enig andere, door het provinciaal bestuur krachtens de wet of een provinciale verordening dan wel krachtens eigendomsrecht van de provincie over deze aangelegenheid eventueel te nemen beslissing.

Wettelijke regeling ten aanzien van ongewone voorvallen

Indien zich ten gevolge van de onttrekking een ongewoon voorval voordoet of heeft voorgedaan, waardoor nadelige gevolgen voor het watersysteem, waaronder de chemische kwaliteit van grondwaterlichamen, zijn ontstaan of dreigen te ontstaan, treft de houder van de inrichting onmiddellijk de maatregelen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verlangd om de gevolgen van het ongewone voorval te voorkomen of voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen zoveel mogelijk te beperken en ongedaan te maken.

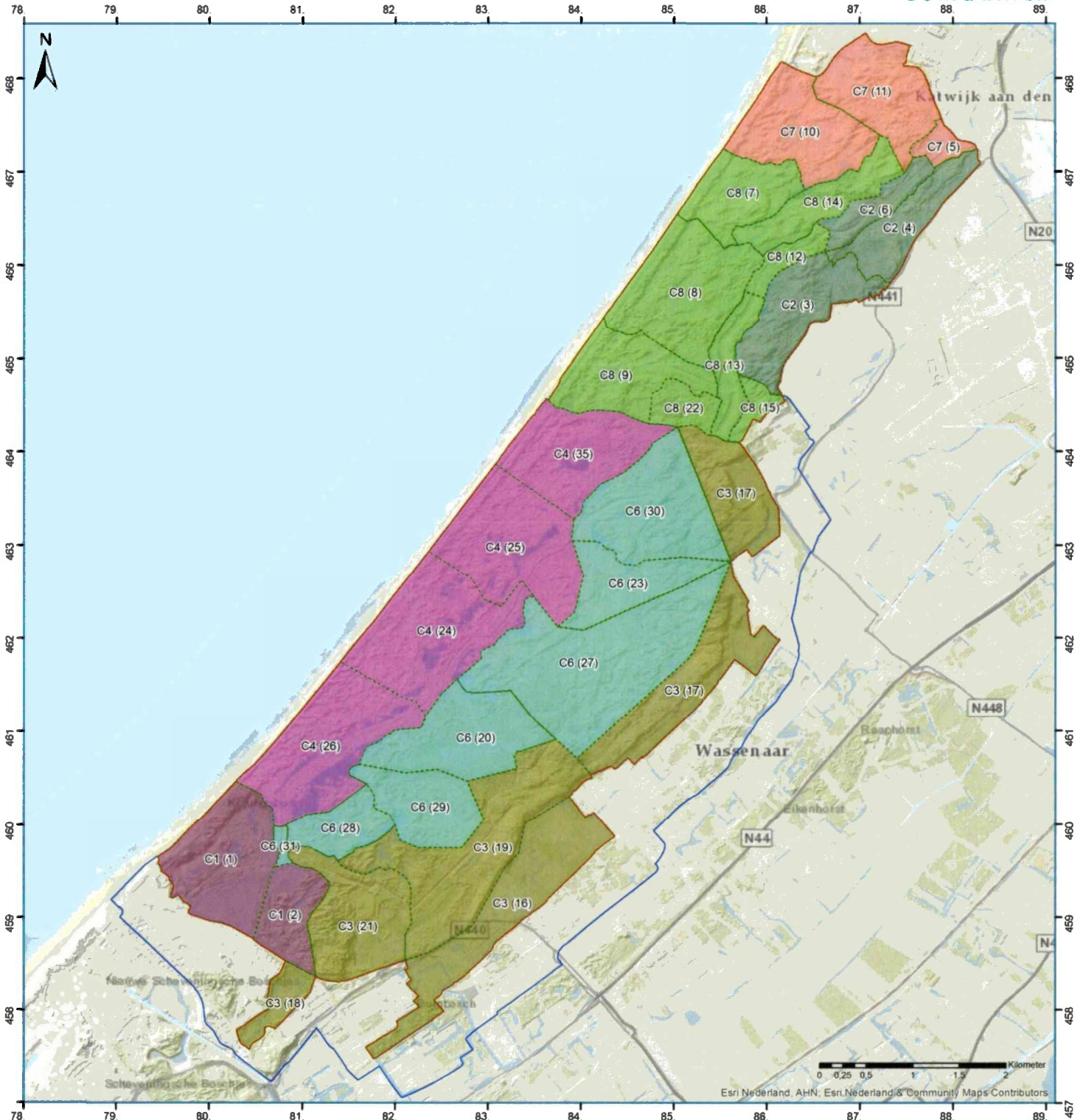
De houder van de inrichting waarbij zich een ongewoon voorval als bedoeld in de Wet bodembescherming (hierna: Wbb) voordoet of heeft voorgedaan, meldt dat voorval zo spoedig mogelijk aan het bevoegd gezag Wbb. De houder van de inrichting verstrekt het bevoegd gezag Wbb tevens, zodra zij bekend zijn, de gegevens met betrekking tot:

- de omvang en de oorzaken van het voorval en de omstandigheden waaronder het voorval zich heeft voorgedaan;
- de maatregelen die genomen zijn of worden overwogen om de gevolgen van het voorval te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

BIJLAGE D3.4

Herziening van de winvergunning van Dunea

Deelgebieden Meijndel en Berkheide

Legenda

- Deelgebieden
- Waterwingebied Meijndel/Berkheide
- Grondwaterbeschermingsgebied Meijndel

Deelgebieden

- Cluster 1 (deelgebied #)
- Cluster 2 (deelgebied #)
- Cluster 3 (deelgebied #)
- Cluster 4 (deelgebied #)
- Cluster 5 (deelgebied #)
- Cluster 6 (deelgebied #)
- Cluster 7 (deelgebied #)
- Cluster 8 (deelgebied #)

Project: Herziening Vergunning		
Deelgebieden: Meijndel en Berkheide		
Document:		
Deelgebieden_overzicht_planning.mxd		
Datum:	Schaal:	Getekend:
25-10-2018	1:40 000	MP
Status:	Formaat:	Gezien:
Definitief	A3, 420x297 mm	PD